

INFORMACE O ČINNOSTI CELNÍ SPRÁVY ČESKÉ REPUBLIKY

ZA ROK 2021

O B S A H

1. Úvod	3
2. Celní a daňové řízení	6
3. Daňové a celní nedoplatky	22
4. Zajištění a vymáhání nedoplatků.....	24
5. Kontrolní činnost	26
6. Pátrání	35
7. Výkon dalších kompetencí.....	39
8. Mezinárodní spolupráce.....	47
9. Informační technologie	51
10. Personalistika.....	54
11. Hospodaření	57
12. Interní audit a vnitřní kontrolní činnost.....	71
13. Oblast bezpečnosti	75
14. Vztahy s veřejností.....	77
15. Závěr	79
SEZNAM ZKRATEK.....	81

1. Úvod

Celní správa České republiky (dále jen „celní správa“ či „CS“) je soustavou správních orgánů a současně ozbrojeným bezpečnostním sborem, který zajišťuje veřejné služby a výkon státní správy v oblasti správy cel a některých daní, jakož i dalších svěřených nefiskálních činností ve prospěch státu i jeho občanů. Chrání ekonomické a bezpečnostní zájmy České republiky (dále jen „ČR“) a Evropské unie (dále jen „EU“) a jejích občanů, aktivně podporuje obchod a důsledně bojuje proti podvodům.

Celní správa v roce 2021 zásadním způsobem rozšířila proces digitalizace, neboť si je vědoma toho, že je v ní budoucnost veřejné správy. Zastává filozofii, že digitalizace nesmí práci komplikovat, ale urychlit a přinést úsporu nákladů. Zrychlit přístup k dokumentům a jejich vyhledávání. Digitalizací odpadne papírová podoba dokumentů, nutnost fyzické přítomnosti klientů celní správy na úřadech a opakované předkládání již známých informací, které stojí čas i peníze. Hlavním komunikačním kanálem pro digitální služby celní správy se postupně stává „cPortál“. V současnosti obsahuje dvě služby. Služba „Moje přeplatky a nedoplatky“, kde klient celní správy získá informace o svých přeplatcích a nedoplatcích a možnostech úhrady nedoplatků, a současně má možnost elektronicky podat „Žádost o potvrzení o stavu osobního daňového účtu“ nebo „Žádost o vrácení/použití/převod vratitelného přeplatku“. V následujícím roce bude hlavním komunikačním kanálem a bude sloužit mimo jiné i pro podání celního prohlášení nebo daňového přiznání v elektronické podobě. Prostřednictvím digitalizace bude moci celní správa poskytovat klientům co nejjednodušším a nejefektivnějším způsobem své služby on-line.

V průběhu roku 2021 probíhaly v celní správě v personální oblasti optimalizace procesů s důrazem na zvýšení efektivity výkonu ve všech oblastech napříč celou celní správou, zejména však v oblasti celního řízení, kdy bylo reagováno na zvýšené zatížení pracovišť celních úřadů v Praze a Středočeském kraji.

Velkým tématem byly také legislativní změny v poštovní přepravě zásilek nízké hodnoty, tzv. e-commerce. Změny logicky vyústily ve zvýšený nápor dotazů tazatelů, které ani zavedení povinnosti platby DPH ze zásilek neodradilo nadále objednávat zboží mimo EU. Zátěž se dařilo zvládat i díky dopředu pečlivě připravené informační kampani. Lze však předpokládat, že e-commerce bude laickou veřejností ještě nějaký čas rezonovat. Moderní zázemí mají od loňského ledna také klienti a příslušníci sloužící na celní poště, která se po letech přestěhovala z Prahy 5 do vhodnějších prostor v logistickém centru Praha 10 - Hostivař.

Pokračovala intenzivní spolupráce odborných útvarů s příslušnými ministerstvy, což se promítlo např. do změny způsobu vykazování údajů v Intrastatu, vymáhání pravomocně uložených pokut za nezaplacené dopravní přestupky, zvýšení sazeb daně z tabákových výrobků a zahříváných tabákových výrobků či přijetí nových kontrolních postupů v některých agendách. Jak se tyto změny projeví na činnosti celní správy, případně výběru daní, bude jasnější až v průběhu roku 2022.

V loňském roce proběhla jedna z velkých změn, kterou evidovala většina obyvatel ČR, a to přechod z nalepovacích dálničních kupónů na elektronické známky. Této inovaci se musela přizpůsobit i celní správa. I přes počáteční obavy proběhl přechod na novou technologii bez větších problémů a celní úřady v uplynulém roce zjistily 19 tisíc případů využití zpoplatněné komunikace bez elektronické známky a uložily sankce za 24 mil. Kč.

V oblasti kontrol je stěžejní zavedení nové techniky do výbavy celní správy, jedná se o dvě nová technologická vozidla. Jedním je mobilní zavazadlový rentgen, jenž od druhé poloviny roku 2021 pomáhá především při kontrolách na mezinárodních letištích. Druhé vozidlo je pro změnu vybaveno přenosným ručním rentgenem a dalším speciálním vybavením pro detekci kontrabandu ukrytého v nejrůznějších dutinách a skrytých prostorech. Služby vozidla s celorepublikovou působností využívá celní správa při vyhledávání omamných a psychotropních látek.

Velkými úspěchy v roce 2021 bylo mimo jiné rozbití organizovaných skupin ilegálních výrobců cigaret, drogových varen a mediální pozornost přitáhla také kauza „Lovec“ rozkrývající skupinu pytláků a překupníků chráněných živočichů. Nejen tento případ ukázal, jak důležitá, kvalitní a efektivní je spolupráce se zahraničními kolegy, případně s dalšími složkami působícími v trestním řízení.

V oblasti služební kynologie, byli psi celní správy vycvičeni na vyhledání onemocnění COVID-19, jako jediní na světě se používají v terénu a škála výcviku byla rozšířena o kategorii vyhledávání osob v nákladních prostorech.

Jednou z nejdůležitějších investic celní správy bylo plné zprovoznění nového operačního střediska. Operační důstojníci mají k dispozici špičkové vybavení, to důležitější se však ukrývá uvnitř počítačů a serverů. Je to informační systém Opera, který nově integruje a nahrazuje dříve využívané nesourodé aplikace pro operační řízení a informační podporu. Toto jednotné prostředí umožňuje operačním důstojníkům rychlejší odbavení všech žádostí o informační podpory a zároveň poskytuje prostor pro samotné operační řízení hlídek celní správy v terénu. Informační systém dále umožňuje vytváření součinnostních akcí s Policií ČR včetně sdílení relevantních informací.

Rok 2021 byl bezesporu znovu značně ovlivněn pandemií COVID-19. Do výkonu služby celní správy už ale COVID-19 nezasáhl tak razantně, jako v roce předešlém. I v tomto roce se v době pandemie zaměstnanci celní správy aktivně podíleli nad rámec svých povinností na boji proti ní. A to jako dárce „covidové plazmy“ pro účely léčby nemocných, dárce covid pozitivních vzorků, díky kterým mohli kynologové celní správy trénovat schopnost služebních psů vyhledat tuto nemoc nebo se nad rámec svých služebních povinností věnovali trasování. Uskutečněno bylo téměř šest tisíc hovorů, z nichž dva tisíce sedm set těch nejsložitějších přímo s covid pozitivními osobami. Ale nebyl to jen COVID-19, který ukázal sounáležitost zaměstnanců celní správy. Když v červnu jih Moravy zpustošilo ničivé tornádo, kolegové pomáhali nejen s odklizením trosek, ale díky velké vlně solidarity byla vybrána i značná finanční částka pro potřebné.

Celní správa si v loňském roce prošla také určitou „generační obměnou“. Řada příslušníků se rozhodla pro odchod do civilu. Byli mezi nimi také zkušení manažeři a kvalitní odborníci

působící u sboru řadu let. I když to v některých útvarech způsobilo komplikace, byla přesto zachována vysoká úroveň výkonu celní správy.

2. Celní a daňové řízení

Vývoj daňových a celních příjmů

Na účtech CS byly k 31. 12. 2021 evidovány celní a daňové příjmy v celkové výši 163 862,1 mil. Kč (není zde započítáno clo do EU ve výši 7 797,9 mil. Kč). Nejvyšší podíl na celkových příjmech vykazuje inkaso vnitrostátních spotřebních daní (dále jen „SPD“) a energetických daní ve výši 155 532,8 mil. Kč poměrem 94,9 %, inkaso dělené správy se na příjmech podílí 3,4 % a příjmy vyplývající z dovozu 1,7 %. V porovnání s rokem 2020 došlo ke snížení inkasa celkových příjmů CS o 1 564, 3 mil. Kč, tj. o 1,0 %.

V porovnání s rokem 2020 došlo v roce 2021 ke zvýšení vybrané DPH o 157,9 mil. Kč, tj. o 62,1 %. Výrazné je snížení inkasa SPD z minerálních olejů v roce 2021 oproti roku 2020 o 2 356,9 mil. Kč, tj. o 2,7 %. Naopak u inkasa SPD z lihu a lihovin došlo k navýšení. V meziročním srovnání stoupl o 966,3 mil. Kč, tj. o 12,4 %.

Tabulka č. 1: Zůstatky na účtech celní správy

k 31. 12. 2021 v mil. Kč

Název účtu	Zůstatky na účtech celní správy				Výnos daní a cel
	Z dovozu	Vnitrost. SPD	Vnitrostátní/ dělená správa	Celkem	
Daň z přidané hodnoty	412,1			412,1	412,1
SPD z minerál. olejů	3,1	85 809,3		85 812,5	82 349,4
Vratky-ozbrojeným silám ciz. států		-3,4		-3,4	
Vratky-zelená nafta		-2 979,0		-2 979,0	
Vratky-pro výrobu tepla		-449,1		-449,1	
Vratky-ostatní benzíny		-9,4		-9,4	
Vrácení SPD z MO dle § 55		-17,2		-17,2	
Vrácení daně osobám s imunitou		-5,0		-5,0	
SPD z lihu a lihovin	3,1	8 731,5		8 734,6	8 734,6
SPD z vína	1,8	481,4		483,2	483,2
SPD z piva	0,7	4 250,9		4 251,5	4 251,5
SPD z tabákových výrobků ²⁾	2,0	-17,8		-15,7	-15,7
SPD z tabákových nálepek		54 858,7		54 858,7	54 858,7
SPD ze zahřívání tabákových výrobků		1 380,4		1 380,4	1 380,4
SPD ze surového tabáku		0,2		0,2	0,2
Clo odvedeno do SR před vstupem do EU	1,0			1,0	
Clo odvedeno do SR po vstupu do EU	2 335,8			2 335,8	2 335,8
Clo odvedeno do EU					7 797,9
Správní poplatky	2,6			2,6	2,6
Příslušenství	10,6		-31,8	-21,2	-21,2
Ostatní příjmy			6,2	6,2	5 599,2
Biopaliva			0,0	0,0	

Název účtu	Zůstatky na účtech celní správy				Výnos daní a cel
	Z dovozu	Vnitrost. SPD	Vnitrostátní/ dělená správa	Celkem	
Blok. pokuty na místě zaplacené			292,7	292,7	
Pokuty v řízení správním			1 070,1	1 070,1	
Pokuty v souvislosti s EET a hazardem			19,6	19,6	
DES ostatní¹⁾			4 210,6	4 210,6	
Daň z elektřiny		1 573,6		1 573,6	1 573,5
Vrácení daně z elektřiny		-0,1		-0,1	
Daň z plynů		1 569,4		1 569,4	1 569,3
Vrácení daně z plynů		-0,1		-0,1	
Daň z pevných paliv		347,7		347,7	347,7
Vrácení daně z pevných paliv		0,0		0,0	
CELKEM	2 772,9	155 521,9	5 567,4	163 862,1	171 659,0

1) Včetně odvodu za odnětí půdy do státního rozpočtu. Rozdíly v součtech mohou být způsobeny zaokrouhlením.

2) SPD z tabákových výrobků obsahuje cigarety, doutníky, cigarillos a tabák ke kouření.

Snížení inkasa SPD a energetických daní v roce 2021 oproti roku 2020 o 4,8 mld. Kč (3,0 %) bylo způsobeno poklesem inkasa daně z tabákových výrobků, které v meziročním srovnání kleslo o 3,3 mld. Kč a poklesem inkasa z minerálních olejů, které v meziročním srovnání kleslo o 2,5 mld. Kč. Naopak u lihu došlo k navýšení inkasa. V meziročním srovnání stoupl téměř o 1 mld. Kč.

Na celkové výši daňových příjmů se nejvíce podílelo inkaso daně z minerálních olejů a daně z tabákových nálepek v celkové výši 140 671,2 mil. Kč, tj. 85,8 %. To je o 1,8 % méně než v roce 2020, kdy činilo inkaso daně z minerálních olejů a daně z tabákových nálepek 87,7 % z výše daňových příjmů.

Pokles ve výběru daní byl převážně způsoben hospodářským a ekonomickým útlumem, razantním omezením mobility obyvatelstva, zavedením protiepidemických vládních opatření přijatých k eliminaci pandemie COVID-19. Ukončením nouzového stavu k 11. 4. 2021, trvajících na území ČR od 5. 10. 2020, a k jeho nahrazení opatřeními přijatými na základě tzv. pandemického zákona, docházelo k postupnému rozvolňování některých protiepidemických opatření, otevření maloobchodů a vybraných služeb, provozu restaurací a částečnému obnovení turistického ruchu, což mělo vliv na postupné zvyšování inkasa u všech spotřebních daní převážně ve druhé polovině sledovaného období.

Plánovaný celkový výnos byl stanoven na částku 168,8 mld. Kč. V roce 2021 nebyl splněn celkový výnos o 13,3 mld. Kč, což představuje 92,1 % predikovaného odhadu.

2.1 Celní řízení

2.1.1 Odvody tradičního vlastního zdroje (clo) do rozpočtu EU

Celkový plán odvodu cla pro rok 2021 činil 8 500,0 mil. Kč, z toho plán v rámci poskytnutí tradičních vlastních zdrojů na účet Evropské komise (dále též „EK“) byl ve výši 6 800,0 mil. Kč, plán odvodu cla na účet státního rozpočtu ČR ve výši 1 700,0 mil. Kč. Celková částka

poskytnutých tradičních vlastních zdrojů na účet EK a odvedeného cla na účet státního rozpočtu ČR dosáhla v roce 2021 výše 10 133,6 mil. Kč.

Uvedený plán byl splněn oproti roku 2020 na 118,4 %, tzn., byly poskytnuty tradiční vlastní zdroje na účet Evropské komise ve výši 7 797,9 mil. Kč (80 % / 75 %). V porovnání s poskytnutými tradičními vlastními zdroji na účet Evropské komise v roce 2020 ve výši 6 583,7 mil. Kč byla částka v roce 2021 vyšší o 1 214,2 mil. Kč.

Plán odvodu cla na účet státního rozpočtu ČR v roce 2021 (1 700,0 mil. Kč) byl oproti roku 2020 splněn na 141,9 %, tj. ve výši 2 335,8 mil. Kč. V roce 2020 byl celoroční plán odvodu cla na účet státního rozpočtu ČR (1 700,0 mil. Kč) splněn na 96,8 %, tj. ve výši 1 645,9 mil. Kč. V porovnání s odvodem cla na účet státního rozpočtu ČR v roce 2020 byla částka cla v roce 2021 (2 335,8 mil. Kč) vyšší o 689,9 mil. Kč.

Zůstatek částky cla na odděleném účtu B byl ke dni 31. 12. 2021 ve výši cca 87,0 mil. Kč, což je o cca 38,5 mil. Kč méně než v roce 2020.

Neuhrazené clo ke dni 31. 12. 2021 činilo celkem cca 87,5 mil. Kč, což je o 38,4 mil. Kč méně než v roce 2020, nedoplatky činí cca 37,5 mil. Kč, což je o 7,9 mil. Kč méně než v roce 2020. Ostatní neuhrazené clo ve výši cca 50,0 mil. Kč není doposud splatné z důvodu termínu splatnosti nebo z důvodu povolení ulehčení plateb.

2.1.2 Počty celních prohlášení

Po mírném poklesu počtu zpracovaných celních prohlášení v roce 2020 způsobeném celosvětovou pandemií COVID-19 nastal v loňském roce zcela opačný trend, kdy došlo k jeho výraznému nárůstu u dovozních, vývozních i tranzitních celních prohlášení, a to přesto, že pandemická omezení sužovala jak hospodářské subjekty, tedy zejména dovozce, vývozce a celní zástupce, tak celní správu i nadále. Toto zřetelné navýšení počtu celních prohlášení i položek celních prohlášení bylo způsobeno „brexitem“ a s ním spojeným vystoupením Velké Británie z celní unie, kdy zboží směřující z nebo do této dnes již třetí země podléhá stanoveným celním formalitám, a změnami v oblasti daně z přidané hodnoty týkající se zejména zásilek v hodnotě do 22 EUR, které byly v České republice do 30. 9. 2021 od DPH při dovozu osvobozeny. Již od 1. 7. 2021 nově platí povinnost podávat celní prohlášení i na zboží obsažené v zásilkách malé hodnoty (tj. zásilkách, jejichž vlastní hodnota nepřesahuje 22 EUR), které bylo do té doby navrhováno k propuštění do volného oběhu tzv. úkonem považovaným za celní prohlášení. Od 1. 10. 2021 se tato povinnost začala vztahovat na veškeré poštovní zásilky, čímž počet dovozních celních prohlášení rapidně narostl.

Celkový počet dovozních celních prohlášení podaných v roce 2021 oproti roku 2020 stoupl více než dvojnásobně, konkrétně o 132,5 %. Porovnání poměru elektronických dovozních celních prohlášení k celkovému počtu podaných dovozních celních prohlášení za rok 2020 a za rok 2021 představuje navýšení o 1,0 %. Počet dovozních celních prohlášení za použití některého ze zjednodušených postupů stoupl o více než půl milionu, jejich poměr k celkovému počtu dovozních celních prohlášení však klesl o 33,3 %, což je způsobeno více než jedním milionem

celních prohlášení pro zásilky malé hodnoty obsahujících zvláštní soubor datových údajů, které se v předchozích letech nevyskytovaly.

Celkový počet podaných vývozních celních prohlášení se v roce 2021 oproti roku předcházejícímu zvýšil o 43,1 % a poměr vývozních celních prohlášení za použití některého typu zjednodušení k celkovému počtu podaných vývozních celních prohlášení byl v roce 2021 vyšší o 2,0 % oproti roku 2020.

Tabulka č. 2: Počty celních prohlášení

k 31. 12. 2021

Režim	Celkem	Z toho elektronicky		Z toho zjednodušeným postupem	
		Počet	%	Počet	%
Dovozní CP	2 994 701	2 975 547	99,4	1 436 307	48,0
Vývozní CP	1 811 499	1 811 385	100,0	1 652 808	91,2
Tranzitní CP podaná	358 265	358 225	100,0	340 751	95,1
Tranzitní CP ukončená	609 552	459 259	75,3	457 719	75,1

Počet podaných tranzitních celních prohlášení se v roce 2021 oproti roku 2020 zvýšil o 38,8 %, avšak poměr podaných tranzitních celních prohlášení za použití zjednodušeného postupu schváleného odesílatele k celkovému počtu podaných tranzitních celních prohlášení v roce 2021 klesl oproti roku předcházejícímu o 3,4 %.

Počet ukončených tranzitních celních prohlášení za rok 2021 zaznamenal oproti roku 2020 nárůst o 33,5 %. Rovněž porovnání poměru ukončených tranzitních celních prohlášení za použití zjednodušeného postupu schváleného příjemce k celkovému počtu ukončených tranzitních celních prohlášení představuje za rok 2021 navýšení o 2,9 % vůči roku 2020.

Tabulka č. 3: Počty položek v celních prohlášeních

k 31. 12. 2021

Režim	Celkem	Z toho elektronicky		Z toho zjednodušeným postupem	
		Počet	%	Počet	%
Dovozní CP	5 146 265	5 101 893	99,1	2 971 502	57,7
Vývozní CP	4 363 358	4 363 177	100,0	3 854 107	88,3
Tranzitní CP podaná	748 019	747 555	99,9	624 841	83,5
Tranzitní CP ukončená	2 388 584	2 135 306	89,4	2 077 814	87,0

2.1.3 Podpora celního řízení

Podpora celního řízení zaměřená na činnost celních orgánů a zavedení moderních forem celního řízení zahrnuje oblast mezinárodních povolení pro zvláštní režimy a pro centralizované celní řízení (pod dříve užívaným termínem „jednotná povolení“), oblast národního centralizovaného celního řízení a oblast povolení Oprávněného hospodářského subjektu (AEO). V oblasti mezinárodních povolení se tuzemské celní orgány ke dni 31. 12. 2021 podílely na 80 povoleních (v 56 případech byla ČR v roli participujícího členského státu, ve 24 případech

v roli povolujícího členského státu), přičemž v roce 2021 bylo vydáno 7 povolení (ve 3 případech byla ČR v roli participujícího členského státu a ve 4 případech v roli povolujícího členského státu).

V oblasti národního centralizovaného celního řízení bylo ke dni 31. 12. 2021 platných 171 povolení (v 91 případech se jednalo o povolení v rámci vývozu, v 80 případech v rámci dovozu), přičemž za rok 2021 bylo vydáno 12 povolení (v 5 případech v rámci vývozu a v 7 případech v rámci dovozu).

V oblasti AEO bylo ke dni 31. 12. 2021 platných 282 povolení Oprávněného hospodářského subjektu, přičemž v roce 2021 bylo vydáno 7 nových povolení AEO, 3 povolení AEO byla zrušena a 1 povolení AEO bylo pozastaveno. Dále bylo v 73 případech provedeno přehodnocení povolení AEO.

2.1.4 Spolupráce s deklarantskou veřejností

Celní správa tradičně aktivně spolupracuje s deklarantskou veřejností na řešení aktuálních problémů týkajících se účinnosti nových právních předpisů a též vývoje celně-deklaračních systémů a jejich funkčnosti. Platformou pro tuto spolupráci se za poslední léta stala zejména každoroční jednání tzv. Smíšené pracovní skupiny pro e-Customs, které však v roce 2021 bylo možné uskutečnit s ohledem na globální situaci kolem pandemie nemoci COVID-19 pouze v on-line formátu prostřednictvím platformy MS Teams.

V roce 2021 se uskutečnila dvě setkání Smíšené pracovní skupiny pro e-Customs. Dne 28. 4. 2021 se konalo v pořadí 30. setkání, které bylo zaměřeno primárně na oblast e-commerce. Dne 8. 12. 2021 bylo uspořádáno 31. setkání, které mělo za cíl seznámit širší deklarantskou veřejnost se změnami v oblastech režimů tranzit a vývoz, nového povolení odkladu platby a také dalšími drobnými změnami týkajícími se oblastí celního řízení a statistiky Intrastat.

Zástupci celní správy se též aktivně zúčastnili několika převážně on-line seminářů a přednášek pro některá profesní sdružení, oborové organizace a jejich členy, jako jsou např. Svaz spedice a logistiky, Hospodářská komora ČR, ČESMAD BOHEMIA a další.

Účast v mezinárodních projektech, zastupování ČR na jednáních orgánů EU a mezinárodních organizací a rozvíjení spolupráce s jinými státy EU a třetími zeměmi

Celní správa je zastoupena v celé řadě evropských projektů či na jednáních orgánů EU a mezinárodních organizací. Jedná se především o účast na jednáních podskupin Výboru pro celní kodex, Expertní skupiny pro celní oblast, Skupiny koordinátorů AEO, Skupiny pro elektronické celnictví, projektů „Správa záruk podle UCC“, „Centralizované celní řízení“, „Celní rozhodnutí“ a také na jednáních pracovní skupiny EHK/OSN pro celní otázky týkající se dopravy a zasedáních Správního výboru Úmluvy TIR.

Kromě spolupráce na půdě EU a mezinárodních organizací podporuje celní správa také součinnost s jinými členskými státy a třetími zeměmi prostřednictvím pracovních návštěv

zástupců jiných celních správ zaměřených na průběh celního řízení a provoz celně-deklaračních a podpůrných systémů. Ve dnech 16.-17. 8. 2021 přivítali zástupci Generálního ředitelství cel (dále jen „GŘC“) delegaci srbské celní správy a ve dnech 8.-9. 11. 2021 se pak na GŘC a na CÚ pro hlavní město Prahu konala studijní návštěva zástupců libanonské celní správy.

2.1.5 Celní politika, pravidla původu zboží

Od 1. 1. 2021 se uplatňuje "Dohoda o obchodu a spolupráci mezi Evropskou unií a Evropským společenstvím pro atomovou energii na jedné straně a Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska na straně druhé". Tato dohoda byla zveřejněna dne 31. 12. 2020 v Úředním věstníku EU č. L 444. Pravidla původu a způsoby prokazování preferencí jsou s platností od 1. 1. 2021 upraveny kapitolou 2 a přílohami 2 až 7, které jsou součástí Dohody a články 68, 69 NK 2015/2447.

V Úředním věstníku EU č. C 390 bylo dne 27. 9. 2021 zveřejněno "Oznámení týkající se uplatnění čl. 18 odst. 3 protokolu 1 (o pravidlech původu) prozatímní dohody o hospodářském partnerství mezi EU a ESA ze strany Zimbabwe, používání autocertifikace pro dovoz produktů pocházejících ze Zimbabwe do EU v rámci prozatímní dohody o hospodářském partnerství mezi EU a ESA". Dle výše uvedeného oznámení přistoupilo Zimbabwe v rámci dohody EU – ESA od 1. 7. 2021 k systému REX, od tohoto data by tedy již neměla být přijímána průvodní osvědčení EUR.1 ani prohlášení na faktuře vyhotovená schválenými vývozci. Evropská komise však členské státy informovala o skutečnosti, že Zimbabwe bude osvědčení EUR.1 a prohlášení na faktuře vyhotovené schválenými vývozci vydávat až do okamžiku zveřejnění informace v Úředním věstníku EU, tj. do 27. 9. 2021, členské státy proto mohou na základě prohlášení na faktuře a osvědčení EUR.1 vydaných do tohoto data preferenční zacházení povolit.

V Úředním věstníku EU č. C 418 bylo dne 15. 10. 2021 zveřejněno „Oznámení Komise o použití Regionální úmluvy o celoevropsko-středomořských preferenčních pravidlech původu nebo protokolů o pravidlech původu upravujících diagonální kumulaci mezi smluvními stranami této úmluvy". Oznámení Komise uvádí aktualizovanou tabulku s přehledem zemí, které mohou využít diagonální kumulaci, a udává datum, od kterého lze kumulaci mezi jednotlivými zeměmi uplatnit. Změna se týká tabulky 1 a 2 - je uvedeno datum dohody mezi Tureckem a Albánií, Bosnou a Hercegovinou, Černou Horou, Gruzii a Palestinou.

V Úředním věstníku EU č. C 426 bylo dne 21. 10. 2021 zveřejněno „Oznámení Komise o uplatňování přechodných pravidel původu upravujících diagonální kumulaci mezi uplatňujícími smluvními stranami v celoevropsko-středomořské oblasti“.

Na úrovni Ministerstva průmyslu a obchodu a EK probíhala za aktivní účasti zástupců problematiky původu zboží celní správy jednání k přípravě a rozšiřování preferenčního systému EU, zejména ve vztahu k pravidlům původu, jako např.:

- při vyjednávání o dohodách o oblasti volného obchodu s Austrálií, Indonésií, MERCOSUREM, ap.;
- pokračování v reformě pravidel původu zboží v rámci Evropsko-středomořských dohod „EUROMED“ a Regionální úmluvy, respektive přechodných pravidel původu

- upravujících diagonální kumulaci mezi uplatňujícími smluvními stranami v celoevropsko-středomořské oblasti;
- zajištění aktivního přístupu za celní správu v jednáních k problematice preferenčního původu na jednání pracovních a odborných skupin EK.

V rámci následné verifikace byl celkový počet důkazů původu prověřených v roce 2021 854 (z toho 160 důkazů původu prověřovala ČR v zahraničí a o 696 důkazů původu žádalo zahraničí). Nejčastěji verifikované země jsou Švýcarsko, Srbsko, Bosna a Hercegovina a Ukrajina, Turecko, Maroko oboustranně a v současné době důkazy původu vystavované ve Velké Británii (brexit).

Celní správa zpracovala v roce 2021 celkem 15 podání souvisejících se závaznou informací o původu zboží (dále jen „ZIPZ“), z toho u 11 žádostí bylo vydáno rozhodnutí o zamítnutí žádosti nebo o zastavení řízení. Byly vydány 3 ZIPZ na preferenční původ. V rámci systému vydávání ZIPZ nebyl v roce 2021 řešen opravný prostředek. Žádné ZIPZ nebyly zneplatněny.

U schválených vývozců v oblasti prokazování původu zboží je evidováno 71 nových povolení a celní správou je celkem evidováno 1 263 platných povolení. Dále bylo nově zaregistrováno 889 vývozců (v roce 2020 bylo pouze 94 - příčinou takového nárůstu je začátek platnosti dohody EU-Velká Británie a s tím spojené výrazné zvýšení administrativní zátěže) a celní správou je celkem evidováno 1 346 registrovaných vývozců v rámci systému REX. Následující tabulka uvádí aktuální přehled o stavu vystavených osvědčení o původu a statusu zboží celní správou.

Tabulka č. 4: Počet vystavených osvědčení o původu a statusu zboží

Osvědčení	Rok 2021
EUR.1 (celkem)	38 643
- řádně	34 631
- dodatečně	3 861
- duplikát	151
EUR-MED (celkem)	154
- řádně	139
- dodatečně	15
- duplikát	0
A.TR (celkem)	18 866
- řádně	17 153
- dodatečně	1 545
- duplikát	168
FORM A	5
INF4	127
CELKEM	57 795

2.1.6 Celní hodnota

V průběhu roku 2021 celní správa připravila čtyři písemné argumentace kontrolnímu orgánu Generálního ředitelství pro rozpočet Evropské komise DG BUDGET (dále jen „DG BUDGET“), týkající se tří doporučení ČR k akcím zaměřeným na boj s podhodnocením dovážených zásilek. Zároveň bylo pokračováno v další písemné proceduře týkající se závěrů z kontroly DG BUDGET z roku 2018. Celní správa připravila další písemná vysvětlení k otázkám a závěrům DG BUDGET a v roce 2021 byla tato procedura ukončena akceptací vysvětlení celní správy.

Celním orgánům byla v únoru 2021 doručena též kontrolní zpráva DG BUDGET z kontroly realizované v závěru roku 2020. Hlavní náplní kontrolní zprávy v oblasti celního hodnocení byly aktualizace národních opatření a metodiky v boji s podhodnocením dovážených zásilek. Podle této zprávy byla opakovaně ze strany DG BUDGET vyhodnocena nastavená opatření celních orgánů jako spolehlivá.

Celní správa se účastnila dvou jednání projektové skupiny zastřešené Generálním ředitelstvím pro daně a cla Evropské komise DG TAXUD (dále jen „DG TAXUD“) za účelem vytvoření pokynů členským státům v oblasti metodiky boje s podhodnocením dovážených zásilek. K práci v dané projektové skupině se CS aktivně přihlásila, neboť v této oblasti má dlouholeté zkušenosti a může nabídnout efektivní přispění k výslednému metodickému dokumentu.

V roce 2021 se celní správa účastnila distanční formou rovněž dvou zasedání Výboru pro celní kodex – sekce celní hodnocení při EK a expertní pracovní skupiny, kde se primárně projednávaly konkrétní případy předložené členskými státy. Jednalo se například o diskusi postupů v rámci problematiky licenčních poplatků, provádění celních kontrol, závazných informací o celní hodnotě nebo oblast e-commerce.

2.1.7 Celní tarifování (sazební zařazení zboží)

Kombinovaná nomenklatura

Hlavním úkolem celní správy tedy bylo dostatečně připravit vše potřebné za účelem implementace změn v rámci Harmonizovaného systému popisu a číselného označování zboží a Kombinované nomenklatury EU, vydávání Závazných informací o sazebním zařazení zboží a Stanovisek k sazebnímu zařazení zboží. Implementace samotných změn a s tím související činnosti budou patřit k hlavním úkolům celní správy v roce 2022.

Závazné informace o sazebním zařazení zboží

V roce 2020 přijala celní správa celkem 1 138 žádostí o závaznou informaci o sazebním zařazení zboží (dále jen „ZISZ“) a vydala celkem 1 051 ZISZ. Při porovnání zatížení (počty podaných žádostí) v roce 2021 s rokem 2020 lze konstatovat zvýšení o cca 24 %. Na navýšení počtu žádostí mělo nepochybně vliv na straně obchodní veřejnosti osvojení si modernizovaného způsobu podávání žádostí pomocí elektronického systému závazných informací o sazebním zařazení zboží (dále jen „EZISZ“) skrze Obchodní portál EU. V rámci systému vydávání ZISZ bylo v roce 2021 podáno celkem 13 podaných opravných prostředků (odvolání proti ZISZ).

CÚ pro Olomoucký kraj v roce 2020 zneplatnil 202 ZISZ z důvodu změn celní nomenklatury, 7 ZISZ z důvodu opatření EU a 11 ZISZ z ostatních zákonných důvodů. Celkem bylo v roce 2020 zneplatněno 220 ZISZ. Celní správa na základě výsledků auditu provedeného certifikační autoritou úspěšně obhájila svou certifikaci podle ČSN EN ISO 9001:2015 a získala nový certifikát.

Stanoviska k sazebnímu zařazení zboží

Prostřednictvím aplikace Elektronická evidence nezávazných vyjádření a stanovisek (dále jen „EENVS“) bylo v roce 2021 podáno 9 417 žádostí o vydání stanovisek k sazebnímu zařazení zboží (dále jen „SSZ“), z čehož cca 45 % bylo určeno pro obchodní a neobchodní veřejnost. V porovnání s rokem 2020 došlo z hlediska počtu podaných žádostí o vydání SSZ a zpracovaných SSZ k mírnému nárůstu.

2.1.8 TARIC a Pozastavení všeobecných cel (suspenze cla)

Celní správa v roce 2021 obdržela 20 990 požadavků na čerpání tarifních kvót. Z toho bylo do Evropské komise – DG TAXUD odesláno 20 934 požadavků a stornováno bylo 56 požadavků. V roce 2021 bylo dostupných 1 735 tarifních kvót v rámci EU, na které byla možnost žádat o čerpání kvóty. V rámci ČR bylo požádáno o čerpání u 248 tarifních kvót.

Celní správy členských zemí EU zasílají do Evropské komise dohledová data, která slouží jako jeden z důležitých podkladů pro společnou obchodní politiku Unie, a to ve vztahu ke třetím zemím. V roce 2021 bylo do Evropské komise – DG TAXUD odesláno 174 dávek obsahující dohledová data. Zkontrolováno bylo 8 698 069 záznamů. Denní průměr kontrol dohledu nad propuštěním zboží do volného oběhu nebo nad jeho vývozem je 49 989 záznamů. Jedná se o 49 % nárůst oproti roku 2020, a to z důvodu vystoupení Velké Británie z EU.

Dále s platností od 1. 7. 2021 jsou v rámci dohledových dat zasílány zásilky nízké hodnoty (SRDS data). V roce 2021 bylo do EK – DG TAXUD odesláno 1 149 391 záznamů.

V roce 2021 byly ze strany ČR předloženy pracovní skupině Evropské komise pro hospodářské otázky celních sazeb dvě žádosti o nové suspenze cla a u dvou platných suspenzí došlo k jejich pravidelnému ekonomickému přezkumu.

2.2 Daňové řízení

V rámci výkonu správy SPD a energetických daní prováděly celní úřady na základě žádostí daňových subjektů (příp. z moci úřední) jejich registraci k příslušné dani.

Tabulka č. 5: Stav plátců spotřebních a energetických daní evidovaných

k 31. 12. příslušného roku

Komodita	Počet plátců	
	2020	2021
Minerální oleje	548	535
Pivo	788	787
Víno a meziprodukty	3 233	3 287

Komodita	Počet plátců	
	2020	2021
Lih	1 119	1 073
Tabákové výrobky	209	195
Elektřina	1 743	1 748
Pevná paliva	190	182
Zemní plyn a některé další plyny	855	890

V rámci výkonu správy SPD prováděly celní úřady povolovací řízení na základě žádostí daňových subjektů a po provedeném řízení vydávaly tato povolení.

Tabulka č. 6: Počet platných povolení

k 31. 12. příslušného roku

Druh povolení*	Počet povolení	
	2020	2021
Zvláštní povolení na přijímání a užívání vybraných výrobků osvobozených od daně (bez zvláštních povolení na přijímání lihu osvobozeného od daně)	829	847
Zvláštní povolení na přijímání a užívání lihu osvobozeného od daně	434	423
Povolení k provozování daňového skladu	1 003	1 017
Oprávněný příjemce pro opakované přijímání vybraných výrobků	709	746
Oprávněný příjemce pro jednorázové přijetí vybraných výrobků	24	30
Držitel povolení k nákupu zkapalněných ropných plynů uvedených do volného daňového oběhu	1 382	1 367
Prodej za ceny bez daně (letišť)	6	6
Povolení ke značkování a barvení vybraných minerálních olejů	16	18
Povolení ke značkování některých dalších minerálních olejů	1	3

* Pozn.: povolení pro daňového zástupce pro zasílání vybraných výrobků nebylo dosud vydáno žádné.

V rámci výkonu správy energetických daní vydávají celní úřady na základě žádostí daňových subjektů a po provedeném řízení celkem 6 typů povolení.

Tabulka č. 7: Počet platných povolení

k 31. 12. příslušného roku

Druh povolení	Počet povolení	
	2020	2021
Povolení k nabytí elektřiny bez daně	272	280
Povolení k nabytí elektřiny osvobozené od daně	436	415
Povolení k nabytí plynu bez daně	198	219
Povolení k nabytí plynu osvobozeného od daně	707	718
Povolení k nabytí pevných paliv bez daně	137	131
Povolení k nabytí pevných paliv osvobozených od daně	151	155

V souladu s příslušnými ustanoveními zákona o povinném značení lihu, resp. zákona o pohonných hmotách, provádí celní orgány registraci subjektů k povinnému značení lihu, distribuci lihu a distribuci pohonných hmot.

Tabulka č. 8: Počet platných registrací ke značení lihu

k 31. 12. příslušného roku

Rok	2020	2021
Počet platných registrací ke značení lihu	227	236

Tabulka č. 9: Počet distributorů lihu registrovaných

k 31. 12. příslušného roku

Rok	2020	2021
Počet registrovaných distributorů lihu	150	151

Tabulka č. 10: Počet distributorů pohonných hmot registrovaných

k 31. 12. příslušného roku

Rok	2020	2021
Počet registrovaných distributorů pohonných hmot	125	124

Inkaso spotřební daně

Celkový příjem ze SPD a energetických daní za rok 2021 činí 155,5 mld. Kč (po odečtení vratek). Plánovaný celkový výnos byl stanoven na částku 168,8 mld. Kč. V roce 2021 nebyl splněn celkový výnos o 13,3 mld. Kč, což představuje 92,1 % predikovaného odhadu.

V meziročním srovnání inkasa SPD a energetických daní oproti roku 2020 došlo k celkovému snížení o 4,8 mld. Kč. Nejvyšší podíl na tomto poklesu byl zaznamenán u daně z tabákových výrobků (zahrnuje tabákové výrobky, surový tabák a zahřívání tabák), kde oproti loňskému roku došlo ke snížení výsledné vybrané částky o 3,3 mld. Kč. Druhý nejvyšší pokles vykazuje inkaso daně z minerálních olejů, zde byl v meziročním srovnání výběr daně ponížen o 2,5 mld. Kč. Mírné snížení výběru daně bylo zaznamenáno také u daně z piva, kde byl celkový výnos této daně nižší o 0,2 mld. Kč oproti roku 2020. Naopak nejvyšší nárůst ve výběru spotřebních daní byl zaznamenán u daně z lihu, kde bylo inkaso o 1 mld. Kč vyšší, než v roce 2020. U ostatních SPD a energetických daní byl celkový výnos srovnatelný s předchozím obdobím.

Tabulka č. 11: Inkaso SPD (včetně dovozu a po odečtení vrácené SPD)

v mil. Kč

	skutečnost		% 2021/2020
	XII/2020	XII/2021	
SPD z vína a meziproductů	444,7	483,2	108,7
SPD z minerálních olejů	88 169,4	85 812,4	97,3
SPD z lihu	7 768,3	8 734,6	112,4
SPD z piva	4 497,0	4 251,5	94,5
SPD z tabákových výrobků ¹⁾	16,9	-15,7	x
SPD z tabákových nálepek	58 305,6	54 858,7	94,1
SPD ze zahřívání tabákových výrobků	1 164,5	1 380,4	118,5

	skutečnost		% 2021/2020
	XII/2020	XII/2021	
SPD ze surového tabáku	0,3	0,2	64,4
Daň z elektřiny	1 503,2	1 573,6	104,7
Daň ze zemního plynu	1 418,6	1 569,4	110,6
Daň z pevných paliv	321,7	347,7	108,1
Vratky:			
SPD z min. olejů – zelená nafta	-2 844,1	-2 979,0	x
- pro výr. tepla a TB	-406,2	-449,1	x
- ostatní benzíny	-8,6	-9,4	x
- ozbr. síly cizích států	-3,8	-3,4	x
- dle § 55	-14,5	-17,2	x
- osobám s imunitou	-5,2	-5,0	x
Daně z elektřiny	-0,1	-0,1	x
Daně ze zemního plynu	-0,1	-0,1	x
Daně z pevných paliv	0,0	0,0	x
SPD CELKEM	160 327,6	155 532,6	97

Rozdíly v součtech mohou být způsobeny zaokrouhlením.

1) SPD z tabákových výrobků obsahuje cigarety, doutníky, cigarillos a tabák ke kouření.

2.2.1 Minerální oleje

V komoditě minerální oleje bylo v roce 2021 inkasováno celkem 82,3 mld. Kč, což představuje pokles o 2,5 mld. Kč (3,0 %) oproti inkasu v roce 2020, kdy bylo vybráno 84,9 mld. Kč. Plánovaný výnos inkasa z minerálních olejů pro rok 2021 byl stanoven ve výši 85,5 mld. Kč. K datu 31. 12. 2021 byl tedy splněn na 96,3 %. Inkaso spotřební daně z minerálních olejů přímo souvisí se spotřebou pohonných hmot pro dopravní účely, a to zejména automobilových benzínů a motorové nafty. Negativně se na vývoji spotřeby projevují dopady vládních protiepidemických opatření, hospodářský a ekonomický útlum, razantní omezení mobility obyvatelstva z důvodu vyhlášeného nouzového stavu v 1. polovině roku 2021 a následně opětovně v listopadu a prosinci 2021. Inkaso spotřební daně z minerálních olejů pak výrazně ovlivnilo snížení sazby spotřební daně z motorové nafty k 1. 1. 2021, která byla snížena o 1 Kč/l (tedy z 10 950 Kč/1 000 l na 9 950 Kč/1 000 l). Současně s tím pak došlo k dalšímu nárůstu objemu vrácené daně z minerálních olejů, a to zejména v segmentu tzv. zelené nafty. Vliv alternativních pohonů, elektromobilů a hybridních modelů je zatím velmi malý, ale na spotřebu automobilových benzínů má vliv i modernizace vozového parku s nižší spotřebou. V segmentu osobní dopravy, tj. spotřeby motorových benzínů, byl také, oproti dopravě hromadné a zejména nákladní, silnější vliv omezení mobility obyvatelstva. K 1. 1. 2021 došlo v zákoně o spotřebních daních ke zrušení možnosti uplatnění nároku na vrácení daně z minerálních olejů plátcí dle § 54 odst. 3 a 4 u zdaněných minerálních olejů, které jsou definovány v § 45 odst. 2 písm. l) (směsi minerálních olejů s lihem kvasným bezvodým zvláště denaturovaným nebo lihem kvasným bezvodým obecně denaturovaným splňujícím kritéria udržitelnosti biopaliv určené k použití, nabízené k prodeji nebo používané pro pohon motorů) a definované v § 45 odst. 2 písm. o) (směsi středních a těžkých plynových olejů

s hydrogenovanými rostlinnými oleji splňujícími kritéria udržitelnosti biopaliv, kde podíl těchto hydrogenovaných olejů musí činit nejméně 30 % objemových všech látek ve směsi obsažených).

2.2.2 Líh

V roce 2021 dosáhly celkové příjmy daně z lihu 8,7 mld. Kč, což představuje nárůst o cca 966 mil. Kč (12,4 %) oproti inkasu z roku 2020. Plánovaný výnos státního rozpočtu z daně z lihu na rok 2021 byl v částce 8,2 mld. Kč, tj. meziročně více o 1,2 % (0,1 mld. Kč). Odhadovaný celkový výnos byl tedy překročen o 0,5 mld. Kč, bylo inkasováno 106,5 % plánovaného výnosu. Na celkovou výši příjmů daně z lihu v první polovině roku 2021 mělo zásadní vliv vládní opatření z důvodu trvající pandemie COVID-19, jako je uzavření restauračních zařízení, omezení přeshraničního a turistického ruchu, omezení společenských akcí, zákaz prodeje na tržištích, v tržnicích, ve stáncích apod. Od druhé poloviny roku docházelo k postupnému uvolňování zavedených opatření, obnovení provozu restaurací, hotelů a penzionů, turistického ruchu. Na konci roku však do inkasa nesporně zasáhla protiepidemická opatření, jako například omezení vánočních trhů. Zákonem č. 609/2020 Sb., došlo také ke změně zákona o povinném značení lihu č. 307/2013 Sb., ve znění pozdějších předpisů a současně byla vyhláškou č. 610/2020 Sb. novelizována vyhláška č. 334/2013 Sb., k provedení některých ustanovení zákona o povinném značení lihu. Mezi zásadní změny zákona o povinném značení lihu patří zavedení diferenciací kaucí poskytované distributorem lihu (500 000 Kč, 1 000 000 Kč a 5 000 000 Kč) a s každým pásmem kaucí spojeného oprávnění nabýt stanovené množství lihu ve spotřebitelském balení, který je označen kontrolními páskami (nejvýše 25 000 litrů, nejvýše 50 000 litrů a více než 50 000 litrů lihu). Další významnou změnou je prodloužení doby použitelnosti kontrolních pásek osobou povinnou značit líh ke značení lihu z 24 měsíců na 60 měsíců ode dne jejich převzetí a prodloužení doby pro dovoz lihu (lihovin), jehož označení provedl zahraniční dodavatel z 9 měsíců také na 60 měsíců ode dne, kdy byly kontrolní pásky použité k označení tohoto lihu převzaty jejich držitelem od správce daně. Prodejní cena kontrolní pásky byla nově navýšena na 0,46 Kč. V meziročním srovnání dochází k nárůstu inkasa daně z lihu nižším, avšak nadále výrazným tempem.

2.2.3 Pivo

Za rok 2021 dosáhly celkové příjmy daně z piva 4,3 mld. Kč, což představuje v meziročním srovnání pokles přibližně o 0,2 mld. Kč (5,5 %) oproti inkasu v roce 2020. Odhadovaný celkový výnos spotřební daně z piva za rok 2021 nebyl naplněn o 0,2 mld. Kč (5,5 %). Pokles spotřeby piva (a tím také objemu výroby) byl opět způsoben především sérií opatření zaváděných k zamezení šíření pandemie COVID-19. Dlouhodobé uzavření restauračních zařízení, která jsou největším odbytištěm sudového piva, a celkové omezení turistického ruchu mělo za následek, že především největší pivovary musely přistupovat k likvidaci již vyrobeného piva. Vratka spotřební daně ze zlikvidovaného piva v roce 2021 činila 7,1 mil. Kč, přičemž na největší

pivovary z této částky připadá 7 mil. Kč. Lze tedy konstatovat, že pandemická opatření nejvíce zasáhla právě ty největší pivovary. Malé pivovary se s touto situací vyrovnaly především vhodnou úpravou distribučních kanálů.

2.2.4 Tabákové výrobky

Za kalendářní rok 2021 byly celkové příjmy daně z tabákových výrobků do státního rozpočtu 54,8 mld. Kč a ze zahříváných tabákových výrobků 1,4 mld. Kč, dohromady tedy 56,2 mld. Kč, což v porovnání s rokem 2020 (59,5 mld. Kč) odpovídá v relativních číslech indexu 94,5 %, pokles příjmu o 3,3 mld. Kč. Plánovaný výnos státního rozpočtu z této spotřební daně na rok 2021 byl v částce 67 mld. Kč, index plnění státního rozpočtu dosáhl tedy 83,9 % plánovaného výnosu. Přestože došlo k 1. 2. 2021 ke zvýšení sazeb daně u všech tabákových výrobků (včetně zahříváných tabákových výrobků) přibližně o 10 %, patřičný efekt v podobě zvýšených příjmů do státního rozpočtu toto opatření nepřineslo. U daně ze zahříváných tabákových výrobků došlo sice ke zvýšení příjmů do státního rozpočtu v porovnání s předchozím kalendářním rokem o cca 19 % (1 164,5 mil. Kč), splnění rozpočtových očekávání a zároveň k růstu tohoto segmentu, nicméně toto v absolutních číslech mírné navýšení nemohlo nijak dorovnat celkově snížené příjmy z tabáku jako celku, neboť jak již bylo v minulosti naznačeno, naprosto zásadní pro celkové inkaso z tabákových daní je výběr daně z cigaret. Důvody pro nižší než předpokládaný příjem z tabákových daní, můžeme dále hledat ve stále neskončené pandemii COVID-19, omezení turistiky, uzavření či omezení provozu restauračních a ubytovacích zařízení. V první polovině roku byla tedy významně menší poptávka zejména zahraničních turistů nakupujících levnější cigarety v ČR. Tento snížený objem nákupů v příhraničních oblastech měl za následek velké množství nespotřebovaných cigaret se starou sazbou daně, které sice přispěly do státního rozpočtu v roce 2020, nicméně v první polovině roku 2021 byly ve velké míře likvidovány za účelem vrácení daně, což negativně ovlivnilo příjmy v roce 2021. V neposlední řadě je třeba připomenout, že chování spotřebitelů, ale i tabákového průmyslu doznalo určitých změn, procento kuřáků tradičních výrobků, zejména cigaret každoročně podle ČSÚ klesá a trend nástupu tzv. „produktů nové generace“ je zaměřen daleko více na potenciálně méně škodlivé výrobky. Zahříváné tabákové výrobky jsou výrazně méně daňově zatíženy a v případě elektronických cigaret a nikotinových sáčků nejsou zatíženy spotřební daní vůbec. Za rok 2021 bylo odebráno necelých 943 mil. kusů tabákových nálepek, což rovněž může naznačovat klesající spotřebu tradičních výrobků v porovnání s předchozími roky (2020 - 999 mil. ks, 2019 – 1 044 mil. ks).

2.2.5 Víno a meziprodukty

Za rok 2021 dosáhly celkové příjmy daně z vína a meziproduktů cca 0,5 mld. Kč, přičemž došlo k navýšení inkasa o cca 38,5 mil. Kč oproti inkasu v roce 2020 (8,7 %). Odhadovaný celkový výnos v komoditě vína a meziproduktů pro rok 2021 byl překročen o 83,2 mil. Kč (120,8 % z celkového předpokladu). Spotřeba výrobků podléhajících dani z vína a meziproduktů stále rok od roku mírně roste, avšak na inkasu daně se projeví růst spotřeby

pouze šumivých vín, popřípadě meziproduktů, neboť tichá vína podléhají spotřební dani ve výši 0 Kč/hl.

2.2.6 Energetické daně

Za rok 2021 činily celkové příjmy energetických daní 3,5 mld. Kč. Celkové příjmy se oproti roku 2020 zvýšily o 247,3 mil. Kč. Odhadovaný celkový výnos inkasa u energetických daní na rok 2021 byl ve výši 3,2 mld. Kč, přičemž se jej podařilo o cca 290,6 mil. Kč překročit. Zvýšil se hlavně výběr daně ze zemního plynu, kdy se vybralo o téměř 151 mil. Kč více, než v roce 2020, toto mohlo způsobit nejen opatření vlády ČR spočívající v podpoře ekologických zdrojů vytápění, program na zlepšování kvality ovzduší, respektive přechod spotřebitelů na ekologičtější druhy paliv, ale také změna v legislativě, kdy od 1. 1. 2021 není bioplyn, který je použitý pro pohon motorů, osvobozen od daně. Dále byl zaznamenán vyšší výběr daně z elektřiny, a to téměř o 71 mil. Kč a u pevných paliv o téměř 26 mil. Kč. Tento vyšší výběr daně mohl způsobit zvýšená spotřeba těchto komodit v souvislosti s vládními opatřeními k eliminaci pandemie COVID-19, omezení pohybu osob a doporučení „home office“ u řady pracovníků, rovněž však také klimatické podmínky, kdy počátek roku 2021 byl oproti rokům předešlým poněkud chladnější.

2.2.7 Doprava vybraných výrobků v režimu podmíněného osvobození od SPD

V členských zemích EU je pro kontrolu a sledování doprav vybraných výrobků v režimu podmíněného osvobození od spotřební daně využíván systém EMCS. Všechny schválené průvodní doklady e-AD jsou mezi členskými zeměmi EU zasílány elektronicky. Každou zásilku vybraných výrobků musí doprovázet stejnopis e-AD nebo obchodní doklad obsahující stejné náležitosti včetně referenčního kódu ARC. Celkový počet doprav vybraných výrobků z EU do ČR v roce 2021 oproti roku 2020 vzrostl o 8,2 %. U doprav z ČR do EU došlo také k mírnému nárůstu o 2,3 %, největší rozdíl byl u doprav do Maďarska, Belgie a na Slovensko, naopak došlo k poklesu množství doprav do Německa. Po konci přechodného období brexitu již není od 1. 1. 2021 ve statistikách doprav vybraných výrobků uváděna Velká Británie, ale pouze Severní Irsko. V rámci daňového území ČR byl zaznamenán nárůst dopravy vybraných výrobků o 10,2 %.

Tabulka č. 12: Počet doprav VV v režimu podmíněného osvobození od daně mezi ČR a EU
v letech 2020 a 2021

Země	Z EU do ČR		Z ČR do EU	
	2020	2021	2020	2021
AT – Rakousko	10 536	13 415	4 007	3 777
BE – Belgie	1 819	1 981	1 003	1 236
BG – Bulharsko	288	281	465	537

Země	Z EU do ČR		Z ČR do EU	
	2020	2021	2020	2021
CY – Kypr	0	0	36	46
DE – Německo	18 916	20 744	23 015	22 348
DK – Dánsko	132	171	210	243
EE – Estonsko	97	72	129	191
ES – Španělsko	2 588	3 146	394	487
FI – Finsko	109	119	413	336
FR – Francie	5 768	6 546	467	633
GR – Řecko	346	356	325	328
HU – Maďarsko	3 460	3 298	5 513	7 196
IE – Irsko	199	246	61	67
IT – Itálie	8 937	10 698	3 011	2 799
LT – Litva	1 076	224	345	345
LU – Lucembursko	24	26	9	71
MT – Malta	0	1	23	8
LV – Lotyšsko	91	116	308	234
NL – Nizozemsko	2 309	2 055	2 440	1 985
PL – Polsko	5 298	5 050	5 961	6 604
PT – Portugalsko	477	512	94	112
RO – Rumunsko	490	648	605	645
SE – Švédsko	144	120	1 684	1 651
SI – Slovinsko	46	54	346	354
SK – Slovensko	30 678	31 677	32 086	32 653
HR – Chorvatsko	75	53	626	625
XI – Severní Irsko	-	19	-	0
CELKEM	93 903	101 628	83 576	85 511

Tabulka č. 13: Doprava VV v režimu podmíněného osvobození od daně v rámci ČR

v letech 2020 a 2021

Rok	2020	2021
Počet realizovaných doprav	61 733	68 039

3. Daňové a celní nedoplatky

3.1 Rozbor pohledávek a nedoplatků cla a daní vyměřených v rámci celního řízení

Celková výše pohledávek činila ke dni 31. 12. 2021 částku 2 298,9 mil. Kč. V této sumě jsou zahrnuty nejen pohledávky a nedoplatky vzniklé neuhrazením cla a daní za zboží propuštěné do režimu volného oběhu, případně po skončení režimu s dočasným osvobozením od cla, ale i pohledávky předepsané platebními výměry za nedodání zboží v režimu tranzit, celní dluhy vyměřené dodatečnými platebními výměry a platebními výměry vydanými na základě kontrol po propuštění zboží, kdy u těchto případů není zajištěn celní dluh, a neuhrazené pohledávky, kdy deklarant měl povolení nezajišťovat celní dluh. Jsou zde zahrnuty také úroky z prodlení a penále vyměřené deklarantovi při nedodržení zákonné lhůty splatnosti celního dluhu. Ke dni 31. 12. 2021 činí stav nedoplatků cla, daní a poplatků vyměřených v rámci celního řízení celkem 2 141,2 mil. Kč.

Tabulka č. 14: Stav nedoplatků

k 31. 12. 2021 v mil. Kč

Nedoplatky	Částka	%
Vzniklé vyměřením na základě rozhodnutí z úřední povinnosti	1 776,7	82,8
Z obchodního zboží, vzniklé na základě celního řízení předložením jednotného správního dokladu (JSD)	298,9	14,1
Z penále a úroků z prodlení a nedoplatky z neobchodního zboží	65,6	3,1
CELKEM	2 141,2	

3.2 Rozbor nedoplatků vnitrostátní SPD a ekologických daní

Celková výše nedoplatků ke dni 31. 12. 2021 činila 8 636,5 mil. Kč, z toho 8 615,7 mil. Kč vnitrostátní SPD a 20,8 mil. Kč ekologické daně. Na celkové výši mají největší podíl nedoplatky SPD z minerálních olejů ve výši 3 482,5 mil. Kč a nejvyšší nedoplatek byl evidován u CÚ pro Jihomoravský kraj ve výši 2 306,0 mil. Kč. K největšímu nárůstu nedoplatků oproti roku 2020 došlo u SPD z tabákových výrobků. Celková výše nedoplatků v roce 2021 u SPD z tabákových výrobků činila 1 437,3 mil. Kč. U těchto nedoplatků došlo k navýšení o 246,0 mil. Kč.

Tabulka č. 15: Vývoj kumulovaných nedoplatků vnitrostátní SPD a ekologických daní

v letech 2017–2021 v mil. Kč

	2017	2018	2019	2020	2021
SPD z: minerálních olejů*	5 381,2	5 610,5	5 374,4	4 580,2	3 482,5
lihu	1 655,5	1 772,5	2 024,4	2 096,3	1 855,4
piva	5	18,9	3,7	5,8	3,9
vína	1,1	0,8	0,7	0,9	0,6
tabákových výrobků	597,6	592	1 157	1 191,3	1 437,3
tabákových nálepek	0	0	0	0	0

	2017	2018	2019	2020	2021
surového tabáku	32	36,8	54,3	1 752,7	1 836,0
zahříváného tabáku			0	0	0
Zajištění	0	52,7	52,7	0	0
Ekologické daně*	18,1	18,4	17	20	20,8
CELKEM	7 690,5	8 102,6	8 684,2	9 647,2	8 636,5

* Včetně příslušných vratek.

4. Zajištění a vymáhání nedoplatků

4.1 Daňové a celní úlevy

V oblasti pohledávek a nedoplatků cla a daní vyměřených v rámci celního řízení bylo od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 v souladu s Nařízením Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 952/2013, kterým se stanoví celní kodex Unie, a zákonem č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů, na základě písemných žádostí rozhodnuto o povolení odkladu, posečkání nebo splátek celkem ve 23 případech v celkové výši 3,3 mil. Kč, z toho ke dni 31. 12. 2021 zbývalo k úhradě celkem 2,1 mil. Kč.

Tabulka č. 16: Aktuální dlužná částka

k 31. 12. 2021 v tis. Kč

Druh úlevy	Počet případů	Dlužná částka							Neuhrazeno celkem
		Clo do 30. 4. 2004	Clo od 1. 5. 2004	DPH	SPD z dovozu	Pokuty v celním řízení	Exekuční náklady	Úrok / Penále	
Odklad	5	0	0	0	0	0	0	0	0
Posečkání	6	0	1 910	0	0	0	0	0	1 910
Splátky	12	0	120	0	0	29	0	7	156
CELKEM	23	0	2 030	0	0	29	0	7	2 066

V roce 2021 došlo i přes ekonomické důsledky opatření přijatých v souvislosti s onemocněním COVID-19 ke značnému poklesu počtu i objemu povolených úlev. Úleva byla v roce 2021 povolena jen ve 23 případech (z toho pouze v 9 případech byla žádost o povolení úlevy podána v souvislosti s ekonomickými důsledky opatření přijatých v souvislosti s onemocněním COVID-19).

Tabulka č. 17: Neuhrazená částka

vždy k 31. 12. příslušného roku v mil. Kč

Druh úlevy	Neuhrazená částka				
	2017	2018	2019	2020	2021
Odklad	9,1	7,3	12,4	3,3	1,2
Posečkání	22,7	22,7	17,9	5,9	6,7
Splátky	433,7	438,5	409,5	443,3	410,2
CELKEM	465,5	468,5	439,7	452,4	418,2

* Pouze v rámci dovozu (celní řízení).

4.2 Posečkání vnitrostátní SPD a ekologických daní

V roce 2021 bylo na SPD a ekologických daních povoleno posečkání úhrady daně v celkové výši 216,5 mil. Kč, a z toho zbývá k úhradě 40,2 mil. Kč. Největší podíl posečkané daně byl na SPD z piva a posečkaná částka činila 173,8 mil. Kč, z toho zbývá k úhradě 8,4 mil. Kč. Druhy

největší podíl posečkané daně byl na SPD z tabáku a posečkaná daň činila 24,5 mil. Kč, z toho zbývá k úhradě 22,2 mil. Kč.

Z celkového posečkaní daní zaevidovaného do 31. 12. 2021 zbývá na SPD k úhradě 56,2 mil. Kč a z toho zbývá k úhradě na příslušenství daní 0,4 mil. Kč.

Tabulka č. 18: Povolené posečkaní vnitrostátní SPD a ekologických daní

v letech 2017-2021 v mil. Kč

	2017	2018	2019	2020	2021
Posečkaní	53,9	8,6	20,6	265,5	216,5

Dělená správa

V roce 2021 bylo vybráno a vymoženo v oblasti dělené správy 5 567,3 mil. Kč. Tyto finanční prostředky se váží také k vymáhaným nedoplatkům z minulých let. Na celkovém inkasu se, jako každým rokem, podílely velkou měrou příjmy z poplatků a odvodů na ekologických druzích příjmů, které dosáhly k 31. 12. 2021 částky 4 039,4 mil. Kč. Podíl těchto poplatků v rámci dělené správy činil v roce 2021 cca 72,6 % z celkového inkasa. Oproti roku 2020 se tyto příjmy zvýšily o 82,3 %. K největšímu navýšení došlo u poplatků za odpady. Vliv na toto navýšení měl zejména nový zákon č. 541/2020 Sb., o odpadech, který nabyl účinnosti dne 1. 1. 2021.

5. Kontrolní činnost

5.1 Kontroly v oblasti správy cel a daní

5.1.1 Kontroly po propuštění zboží

V roce 2021 bylo zahájeno 401 kontrol po propuštění zboží a ukončeno celkem 400 kontrol po propuštění zboží, z nichž bylo 323 pozitivních, tj. došlo ke zjištění porušení právních předpisů. Efektivita kontrol po propuštění zboží v roce 2021 byla 80,8 %. Celkový zjištěný únik na cle a daních byl ve výši 44,6 mil. Kč. Po provedených kontrolách po propuštění zboží bylo vystaveno celkem 2 339 dodatečných platebních výměrů.

V roce 2021 bylo nejčastější formou zjištěného porušení právních předpisů uvádění nesprávného sazebního zařazení zboží a nesprávného původu zboží. Kromě kontrol po propuštění zboží s fiskálním zaměřením (na možné krácení cla a daní) byly v roce 2021 rovněž provedeny 3 kontroly se zaměřením na vývoz zboží dvojího užití a obchod s vojenským materiálem. U 3 těchto kontrol bylo zjištěno porušení právních předpisů upravujících příslušnou oblast.

Tabulka č. 19: Výsledky kontrol po propuštění zboží

za období 2017–2021

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Zahájené kontroly	502	433	408	375	401
Ukončené kontroly	475	449	431	366	400
Kontroly s pozitivním výsledkem	404	389	364	307	323
Efektivnost kontrol po propuštění zboží (v %)	85,1	86,6	84,5	83,9	80,8
Zjištěný únik na cle, daních a poplatcích (v mil. Kč)	180,3	75,8	88,0	110,8	44,6

5.1.2 Postup k odstranění pochybností

V roce 2021 ukončily CÚ celkem 1 848 postupů k odstranění pochybností, z toho v 853 případech byly zjištěny rozdíly mezi údaji uvedenými daňovým subjektem v řádném, resp. dodatečném daňovém tvrzení a následně zjištěným stavem. Za jedno řízení je považováno řízení vztahující se k jednomu daňovému tvrzení bez ohledu na skutečnost, zda toto daňové tvrzení obsahuje údaje týkající se více druhů vybraných výrobků (např. motorová nafta, motorová nafta s biosložkou, benzín apod.).

Tabulka č. 20: Postup k odstranění pochybností

k 31. 12. 2021

	Počet řízení		Změna v důsledku postupu k odstranění pochybností v mil. Kč		
	ukončených	ukončených s rozdílem	daňové povinnosti	nadměrného odpočtu/ vrácení daně	ztráty
Daně spotřební a energetické	1 848	853	1,6	2,8	0

5.1.3 Daňová kontrola

V roce 2021 orgány celní správy zahájily 183 kontrol a ukončily celkem 175 daňových kontrol, z nichž ve 112 případech byly kontroly ukončeny s rozdílem. V rámci provedených kontrol bylo doměřeno celkem 163,7 mil. Kč a zároveň bylo vráceno 1,3 mil. Kč daňovým subjektům. Na základě ukončených daňových kontrol bylo k lednu 2022 prozatím vybráno necelých 54 mil. Kč na příslušenství související s doměřením daně. Na základě těchto údajů by měly příjmy do státního rozpočtu po daňových kontrolách činit 216,2 mil. Kč. Průměrná částka doměrku na každou ukončenou daňovou kontrolu za rok 2021 činila 1,2 mil. Kč.

Nejvíce daňových kontrol bylo v roce 2021 zaměřeno na kontrolu daně z minerálních olejů, na jejichž základě bylo doměřeno necelých 146 mil. Kč a se souvisejícím příslušenstvím se jedná o částku celkem 195 mil. Kč. V této kategorii se jednalo především o kontroly zaměřené na prověřování nároku na vrácení daně z minerálních olejů osobám užívajícím tyto oleje pro zemědělskou prvovýrobu.

Další zajímavou kategorií jsou daňové kontroly v oblasti ekologických daní. V roce 2021 bylo v této kategorii provedeno celkem 35 daňových kontrol, přičemž bylo zjištěno porušení právních předpisů u 25 z nich. Na základě těchto daňových kontrol bylo doměřeno celkem 11,1 mil. Kč, což se souvisejícím příslušenstvím činí celkem 13,6 mil. Kč daňových výnosů do státního rozpočtu. Oproti loňskému roku došlo ke zvýšení počtu takto zaměřených daňových kontrol o 40 %, přičemž zjištěná výše doměřené daně byla meziročně zvýšena o více než 100 %. Daňové kontroly s tímto zaměřením byly v předchozích letech ve vysokém procentu ukončeny doměřením daně na základě zjištění porušení právních předpisů, což je důvodem pro zvyšující se počet prováděných kontrol v této oblasti.

Tabulka č. 21: Daňová kontrola

k 31. 12. 2021

	Počet kontrol ¹⁾		Změna daň. povinnosti v důsledku kontroly v mil. Kč		
	ukončeno	ukončeno s rozdílem	změna daň. povinnosti	snížení ztráty	související příslušenství celkem
Daně spotřební a energetické	175	112	162,4		53,8
v tom: minerální oleje	103	63	145,7		49,0
tabák	1	1	0,0		0,0
surový tabák	0	0	0,0		0,0
zahřívané tabákové výrobky	0	0	0,0		0,0
líh	18	13	1,5		1,2
pivo	15	10	4,1		1,1
víno	3	0	0,0		0,0
elektřina	16	12	0,8		0,4
zemní plyn	18	12	10,4		2,1

	Počet kontrol ¹⁾		Změna daň. povinnosti v důsledku kontroly v mil. Kč		
	ukončeno	ukončeno s rozdílem	změna daň. povinnosti	snížení ztráty	související příslušenství celkem
pevná paliva	1	1	0,0		0,0
Kontrola po propuštění zboží (clo + DPH)	400	323	43,0		
z toho: DPH	neevidujeme	neevidujeme	0,3		
CELKEM	575,0	435,0	205,4		53,8

¹⁾ Za jednu kontrolu se považuje ukončená kontrola jedné daně za jeden rok.

S účinností od 1. 4. 2019, resp. 15. 5. 2019 byla zavedena SPD ze zahřívacích tabák. výrobků.

Rozdíly v součtech mohou být způsobeny zaokrouhlením.

5.1.4 Nefiskální kontroly

Celní správa provedla v roce 2021 v oblasti kontrol omezení prodeje vybraných výrobků (dále jen „VV“) včetně cenové kontroly na tabákové výrobky celkem 121 kontrol, z nich bylo zjištěno porušení ve 22 případech. Oproti roku 2020 bylo v roce 2021 provedeno o 33 kontrol více. Efektivita kontrol se snížila z 19,3 % na 18,2 %. V rámci kontrolní činnosti podmínek povolení pro VV bylo v průběhu roku 2021 provedeno celkem 3 012 kontrol, z nichž 33 kontrol bylo ukončeno s pozitivním zjištěním, efektivita provedených kontrol je tedy 1,1 %, což je v porovnání s rokem 2020 o 0,1 % více. Z celkového počtu 4 567 kontrol zaměřených na výrobu a úpravu lihu bylo pouze 6 pozitivních. V roce 2021 bylo v oblasti značení lihu a tabákových výrobků provedeno 4 892 kontrol, u 606 z nich bylo zjištěno porušení. Efektivita provedených kontrol je tedy 12,4 % (v roce 2020 byla 9,0 %). Kontrolní činností zaměřenou na dopravu v oblasti SPD bylo v průběhu roku 2021 provedeno celkem 2 082, z nichž 215 kontrol bylo ukončeno s pozitivním zjištěním. Efektivita kontrol dosáhla hodnoty 10,3 %, což je v porovnání s rokem 2020 o 2,0 % více.

Tabulka č. 22: Kontroly v oblasti SPD

k 31. 12. 2021

Nefiskální kontroly při správě spotřebních daní	Celkem	Ukončeno s rozdílem	
		počet	%
Kontrola omezení prodeje VV (včetně cenové kontroly na tabákové výrobky)	121	22	18,2
Kontrola podmínek povolení pro VV	3 012	33	1,1
Kontrola výroby a úprav lihu (včetně zúčtování lihu)	4 567	6	0,1
Kontrola značení lihu a tabákových výrobků	4 892	606	12,4
Kontrola doprav v oblasti SPD	2 082	215	10,3
CELKEM	14 674	882	6,0

5.1.5 Kontrola údajů Intrastatu

V roce 2021 byly kontroly údajů pro statistické účely o obchodu se zbožím mezi ČR a jinými členskými státy EU zaměřeny především na identifikaci subjektů, které nepodávají statistické údaje Intrastatu, ačkoliv mají tuto povinnost. V rámci kontrol zaměřených na ověření vykázaných údajů Intrastatu bylo v předchozím roce nejčastěji zjištěno uvedení chybné fakturované hodnoty zboží. Výslednost těchto kontrol je uvedena v následující tabulce. V roce 2021 bylo provedeno celkem 478 kontrol, z nichž u 433 byly zjištěny nedostatky. Na základě ukončených kontrol došlo k vykázaní údajů nebo k opravě chybně vykázaných údajů u transakcí se zbožím v celkové fakturované hodnotě téměř 18,7 mld. Kč.

Tabulka č. 23: Kontrola údajů Intrastatu

za období 2017–2021

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Zahájené kontroly	505	501	524	376	477
Ukončené kontroly	503	497	524	368	478
Kontroly s pozitivním zjištěním	440	453	464	317	433
Efektivnost kontrol (v %)	87,5	91,1	88,6	86,1	90,6

5.1.6 OWNRES (Mezinárodní informační systém)

V souladu s Nařízením Rady (EU, EURATOM) 2021/768 článkem 5 mají členské státy povinnost hlásit EK případy o zjištěných podvodech a nesrovnalostech týkajících se tradičních vlastních zdrojů, definovaných v čl. 2 odst. 1 písmeno a) rozhodnutí Rady (EU, Euratom) 2020/2053, jejichž hodnota dosáhla částky 10 000 EUR a více.

V roce 2021 bylo EK nahlášeno celkem 45 případů zjištěných podvodů a nesrovnalostí s celkovou vyměřenou částkou cla ve výši 1,8 mil. EUR. Ke dni 2. 2. 2022 bylo 44 případů uzavřeno (97,8 %) a celková uhrazená částka činila 1,8 mil. EUR, což činí 99,7 % z celkově vyměřených částek. Z pohledu počtu otevřených případů vyplývá, že nesplacené dluhy činí 4 922,05 EUR, což činí 0,3 %. Všechny případy uvedené v systému OWNRES byly klasifikovány jako nesrovnalosti. Nejčastějším důvodem pro dodatečné vyměření celního dluhu bylo nesprávné sazební zařazení zboží.

5.1.7 WOMIS

WOMIS je informační webový systém umožňující efektivní zpracování, evidenci a zasílání zpráv EK týkajících se odpisů částek tradičních vlastních zdrojů Unie přesahujících hodnotu 100 000 EUR. Je spravován přímo EK a je vyhrazen pro oprávněné uživatele v členských státech a v EK. Prostřednictvím webové aplikace WOMIS nebyly za ČR v roce 2021 podány zprávy o odpisu tradičního vlastního zdroje.

5.2 Porušování práv duševního vlastnictví

Celní správa disponuje v souladu s příslušnou unijní i vnitrostátní legislativou oprávněním zasahovat proti porušování práv duševního vlastnictví. Porušování práv duševního vlastnictví je monitorováno a proces vymáhání práv je aplikován při celním řízení v rámci provádění kontrol zboží dováženého ze třetích zemí. V oblasti nakládání se zbožím na vnitrostátním trhu jsou prováděny kontroly tržnic a jiných forem stánkového prodeje, stejně jako kontroly dalších provozoven, v nichž dochází k otevřené nabídce zboží porušujícího práva duševního vlastnictví. Celní správa působí dále jako orgán činný v trestním řízení, kde se především zaměřuje na odhalování distribučních kanálů padělků a nedovolených napodobenin, odhalování nelegálních výroben, skladů a provozoven.

Tabulka č. 24: Výsledky kontrolní činnosti

za období 2017–2021

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Počet zajištěného zboží (v tis. ks)	827,7	378,5	4 563,5	610,0	421,3
Hodnota vyjádřená v cenách originálních výrobků (v mil. Kč)	675,7	369,8	687,5	253,7	585,7

5.2.1 Oblast celního řízení

I přes nelehkou situaci související s pandemií COVID-19 zadržela celní správa v roce 2021 v celním řízení celkem 243 007 kusů zboží v souhrnné hodnotě 206,7 mil. Kč vyjádřené v cenách originálních výrobků. Množství zadrženého zboží bylo nižší ve srovnání s předchozím rokem, jelikož v předchozím roce došlo k zajištění velkého počtu textilních roušek opatřených logy známých značek, což se v roce 2021 již neopakovalo. Nicméně výrazně vzrostla hodnota zadrženého zboží, která je srovnatelná s výsledky dosaženými během let před pandemickou situací. Na nárůstu hodnoty zadrženého zboží se podílelo zajištění velkého množství textilních výrobků. Toto množství bylo zadrženo v rámci dlouhodobé kontrolní akce, která byla započata na základě informací obdržených od OLAF a následně byl její rozsah rozšířen o poznatky vyplývající z vlastní kontrolní činnosti celní správy. Kontrolní akce byla zaměřena na dovoz a tranzit textilu prostřednictvím kamionové přepravy z Turecka a vyústila v zadržení desítek tisíc kusů oblečení. Rozvoj e-commerce s sebou rovněž přinesl rozšíření nabídky padělaného zboží v on-line prostředí, a tudíž nezanedbatelnou část případů zadrženého zboží opět představovaly zásilky ze třetích zemí přepravované prostřednictvím pošty nebo expresními kurýrními přepravci.

Mezi kategorie s nejvyšším počtem zadrženého zboží patřily oblečení v počtu 54 000 ks a hodnotě 114 mil. Kč, oděvní doplňky v počtu 13 500 ks a v hodnotě 2, 2 mil. Kč, součásti a technické příslušenství mobilních telefonů v počtu 5 400 ks a hodnotě 2,3 mil. Kč, a hračky v počtu 4 600 ks a hodnotě 3,2 mil. Kč. Stejně jako v předchozích letech se řadí mezi nejhodnotnější kategorii zadržovaného zboží hodinky, u kterých byla při počtu více než 1 000 zadržených kusů vyčíslena hodnota přesahující 45 mil. Kč.

Tabulka č. 25: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti celního řízení

za období 2017–2021

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Počet zajištěného zboží (v tis. ks)	354	216	4 182	248	243
Hodnota vyjádřená v cenách originálních výrobků (v mil. Kč)	245	125	224	58	207

5.2.2 Oblast vnitrostátního trhu

V roce 2021 celní správa v rámci kontrol zaměřených na vymáhání práv duševního vlastnictví na vnitrostátním trhu zadržela celkem 157 582 kusů zboží podezřelého z porušování práv k duševnímu vlastnictví v souhrnné hodnotě 362 mil. Kč vyjádřené v cenách originálních výrobků. V porovnání s rokem 2020 došlo k navýšení počtu zadrženého zboží a současně i k navýšení hodnoty zadrženého zboží. I přes omezení způsobená pandemií COVID-19 lze hodnotit tyto výsledky jako velmi úspěšné.

Na vnitrostátním trhu byly zorganizovány a koordinovány 2 celostátní a 4 regionální kontrolní akce zaměřené např. na padělky herbicidního přípravku, zboží podezřelé z porušování autorského práva nabízené ve vybraných provozovnách, nebo nabídku padělků na tržnicích a kamenných prodejnách. Celní správa se také zapojila do rozsáhlé mezinárodní společné kontrolní akce POKEZONE koordinované Europlem ve spolupráci s francouzskou celní správou, která byla zaměřená na padělky hraček nacházející se ve skladu významného internetového obchodu. Akce byla realizována s pozitivním zjištěním a záchytem tisíců kusů výrobků. I na vnitrostátním trhu bylo ve srovnání s rokem 2020 zjištěno výrazně nižší množství padělků textilních roušek opatřených logy známých značek.

Obdobně jako v předchozích letech platí, že výsledky kontrol jsou negativně ovlivněny způsobem prodeje. V případě nabídky padělaného zboží přímo na prodejní ploše se v převážné většině jedná o malé množství nabízeného zboží v řádech kusů. Pro prodej na tržnicích je rovněž typickým úkazem, že padělané zboží není nabízeno veřejně, ale nachází se v utajovaných skladech, a zájemce o koupi je do těchto neveřejných prostor pozván prodejcem.

Prodej padělků je rovněž realizován na internetu prostřednictvím uzavřených skupin charakteristických pro sociální sítě či metodou tzv. „droppshippingu“, tedy zprostředkovaným prodejem zboží ze zahraničí přímo zákazníkovi.

Tabulka č. 26: Výsledky kontrolní činnosti v oblasti vnitrostátního trhu

za období 2017–2021

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Počet zajištěného zboží (v tis. ks)	407	159	377	151	158
Hodnota vyjádřená v cenách originálních výrobků (v mil. Kč)	260	243	458	175	362

Mezi nejvíce zadržované komodity roku 2021 patřily hračky v počtu 42 500 ks a v hodnotě zboží přes 15 mil. Kč, oblečení v počtu 41 000 ks a v hodnotě 79 mil. Kč a sportovní obuv v počtu 11 800 ks a hodnotě 38 mil. Kč. Dále celní orgány zadržely značné množství parfémů, kabelek a batohů a oděvních doplňků.

Na vnitrostátním trhu bylo orgány celní správy provedeno 713 kontrol, podezřelé zboží bylo zajištěno ve 483 případech, což svědčí o značné úspěšnosti prováděných kontrol. Počet provedených kontrol v roce 2020 byl vyšší, nicméně s ohledem na vyšší úspěšnost prováděných kontrol v roce 2021 bylo podezřelé zboží zajištěno jen v nepatrně nižším počtu případů.

5.3 Celně technická laboratoř

Činnost CTL je dlouhodobě prováděna v souladu s požadavky norem ČSN EN ISO/IEC 17025 a ČSN EN ISO 9001 v oblastech laboratorního zkoumání a analýz vzorků zboží pro celní, daňové a další kontrolní účely v návaznosti na metodické řízení odběrů a manipulace se vzorky a mobilní diagnostiky včetně metodického řízení mobilní laboratoře.

V roce 2021 bylo přijato celkem 6 319 vzorků, z toho pro útvary celní správy bylo zpracováno celkem 6039 vzorků a pro ostatní státní orgány a jiné žadatele než útvary celní správy celkem 210 zakázek (cca 3 % z celkového počtu přijatých vzorků), např. pro PČR 150 vzorků, pro Státní zemědělskou a potravinářskou inspekci 23 vzorků a pro laboratoře EU v rámci projektu CLET expertního týmu evropských celních laboratoří celkem 13 vzorků.

Ve struktuře posuzovaných vzorků a požadovaných odborných expertizách převažovaly požadavky na zkoušení vzorků pro účely spotřebních daní. Ta se pohybovala na úrovni 68 % z celkového počtu celní správou odebraných vzorků; z toho např. kontrola denaturace a obsahu lihu (celkem 496 vzorků), kontrola pravosti celních závěr (1 266 vzorků), dále kontrola piva (128 vzorků) a kontrola lihu z pěstitelských pálenic (126 vzorků). Žádosti z agendy celní zaujímaly cca 27 % z celkového počtu celní správou odebraných vzorků, z nichž většina (celkem 1 090 vzorků) se týkala kontroly zakázaných látek, tj. OPL, jejich prekurzorů a dalších organických látek, u kterých existuje podezření, že jde o látky s omamným, psychoaktivním, anabolickým nebo hormonálním účinkem. Odborné posouzení zboží s ohledem na jeho sazební zařazení zahrnovalo celkem 520 vzorků a kontroly CITES dřev a dřevěného zboží pouze 8 vzorků. Ostatní nespecifikované nebo kombinované požadavky z celních kontrol zahrnovaly celkem 5 % z celkového počtu celní správou odebraných vzorků.

Z komoditního pohledu pak ve struktuře posuzovaných vzorků již nebyly nejvíce zastoupeny vzorky minerálních olejů, ostatních paliv a maziv (17 %), ale alkoholické nápoje a líh denaturovaný nebo čistý (22 %), celní závěry (20 %) a drogy spolu s omamnými látkami (20 %). Dále je zastoupen tabák, tabákové výrobky a náhražky (8 %), výrobky chemického průmyslu (5 %), potraviny a potravinové přípravky (5 %), a ostatní komodity (3 %) jako např. nerostné látky a výrobky z nich nebo textil a textilní výrobky (zejména zkoušení roušek a respirátorů).

Meziročním srovnáním lze konstatovat, že počet požadavků na rozborovou činnost CTL i přes probíhající protiepidemická opatření se v roce 2021 navýšil o cca 13 % (v předchozím roce bylo 5 600 vzorků). V roce 2021 došlo ke stabilizaci činností spojených s odběry vzorků

a činnosti koordinátorů odběru vzorků. Profil odebíraných vzorků odrážel zaměření celní správy na daňové kontroly zejména denaturací, pravosti celních závěr a v oblasti celní stále zvyšující se potřebu kontrol omamných, psychotropních a jiných zakázaných látek. I přes snížený počet vzorků minerálních olejů a dalších paliv (o cca 3 %), a to zejména v oblasti monitoringu paliv je zastoupení této komodity ve struktuře analyzovaných vzorků stále významné.

V počtu provedených zkoušek (více než 23,5 tisíc), byl v roce 2021 podíl akreditovaných zkoušek 55 %. Průměrný počet vykonaných zkoušek dosahuje dlouhodobě cca 4 na jeden vzorek. Množství rozborů vydaných po stanoveném termínu bylo velmi malé (<5 %).

Pracoviště CTL v rámci rozsahu oprávnění GŘC jako znaleckého ústavu zpracovalo v roce 2021 jeden znalecký posudek pro Krajské státní zastupitelství Ostrava, který se týkal posouzení cigaret a tabáku.

V hodnoceném období se CTL s ohledem na částečný směnový provoz a zvýšenou činnost zaměstnanců v režimu „home office“ významně zabývala dokumentační, výzkumnou a vývojovou činností. Byly zavedeny celkem 3 zcela nové zkušební postupy týkající se různé problematiky celní a daňové analytiky např. stanovení indexu lomu, stanovení pravosti tabákové nálepky pro zkoušení tabáku – stanovení šířky řezu tabákových vláken. Řada zkušebních postupů byla revidována. Navíc byly dvě zkušební metody připraveny na rozšíření akreditace – jedna pro zkoušení technického konopí pomocí plynové chromatografie na pracovištích v Olomouci a Ostravě a další pro stanovení obsahu ethanolu pomocí infračervené spektrometrie v blízké oblasti (NIR) na pracovištích CTL Olomouc a CTL Praha. V roce 2021 CTL Praha realizovalo obměnu náročného analytického systému izotopového hmotnostního spektrometru včetně elementárního analyzátoru a na detašovaném pracovišti CTL Ostrava byl instalován nový destilační přístroj pro ropné látky.

CTL se i nadále zabývala koordinačním a metodickým řízením oblasti práce se vzorkem, problematikou odběrů a mobilní diagnostikou, včetně odborného řízení mobilní laboratoře celní správy a dalšími podpůrnými činnostmi v mobilní diagnostice, např. lektorskou a kontrolní činností. CTL poskytovala celní správě systematickou a spolehlivou podporu v oblasti práce se vzorkem a mobilní diagnostiky v návaznosti na systém kvality podle ČSN EN ISO 9001, a to zejména v oblastech metodiky, výcviku, odborných konzultací a provádění výzkumných a vývojových prací zaměřených na nové diagnostické postupy – v této souvislosti byly pořízeny některé moderní přístroje přímo aplikovatelné v terénu, např. Raman spektrometr – mobilní přístroj Pendar X10, sloužící k bezdotykové identifikaci organických látek nebo pro daňové kontroly lihu – mobilní oscilační hustoměr Snap. Ve spolupráci s Institutem vzdělávání celní správy se přes ztížené podmínky protiepidemických opatření uskutečnily dva kurzy specializační profesní přípravy odběr vzorků orgány celní správy.

CTL v hodnoceném období i nadále spolupracovala s výzkumnými ústavy a vysokými školami např. s Ústavem vinohradnictví a vinařství Mendelovy univerzity v Lednici při testování vína a dále odbornými výzkumnými a vědeckými úseky průmyslu např. Sdružením pro výrobu bionafty při testování paliv, ale i na mezinárodní úrovni zejména v rámci činnosti Koordinační

skupiny evropských celních laboratoří (CLEN) při DG TAXUD, a to zejména v rámci projektu expertních týmů (CLET).

6. Pátrání

6.1 Omamné a psychotropní látky

V roce 2021 došlo k zásadní legislativní změně v oblasti návykových látek na národní úrovni. Schválením novely zákona č. 167/1998 Sb., o návykových látkách a o změně některých dalších zákonů, účinné od 1. 1. 2022, došlo ke zvýšení hranice obsahu tzv. účinných (psychoaktivních) látek ze skupiny THC pro posuzování trestnosti z 0,3 % na 1 %. Z pohledu věcné působnosti celní správy tak za splnění podmínek definovaných zákonem nebudou při dovozu, vývozu a v případech dalšího nakládání naplněny u konopného extraktu a tinktury do koncentrace 1 % THC včetně a dále u rostlin technického konopí naplněny žádné znaky skutkové podstaty trestného činu „Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy“ podle § 283 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů.

V oblasti prekurzorů drog se podařilo úspěšně dokončit společný česko-slovenský návrh na zařazení červeného fosforu mezi prekurzory drog. Dne 23. 11. 2020 bylo zveřejněno v Úředním věstníku EU Nařízení Komise v přenesené pravomoci (EU) 2020/1737 ze dne 14. 7. 2020, kterým se mění nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 273/2004 a nařízení Rady (ES) č. 111/2005, pokud jde o zařazení nových prekurzorů drog do kategorií uvedených nařízení (6 látek do Kategorie 1 a jedna látka do Kategorie 2A). Toto nařízení vstoupilo v platnost dnem 13. 12. 2020. Body, které se týkají červeného fosforu, jsou platné od 13. 1. 2021.

Rok 2021 byl poznamenán celosvětovou pandemickou situací šíření viru SARS-CoV-2. V této souvislosti byl zaznamenán opětovný nárůst v oblasti odhalených případů s pašováním drog v poštovní přepravě (letecká i automobilová), ať už se jednalo o dovoz či vývoz nebo průvoz. S poštovními zásilkami, jež obsahují drogy, se potýká celá Evropa, Amerika a Asie. V zásilkách se převážně nachází malé množství látky, ale objem odbavených a pozitivně detekovaných rapidně stoupá. Jedná se především o objednávky ze zahraničních serverů, kdy příjemci těchto zásilek jsou převážně mladí lidé, z velké většiny ještě studenti. Bohužel někteří z nich si často neuvědomují dopad, který tato trestná činnost obnáší. Nejvíce poštovních zásilek, které byly zadrženy, byly odeslány z Nizozemského království leteckou nebo nákladní dopravou. Rostoucí trend je zaznamenán také ve vývozu návykových látek v zásilkách z ČR do celého světa. Tento druh pašování má silné napojení na skrytou část internetu, tzv. „Darknet“. Používání poštovní přepravy k pašování drog se stalo velkým trendem, neboť dostupnost těchto látek na webových stránkách umožňující obchod s návykovými látkami a možnost anonymity láká nejednoho uživatele či potencionálního zájemce. V tzv. „indoorovém“ pěstování konopí a v nelegální výrobě metamfetaminu má své prvenství stále vietnamská komunita. Nelegální činnost má především mezinárodní dosah na evropské státy, jako jsou Spolková republika Německo, Rakousko a Skandinávie. Setrvalý stav je v případech frekvence nelegálního dovozu katy jedlé (účinné látky kathin a kathinon). Kata jedlá není primárně určena pro náš trh, ale k následnému dodání směrem k cílovým destinacím v jiných evropských zemích.

Tabulka č. 27: Vykazované záchyty OPL

k 31. 12. 2021

	Počet	
	kusů	množství
Konopí		86 601 g
Konopí sazenice	14	
Metamfetamin		80,4 g
Amfetamin		327,5 g
Heroin		234,93 g
Kokain		332 g
Psilocibin – lysohlávky		1 040 g
Tablety s obsahem PSE	8 035 ks	25 500 g
LSD	876 ks	
Hašiš		407,81 g
Efedrin	18 900 tbl.	
DMT		4 506 g
Anabolické steroidy	2 268 ks	120 ml.
MDMA „extáze“	40 tbl.	4 131 g
3-MMC		1 400 g
Ostatní syntetické látky	375 tbl.	

V tabulce jsou zobrazeny nejčastěji zajišťované OPL, některé další zachycené látky v nepatrných jednotkách a množství nejsou do tohoto přehledu zahrnuty.

Mezinárodní spolupráce je nejvýznamnější součástí boje proti nelegálnímu obchodu s OPL, ať už napřímo nebo prostřednictvím koordinačních institucí. Rovněž v roce 2021 úspěšně pokračovala spolupráce s národní centrálou Europolu zřízenou u policejního prezidia PČR, ale také je potřeba zmínit velmi dobrou spolupráci se styčnými důstojníky, působícími nejen v ČR, ale i v zahraničí. Největší přínos pro Celní protidrogovou jednotku GRČ má však přímá mezinárodní spolupráce s kolegy ze zahraničí.

6.2 Environmentální kriminalita (CITES)

Oblast environmentální kriminality byla ve srovnání s předchozím obdobím, stejně jako téměř všechny ostatní komoditní oblasti, významně ovlivněna omezeními způsobenými pandemií COVID-19. Za hlavní příčiny poklesu nezákonné činnosti lze jednoznačně označit omezení cestování a mezinárodního styku. Z doposud proběhlých mezinárodních videokonferencí, jejichž předmětem byla environmentální kriminalita, se na tomto klesajícím trendu shodly téměř všechny participující složky. Statisticky tak došlo ke značnému snížení počtu zadržených exemplářů i zahájených případů v rovině trestního prověřování.

6.3 Kybernetická kriminalita

Proto, aby mohly být zajištěny dostatečné důkazy důležité pro trestní řízení, zaměřuje agenda kybernetické kriminality svoji činnost zejména na vyhledávání a dokumentování informací o trestné činnosti páchané v prostředí informačních a komunikačních technologií včetně

latentních počítačových sítí a s tím související pronikání do zájmového prostředí Darknet. Za uplynulý rok 2021 bylo pro potřebu výkonných útvarů Pátrání provedeno celkem 46 kriminalisticko–technických úkonů v podobě certifikované zálohy internetového prostředí a zajištění webového obsahu, na tzv. „protokol o ohledání věci“ podle § 113 trestního řádu, dále provedeny úkony za využití operativně pátracích prostředků, zejména podle § 158c trestního řádu a v neposlední řadě i vypracováno 70 úředních záznamů s vyhodnocením dat získaných z kyberprostoru.

6.4 Problematika podvodů v oblasti DPH

K efektivní detekci podvodů na DPH přispěly v roce 2021 správcem daně zavedené analytické nástroje, které následně v rámci odhalování tohoto druhu protiprávní činnosti využívají orgány činné v trestním řízení. V reakci na zavedení tzv. kontrolního hlášení byly ze stran daňových subjektů zaznamenány nové trendy vykazování cíleně marginálních obchodních transakcí v rámci řádku B3 kontrolního hlášení (zjednodušený účetní doklad pro transakce do 10 000 Kč) a řetězení vykazovaných fiktivních plnění křížem mezi osobami povinnými podat kontrolní hlášení (tzv. cross – invoicing). Tento trend stále pokračuje. V oblasti intrakomunitárních podvodů na DPH se objevují zejména akviziční podvody např. při pořízení osobních automobilů nebo potravin.

Odhalování daňových podvodů komplikuje skutečnost, že se jedná o podvody téměř vždy s příhraničním charakterem, a tato trestná činnost se velmi těžko odhaluje v reálné době, tedy v době, kdy je páchána. Do trestné činnosti jsou zapojeny skupiny působící na území více členských států EU. S tím souvisí problém se získáváním informací z jiných členských států a tendence pachatelů přesunovat trestnou činnost do zemí, se kterými je komunikace nejsložitější. Byl zaznamenán trend přesouvání peněžních toků na bankovní účty mimo jurisdikci ČR. Opětovně byl zaznamenán nárůst podvodů při dovozech zboží zejména z Číny a Turecka (podhodnocení, e-commerce, zneužívání celních režimů 40 00 a 42 00, padělky textilu a zboží denní potřeby), kde ČR figuruje často na pozici vstupní země pro čínské zboží na trh EU prostřednictvím společností – missing traderů založených v ČR. Jako další problém se jeví možnost snadného zakládání obchodních korporací a dosazování tzv. bílých koní, často ze zahraničí, do funkce jednatele.

Jako nenahraditelná se jeví spolupráce s finanční správou, Finančně analytickým úřadem (dále jen „FAÚ“) a v neposlední řadě rovněž aktivita na úrovni platformy EMPACT MTIC EUROPOLu, kde je ČR konkrétně leader akce OA 2.1. (OAP 2021) a účastník řady dalších akcí v rámci tohoto EMPACTu.

V rámci trestního řízení v roce 2021 bylo celními orgány prověřováno celkem 120 případů podezření ze zkrácení daně s předpokládanou škodou na DPH ve výši 1 178,8 mil. Kč. V 50 případech již bylo trestní prověřování ukončeno.

6.5 Činnost pověřených celních orgánů v trestním řízení

Celní správa zahájila v roce 2021 úkony trestního řízení v 662 případech pro podezření z 679 trestných činů. Dle § 162 trestního řádu bylo orgánům PČR předáno do vyšetřování celkem 178 trestních spisů. V rámci zkráceného řízení podle § 179c trestního řádu bylo státnímu zástupci předáno celkem 33 trestních spisů. Odloženo nebo odevzdáno bylo ve smyslu § 159a odst. 1 až 5 trestního řádu 443 trestních spisů. V ostatních případech byly trestní spisy předány pro věcnou nepříslušnost jinému policejnímu orgánu, sloučeny ke společnému řízení, předány do ciziny nebo jsou nadále v prověřování. Oproti předchozímu roku došlo v roce 2021 ke snížení založených trestních spisů o 23,4 %. Důvodem tohoto snížení je především aktuální celosvětová krize kvůli pandemii COVID-19.

Tabulka č. 28: Výsledky činnosti pověřených celních orgánů v trestním řízení

v letech 2019–2021

	2019		2020		2021	
	celkem	z toho podněty FS	celkem	z toho podněty FS	celkem	z toho podněty FS
Předané podněty	1 373	35	963	40	774	24
Založeno trestních spisů	1 275	32	864	20	662	24
Podezření ze spáchání trestného činu	1 289	32	876	20	679	24
z toho: trestného činu zkrácení daně	119	31	72	20	82	24
částka v mil. Kč	554,0	309	458	414	677	302
Předáno do vyšetřování	168	3	228	15	178	13
Realizováno ve zkráceném řízení	51	0	41	0	33	0
Odevzdáno a odloženo	740	4	696	18	443	21

7. Výkon dalších kompetencí

7.1 Kontroly zaměstnávání cizinců

V roce 2021 provedla celní správa celkem 732 kontrol (oproti roku 2020 nárůst o 14,4 %) zaměřených na dodržování povinností stanovených zákonem č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále jen "zákon o zaměstnanosti"), v jejichž působnosti bylo zkontrolováno 2 039 cizinců ze třetích zemí a 396 cizinců z EU. Z celkového počtu zkontrolovaných cizinců vyslovily celní orgány u 503 osob z třetích zemí důvodné podezření z výkonu nelegální práce a u 577 cizinců nesplnili zaměstnavatelé oznamovací povinnost dle ustanovení § 87 a § 88 zákona o zaměstnanosti. Z celkového počtu provedených kontrol (2 039) bylo ve 362 případech konstatováno podezření z porušení zákona o zaměstnanosti. U 87 kontrolovaných cizinců vzniklo podezření z porušení zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců, ve znění pozdějších předpisů.

Nejvíce kontrol zaměstnávání cizinců bylo celními úřady realizováno ve stavebnictví (250 kontrol) a v oblasti obchodu, včetně tržnic (117 kontrol).

Tabulka č. 29: Provedené kontroly zaměstnávání cizinců

v letech 2017–2021

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Počet provedených kontrol	494	759	881	640	732
z toho pozitivních	304	354	408	342	368
Počet kontrol. cizinců	1 488	2 020	2 361	2 000	2 039
Počet cizinců porušujících zákon o zaměstnanosti	555	607	778	588	503
Počet osob bez povolení k pobytu	131	105	86	97	87
Počet kontrol. osob EU	1 075	1 411	658	500	396
Počet osob, u nichž nebyla splněna oznamovací povinnost	830	837	792	579	577

7.2 Kontrola dopravy a prodeje VV

I v roce 2021 byla kontrolní činnost celní správy ovlivněna pandemií COVID–19 a s ní spojenými vládními opatřeními. Vyhlášení nouzového stavu a následná opatření, mezi která patřilo např. dohlížení na dodržování zákazu pohybu osob mezi jednotlivými okresy nebo na druhé straně uzavření některých provozoven, měla velice zásadní vliv na vykonávání kontrol příslušníky celní správy oproti rozsahu běžné služby. Celní správa se v roce 2021 rovněž zaměřila na kontrolu zákazu prodeje a skladování zahřívaných tabákových výrobků spojenou se změnou sazby spotřební daně.

Pro rok 2021 byl vydán „daňový balíček“, který i z důvodu pandemických opatření zvyšuje sazbu SPD u tabákových výrobků a tabáku, ale současně snižuje sazby u minerálních olejů. Jelikož v předchozích obdobích došlo k navýšení výroby a spotřeby zahřívaných tabákových výrobků, kterými se zákon č. 353/2003 Sb., o spotřebních daních, ve znění pozdějších předpisů, zabývá samostatně, byl tímto zákonem nově stanoven zákaz prodeje a skladování jednotkového balení zahřívaných tabákových výrobků určeného k přímé spotřebě

nakoupeného za účelem dalšího prodeje s tabákovou nálepkou, která neodpovídá nové sazbě daně, který byl současně předmětem kontroly.

Tabulka č. 30: Přehled zjištěných případů porušení v oblasti VV

k 31. 12. 2021

Komodita	Počet případů	Předpokládaný únik v Kč (SPD, DPH, CLO)	Množství
VV-alkohol (líh)	25	667 747,5	2 056,7 l
VV-lihoviny (destiláty, likéry)	545	4 178 916,1	19 942,0 l
VV-pivo	13	17 329,1	4 923,8 l
VV-víno tiché	7	0,0	1 701,9 l
VV-víno šumivé	10	9 951,0	406,9 l
VV-tabák ke kouření	100	1 865 364 425,4	652 186,0 kg
VV-zahřívané tabákové výrobky	170	375 582,1	127 605 g
VV-cigarety	567	134 760 841,8	39 999 201 ks
VV-doutníky a cigarillos	3	840,9	384 ks
VV-minerální oleje	24	1 232 168,8	12 871,5 l
CELKEM	1 464	2 006 607 802,8	

7.3 Systém elektronického mýtného a časového zpoplatnění

V roce 2021 bylo zjištěno v systému elektronického mýtného 21 728 porušení a příkazem na místě uloženy sankce v celkové výši 23,7 mil. Kč. Počet zjištěných porušení zahrnuje také 1 410 porušení postoupených do správního řízení. Při porovnání s rokem 2020, kdy byla doprava značně omezena, byl nárůst zjištěných porušení až o 68,6 %. Celkem byla v 20 318 případech uložena pokuta v celkové výši 23,7 mil. Kč.

Tabulka č. 31: Porovnání výsledků kontroly výkonového zpoplatnění

mezi lety 2020 a 2021

Měsíc	Počet zjištěných porušení právních předpisů		Počet případů postoupených ke správnímu řízení na místně příslušné celní úřady		Výše uložených pokut příkazem na místě v korunách	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Leden	861	2 052	55	181	832 050	1 812 100
Únor	1 075	1 717	103	112	1 048 630	1 743 030
Březen	656	1 370	69	103	724 300	1 439 800
Duben	234	1 962	30	132	280 400	2 044 790
Květen	1 075	2 171	128	126	1 187 800	2 296 030
Červen	1 304	1 944	115	106	1 329 000	2 214 100
Červenec	1 070	1 748	129	99	1 004 000	1 927 350
Srpen	1 204	1 735	146	101	1 239 400	1 936 350

Měsíc	Počet zjištěných porušení právních předpisů		Počet případů postoupených ke správnímu řízení na místně příslušné celní úřady		Výše uložených pokut příkazem na místě v korunách	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Září	1 397	1 823	210	127	1 324 800	2 107 900
Říjen	1 375	1 893	193	96	1 294 500	2 294 200
Listopad	1 308	1 923	182	142	1 312 600	2 247 050
Prosinec	1 331	1 390	170	85	1 265 600	1 674 500
CELKEM	12 890	21 728	1 530	1 410	12 843 080	23 737 200

V roce 2021 bylo kontrolou časového zpoplatnění zjištěno 18 856 porušení. Ke správnímu řízení bylo postoupeno 103 případů a výše uložených pokut příkazem na místě byla 24,7 mil. Kč. Zavedením nového způsobu časového zpoplatnění a technologie pro kontrolu úhrady časového poplatku v roce 2021, kdy je časový kupón pouze elektronický, vedly ke zvýšení zjištěných porušení (neplatičů).

Tabulka č. 32: Porovnání výsledků kontroly časového zpoplatnění

mezi lety 2020 a 2021

Měsíc	Počet zjištěných porušení právních předpisů		Počet případů postoupených ke správnímu řízení na místně příslušné celní úřady		Výše uložených pokut příkazem na místě v korunách	
	2020	2021	2020	2021	2020	2021
Leden	851	516	4	2	874 150	599 600
Únor	2 141	2 121	5	14	2 229 000	2 519 350
Březen	439	1 031	1	6	481 100	1 362 270
Duben	24	1 406	0	9	22 900	1 812 780
Květen	427	1 902	4	12	431 900	2 539 500
Červen	935	1 710	4	7	975 300	2 185 220
Červenec	1 807	1 795	7	9	2 007 100	2 263 880
Srpen	975	2 124	4	7	1 048 090	2 770 990
Září	850	1 742	7	10	958 350	2 319 890
Říjen	845	1 564	8	9	973 000	2 171 180
Listopad	646	1 719	2	8	755 800	2 464 350
Prosinec	754	1 226	11	10	887 560	1 644 800
CELKEM	10 694	18 856	57	103	11 644 250	24 653 810

7.4 Státní odborný dozor v silniční dopravě a ADR

Rok 2021 byl opět nejen v uvedených oblastech dotčen pandemií COVID-19, což se podepsalo i ve výsledcích svěřených kompetencí.

I přes uvedené události (zejména v období března a dubna 2021, kdy byly příslušníci celních úřadů na hranicích okresů), na které reagovala i evropská legislativa (např. prodlužování platnosti ověření tachografu nebo platnosti „eurolicencí“), bylo v roce 2021 při činnosti zaměřené na provádění státního odborného dozoru zjištěno celkem 464 porušení předpisů v sociální oblasti týkající se silniční dopravy (kauce ve výši 7,6 mil. Kč). V rámci kontrolní činnosti bylo zjištěno porušení u 271 kontrol, kdy bylo porušení řešeno prostřednictvím výběru kaucí ve 209 případech (4,5 mil. Kč) a ve 21 případech prostřednictvím náhradního povolení (0,5 mil. Kč). Oproti předchozím obdobím, bylo zkontrolováno méně vozidel, ale zjištěno více porušení.

Tabulka č. 33: Přehled výsledků v oblasti SOD

k 31. 12. 2021

Druh kontroly	Počet kontrol	Počet porušení	Počet pokut	Výše pokut v Kč	Počet kaucí	Výše kaucí v Kč	Jiné příjmy v Kč
Přepravní povolení	7 146	271	178	351 200	209	4 462 000	490 000
Výkon SOD	2 740	464	324	593 900	307	7 621 000	0
CELKEM	9 886	735	502	945 100	516	12 083 000	490 000

V rámci silničních kontrol bylo v roce 2021 při činnosti zaměřené na provádění státního odborného dozoru (dále jen „SOD“) zjištěno celkem 464 porušení, z toho v 92 se jednalo o porušení nové povinnosti týkajících se nepředložení tzv. pracovní smlouvy (vč. jejího překladu do českého jazyka).

Tabulka č. 34: Přehled výsledků v oblasti ADR

k 31. 12. 2021

Druh kontroly	Počet kontrol	Počet porušení	Počet pokut	Výše pokut v Kč	Počet kaucí	Výše kaucí v Kč
Přeprava dle dohody ADR	75	17	13	30 000	5	70 000

V roce 2021 vstoupila v účinnost Dohoda ADR pro následující dvouleté období (nově „Dohoda o mezinárodní přepravě nebezpečných věcí“), na základě, které byla sepsána smlouva na vyhodnocovací software ADREM. Uvedená smlouva je sepsána na následující období čtyř let (uvedený program je již druhou dekádu rozšířen o katalog nebezpečných odpadů).

Bylo zkontrolováno 75 přeprav nebezpečných věcí, kdy došlo k 17 případům zjištěného porušení (kauce 70 000 Kč).

7.5 Kontrola přepravy odpadů

V roce 2021 proběhla jedna kontrolní akce zaměřená na přeshraniční přepravu odpadů ve Zlínském a Jihočeském kraji. Tato akce byla ve spolupráci s ČIŽP, jejíž pracovníci byli k dispozici pro odborné konzultace prostřednictvím telefonu. Během akce bylo zkontrolováno 18 vozidel či vozidlových souprav přepravujících odpady nebo označených pro přepravu odpadů, z čehož bylo zjištěno 1 podezření na porušení předpisů, kde se jednalo o neúplně vyplněný doklad pro přepravu odpadu zeleného seznamu odpadů.

Dále proběhlo 34 kontrol v oblasti přepravy odpadů, z toho v 15 případech bylo zjištěno podezření z porušení předpisů v dané oblasti. Pouze v jednom z těchto případů bylo podezření na nedovolenou přeshraniční přepravu z Německa, kdy CÚ pro Liberecký kraj přistoupil k zadržení odpadu včetně vozidla. Zadržený odpad byl následně na základě opatření MŽP odvezen zpět do Německa.

7.6 Obecná bezpečnost výrobků a bezpečnost potravin

V oblasti bezpečnosti výrobků a potravin bylo v roce 2021 provedeno celkem 759 kontrol. Z tohoto počtu bylo v 215 případech potvrzeno, že výrobek vykazuje znaky, které vyvolávají podezření na existenci vážného nebo bezprostředního ohrožení zdraví a bezpečnosti při jeho používání či byl výrobek vyhodnocen jako nevyhovující. V oblasti bezpečnosti výrobků bylo orgánům dozoru v roce 2021 zasláno 306 hlášení, z nichž ve 210 případech bylo potvrzeno podezření, že výrobek vykazuje znaky vyvolávající podezření na existenci vážného nebo bezprostředního ohrožení zdraví a bezpečnosti při používání tohoto výrobku, nebo že nebyl řádně označen nebo nebyl doprovázen potřebnou dokumentací. Nejvíce sdělení bylo v roce 2021 odesláno České obchodní inspekci (dále jen „ČOI“) a Státnímu ústavu pro kontrolu léčiv (dále jen „SÚKL“).

V oblasti bezpečnosti potravin neživočišného původu v roce 2021 v rámci spolupráce se SZPI bylo celními orgány řešeno celkem 453 zásilek sledovaných komodit. Z tohoto počtu se jednalo o 163 zásilek podléhajících zvláštním podmínkám dovozu některých krmiv a potravin z některých třetích zemí v důsledku rizika kontaminace aflatoxiny. Těmto požadavkům nevyhověly 3 zásilky, které nebyly propuštěny do celního režimu volného oběhu. V rámci zesílených úředních kontrol dovozu některých krmiv a potravin jiného než živočišného původu, bylo řešeno 60 případů, z nichž 1 byl vyhodnocen jako nevyhovující. V oblasti kontroly jakosti, která se týká zásilek ovoce a zeleniny, nahlásila celní správa SZPI 75 zásilek, všechny s vyhovujícími výsledky. Z ostatních 115 zásilek nahlášených SZPI nebyla 1 propuštěna do celního režimu volného oběhu z důvodu zasažení plísní.

V rámci zapojení celní správy do společné celní operace „S'CARE FACE“ v období od 18. 1. 2021 do 26. 2. 2021 bylo celními úřady v oblasti obecné bezpečnosti výrobků a zdravotnických prostředků zkontrolováno 170 celních prohlášení. V 17 případech byly odebrány vzorky, přičemž v 7 případech byly zjištěny nevyhovující výsledky. V 64 případech byly zaslány žádosti o stanovisko orgánům dozoru, z toho v 51 případech na ČOI a ve 13 případech na SÚKL,

příčemž v případech, kdy nebylo zřejmé, zda se jedná o osobní ochranný prostředek či zdravotnický prostředek, byly zaslány žádosti na oba dozorové orgány. Na základě obdržených negativních stanovisek nebylo propuštěno do režimu volného oběhu 34 zásilek, které odpovídaly asi 5,7 mil. roušek deklarovaných jako zdravotnické obličejové masky, 8,5 mil. respirátorů deklarovaných jako osobní ochranné masky třídy FFP2, a 1,2 mil. jiných roušek.

7.7 Zbraně, výbušniny, radioaktivní látky, zboží dvojího užití a vojenské materiály

V roce 2021 byl realizován vývoz 10 311 položek zboží dvojího užití uvedených v celních prohlášeních, na které bylo vydáno Ministerstvem průmyslu a obchodu – Licenční správou (dále jen „MPO-LS“) individuální vývozní povolení nebo bylo použito všeobecné vývozní povolení, případně bylo použito vývozní povolení vydané příslušným orgánem jiného členského státu EU. Identifikace zboží dvojího užití prostřednictvím aplikace DUAL USE byla provedena ve 167 případech, kdy v 11 případech bylo identifikováno zboží dvojího užití. Z celkového počtu 167 identifikací zboží dvojího užití nebyla v žádném identifikovaném případě zaslána žádost o stanovisko na MPO-LS.

Tabulka č. 35: Přehled počtu identifikací zboží dvojího užití

v letech 2017–2021

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Provedené identifikace	241	225	193	173	167
Pozitivní identifikace	18	14	15	22	11

V roce 2021 CS zjistila 24 případů porušení předpisů o zahraničním obchodu s vojenským materiálem z celkových cca 330 držitelů povolení k provádění zahraničního obchodu s vojenským materiálem. V případě vojenského materiálu se jednalo především o vojenské vysílačky, balistické materiály a náhradní díly k vojenským vozidlům, vrtulníkům a letounům. Což je s ohledem na údaje z roku 2020 (35 případů) méně zjištěných případů.

7.8 Opravné prostředky

V průběhu roku 2021 vyřídilo GŘC jako odvolací orgán celkem 3 526 opravných a dozorčích prostředků (odvolání, přezkumy a obnovy řízení). Do oblasti Clo jsou zařazeny všechny případy spojené s celním řízením s výjimkou správního trestání a problematiky placení (výběr a vymáhání). Do této oblasti jsou zařazeny i případy, které se týkají DPH. Vzhledem k tomu, že o DPH rozhodují celní orgány v podstatě výhradně ve spojení se clem, nelze případy týkající se DPH oddělit a sledovat samostatně. V oblastech SPD a energetických daní jsou zařazeny případy týkající se těchto daní s výjimkou správního trestání a problematiky placení. Oblast Ostatní zahrnuje další případy, které nelze zařadit do žádné jiné výše uvedené oblasti (např. duševní vlastnictví). Co se týká počtu nevyřízených podání ze sledovaného období, tak oproti předchozímu roku došlo k navýšení počtu nevyřízených podání o přibližně 400. Toto navýšení je však způsobeno větším počtem nevyřízených množstevních případů. Reálně tedy nedošlo k tak výraznému navýšení.

Tabulka č. 36: Opravné prostředky podle oblasti a výsledku řízení

k 31. 12. 2021

Druh příjmu	Počet vedených řízení a způsob vyřízení					z toho k 31. 12. 2021 nevyřízených
	počet odvolání podaných v předch. období a k 1. 1. 2021 nevyřízených	ve sledovaném období	vyhověno	zastaveno	zamítnuto	
Daň z přidané hodnoty	0	0	0	0	0	0
Clo	381	1 102	127	1	753	602
Spotřební daně	530	1 332	149	6	1 240	467
Správní trestání	166	334	84	4	187	225
Placení	327	824	82	20	624	425
Ekodaně	95	298	25	25	128	215
Ostatní	15	82	13	2	56	26
CELKEM	1 514	3 972	480	58	2 988	1 960

7.9 Kontrola evidence tržeb

Z důvodu vyhlášení zákona č. 449/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 137/2020 Sb., o některých úpravách v oblasti evidence tržeb v souvislosti s vyhlášením nouzového stavu, ve znění pozdějších předpisů, který nabyl účinnosti ke dni 3. 11. 2020, byl prodloužen odklad evidence tržeb, včetně jejího dozoru, až do 31. 12. 2022. Orgány celní správy tudíž v daném období neprovedly žádnou kontrolní činnost zaměřenou na evidenci tržeb.

7.10 Dozor nad hazardními hrami

Kompetence celní správy v oblasti hazardu lze rozdělit do 3 rovin, tj. dozor nad provozováním hazardních her v terénu, trestání ve správním řízení a trestní prověřování, které je prováděno ve spolupráci s orgány PČR.

Celní správa v roce 2021 stejně jako celý svět byla ovlivněna pandemií COVID-19. Všeobecná vlna strachu z nákazy razantně omezila dobrovolnou návštěvnost v nelegálních hernách a tento trend se ještě více prohloubil s nástupem restriktivních nařízení vlády o omezení provozu a množství osob v dané provozovně.

Tabulka č. 37: Přehled výsledků v oblasti hazardu

k 31. 12. 2021

Druh kontroly	Kontroly	Počet porušení celkem
Hazardní hry	653	420

V roce 2021 orgány celní správy provedly celkem 653 kontrol v oblasti hazardních her, přičemž v 420 případech došlo k podezření z porušení zákona. Efektivita kontrol hazardu oproti roku 2020 mírně klesla z 65,9 % na 55,2 %.

V průběhu roku se podařilo i přes všechna možná omezení v důsledku pandemie provést kontroly ve 125 nelegálních hernách, kde se podařilo zajistit celkem 515 technických herních zařízení. Dále byly v rámci kontrol zajištěny platební prostředky související s nelegálním provozováním hazardních her ve výši 625 236 Kč.

Tabulka č. 38: Zajištěné zboží

k 31. 12. 2021

Komodita		Množství
Hazard	Elektromechanické rulety	1 ks
	Interaktivní videoloterní terminály, lokální loterní systém, výherní hrací přístroje	151 ks
	Kvizomaty	363 ks
Platební prostředky		625 236 Kč

Nejsou uvedeny pokuty uložené ve správním řízení.

Od 1. 11. 2019 docházelo postupně i k přesunu faktického výkonu v oblasti internetového provozování hazardních her na CS ČR, kdy Ministerstvo financí si ponechalo v této oblasti především roli metodickou a koordinační.

Na základě novely zákona o hazardních hrách, která nabyla účinnosti k 1. 1. 2021, byla kompetence k projednávání přestupků za celou oblast hazardních her, tedy i v souvislosti s provozováním internetových hazardních her, převedena komplexně na celní úřady (do 31. 12. 2020 bylo k řešení přestupků na internetu příslušné Ministerstvo financí). V rámci této nově nabyté činnosti se celní správa potýká především s nelegálními internetovými hrami. Bylo kontrolováno celkem 243 stránek s výskytem nelegální hazardní hry.

8. Mezinárodní spolupráce

8.1 Mezinárodní dohody

Dne 9. 5. 2021 vstoupila v platnost Smlouva mezi Českou republikou a Argentinskou republikou o vzájemné správní pomoci v celních otázkách, která byla podepsaná dne 6. 3. 2019 v Buenos Aires. Dne 23. 8. 2021 vyslovila vláda ČR souhlas s návrhem na ratifikaci Mezinárodní úmluvy o vzájemné správní pomoci při předcházení, šetření a potlačování celních deliktů. Tento návrh bude předložen k projednání Parlamentu ČR v roce 2022.

8.2 Mezinárodní spolupráce celních správ

8.2.1 Zastupování ČR v přípravných orgánech Rady EU, Komise, agentur EU a jiných mezinárodních organizacích

Celní správa zajišťuje a koordinuje prosazování zájmů ČR ve dvou přípravných orgánech Rady EU – Pracovní skupině pro celní unii (CUWP) a Pracovní skupině pro prosazování práva - oblast cel (LEWP-C). Stěžejním tématem zasedání CUWP bylo v roce 2021 projednávání návrhu nařízení Evropského parlamentu a Rady, kterým se zřizuje prostředí jednotného celního portálu EU a kterým se mění nařízení (EU) č. 952/2013. Toto nařízení by mělo usnadnit vybraným orgánům zapojeným do procesu dovozu a vývozu zboží z/do třetích zemí výměnu elektronických informací podávaných obchodníky. Prostředí jednotného unijního celního portálu zlepší spolupráci a koordinaci mezi těmito orgány a podpoří automatické ověřování necelních formalit u zboží, které vstupuje nebo opouští EU. V závěru roku 2021 se podařilo dosáhnout shody nad textem v rámci Rady EU a v první polovině roku 2022 bude zahájena další fáze legislativního procesu v podobě dialogů s Evropským parlamentem.

Z hlediska činnosti Pracovní skupiny pro prosazování práva – oblast cel lze za zásadní považovat zpracování situačního dokumentu, který přehledně shrnuje aktuální hrozby v oblasti prosazování práva z pohledu celních orgánů. Tyto byly identifikovány mj. v kontextu kontrol přeprav hotovosti, spotřebních daní, omamných a psychotropních látek, ochrany životního prostředí, práv duševního vlastnictví, drogových prekursorů, celních podvodů či bezpečnosti, ale i v podobě relativně nových fenoménů jako jsou kryptoměny či Darknet. Na základě tohoto dokumentu byl následně vypracován 11. akční plán, jímž bude v období 2022–2023 naplňována strategie pro celní spolupráci v oblasti prosazování práva.

V souvislosti s předsednictvím ČR v Radě EU v druhé polovině roku 2022 (dále jen „CZ PRES“) probíhaly v uplynulém roce v rámci celní správy intenzivní přípravy obsahového i organizačního charakteru. Z hlediska obsahové stránky docházelo k průběžnému mapování agend a následné identifikaci možných priorit jak pro oblast celní unie, tak i spolupráce celních orgánů v oblasti prosazování práva. Zároveň s tím pokračovaly přípravy v oblasti odborného a jazykového vzdělávání zaměstnanců zapojených do příprav a realizace CZ PRES.

8.2.2 Mezinárodní projekty

Program Customs 2020 (Clo 2020) byl akčním programem pro oblast cel v EU na období let 2014–2020 (s prodloužením provádění do roku 2021), na nějž v novém víceletém finančním rámci navázal plynule program Customs pro spolupráci v oblasti cel na období let 2021–2027. Za obecný cíl obou těchto programů se stanovuje úsilí podporovat celní unii a celní orgány při ochraně finančních a hospodářských zájmů Unie a jejích členských států, stejně tak i ochrana Unie před nekalým a nezákonným obchodem. Takto definovaného cíle je dále dosahováno plněním zvláštních cílů, mezi něž patří příprava a jednotné provádění celních předpisů, celní spolupráce, inovace v oblasti celních politik a dále i upevňování správních kapacit a kapacit v oblasti informačních technologií.

Stejně jako v předcházejících letech, i v roce 2021 byly programové cíle a hlavní programové priority uskutečňovány prostřednictvím zapojování zástupců celních orgánů do projektových skupin a expertních týmů, účastí na workshopech a seminářích, či monitorovacích misích zaměřených na praktické provádění unijních právních předpisů. Z důvodu i nadále probíhající pandemie COVID-19 bylo v roce 2021 zcela upuštěno od realizace zahraničních služebních cest a pořádání akcí v tuzemsku, což do značné míry ovlivnilo výši čerpaných prostředků z grantů poskytnutých v rámci programů. Došlo však k navýšení počtu účastníků akcí programů uspořádaných on-line. Těchto telekonferenčních setkání se na platformách jako MS Teams, Zoom či Webex účastnilo 252 zaměstnanců celní správy, což je téměř dvojnásobek oproti roku 2020. Zcela obdobný trend lze předpokládat i v 1. polovině roku 2022.

Za zmínku dále stojí zapojení celní správy do fungování tří týmů odborníků. Tyto týmy jsou zvláštním nástrojem programů s vlastním rozpočtem, zřízenými na dočasném či trvalém základu a sdružujícími odborné znalosti a dovednosti pro plnění úkolů v předem definovaných oblastech. Těmito týmy, do nichž je zapojeno osm zaměstnanců CS, jsou „Tým odborníků ke sdílení odborných znalostí za účelem řešení složitých případů rozdílného sazebního zařazování zboží 2 (BTI ET 2)“, „Tým odborníků na shromažďování a sdílení specifických analytických znalostí ohledně celních laboratoří na úrovni Evropské unie 2 (CLET 2)“ a „Tým odborníků zaměřený na nové přístupy k rozvoji a provozu celních informačních systémů 2 (ETCIT 2)“.

8.2.3 Zajišťování organizace mezinárodních akcí pod záštitou Evropské celní sportovní asociace (ECSA) v průběhu roku 2021

Z důvodu pokračující pandemické situace byla i v průběhu roku 2021 řada naplánovaných akcí pod záštitou ECSA buď odložena na pozdější termín, případně došlo k jejich úplnému zrušení. Jednou z akcí, kterou se nicméně podařilo zrealizovat, byl tradiční běh Bruselem (bruselský půlmaraton), kterého se zúčastnili nominovaní zaměstnanci celní správy. Na začátku měsíce září se dále pod záštitou ECSA uskutečnilo tradiční Mistrovství Celní správy ČR v bězích s mezinárodní účastí. V rámci této sportovní akce byl uspořádán závod na tradičních 10 km,

celnická míle a dále sprint na krátkou vzdálenost. Akce se uskutečnila v Teplicích a zúčastnilo se jí celkem 81 osob, z toho 18 zahraničních zástupců členských států ECSA.

8.2.4 Činnost Samostatného oddělení Mezinárodní spolupráce

Samostatné oddělení Mezinárodní spolupráce jako centrální koordinační jednotka spolupracuje se svými zahraničními partnery také v oblasti trestního řízení při stíhání a trestání porušování celních předpisů. Významný právní nástroj v této oblasti pro spolupráci mezi celními správami členských států EU představuje Úmluva vypracovaná na základě článku K.3 Smlouvy o Evropské unii o vzájemné pomoci a spolupráci mezi celními správami (úmluva Neapol II).

Významným prvkem v oblasti celní vyhledávací činnosti při výměně operativních informací je rovněž styčný celní důstojník celní správy při Europolu, který usnadňuje jejich výměnu se státy zapojenými do jeho činnosti. Jeho přítomnost v centrále Europolu v Haagu umožnila rovněž získat přímý přístup do komunikačního systému Europolu SIENA. Stejně významnou roli hraje ve spolupráci zejména s orgány Spolkové republiky Německo styčná celní úřednice celní správy při německém Celním pátracím úřadu v Kolíně nad Rýnem.

Tabulka č. 39: Přehled počtu zpracovaných mezinárodních dožádání

k 31. 12. příslušného roku

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Žádosti ze zahraničí	276	300	338	246	334
z toho administrativní spolupráce	182	190	181	145	125
Žádosti do zahraničí	64	77	187	154	120
z toho administrativní spolupráce	48	71	113	46	34
MA zprávy	44	50	67	69	59

Samostatné oddělení Mezinárodní spolupráce se také jako národní kontaktní bod podílí na výměně informací v administrativní oblasti při získávání informací důležitých pro celní řízení. K výměně informací dochází nejen mezi členskými státy EU, ale i se státy třetích zemí. Významná je taktéž spolupráce s OLAF při ochraně finančních zájmů EU, a to prostřednictvím tzv. MA zpráv.

Celní správa v roce 2021 obdržela od zahraničních celních orgánů celkem 125 žádostí o vzájemnou administrativní pomoc, které byly následně předány kompetentním celním orgánům k provedení příslušných kontrolních úkonů. V roce 2021 bylo odesláno na základě žádostí CÚ či odborných útvarů GŘC celkem 34 žádostí o administrativní pomoc, což oproti roku 2020 činí pokles o 26,1 %. Celní správa v průběhu roku 2021 přijala od OLAF celkem 59 nových MA zpráv nebo dodatků k dříve vydaným zprávám, ke kterým byla přijata příslušná opatření a byla zahájena odpovídající šetření.

8.2.5 Mezinárodní spolupráce v oblasti spotřebních daní

V rámci mezinárodní spolupráce jsou poskytovány údaje o evidenčních číslech spotřebních daní daňových subjektů v rámci EU obchodujících s vybranými výrobky, které podléhají

spotřební dani a dopravovanými v režimu podmíněného osvobození od spotřební daně. K další činnosti náleží administrace dotazů a informací, které jsou vyřizovány v modulu mezinárodní spolupráce systému EMCS, resp. jinými stanovenými prostředky. Do této skupiny patří žádosti o mezinárodní spolupráci, žádosti o doručení písemností v rámci daňového řízení, dotazy týkající se legislativních úprav v oblasti spotřebních daní, spontánní informace, ověření míst přímého dodání, zprávy o kontrolách a zprávy o událostech (v tabulce dále jen „žádosti“).

Tabulka č. 40: Počet odeslaných a přijatých žádostí

v letech 2020–2021

Rok	2020	2021
Žádosti odeslané	2 131	2 024
Žádosti přijaté	286	438

V roce 2021 pokračovala činnost v rámci ECWP, pracovní skupiny EK se zaměřením na vývoj celoevropského systému EMCS. Operativní výměna informací se zaměřením na dopravy tabáku a tabákových výrobků pokračovala také v rámci pracovní skupiny zemí V4 v úzké spolupráci s kolegy z Bulharska, Rumunska, Rakouska, Německa, Litvy a Lotyšska.

8.2.6 Mezinárodní vymáhání

Mezinárodní pomoc při vymáhání některých finančních pohledávek byla v roce 2021 prováděna na základě zákona č. 471/2011 Sb., o mezinárodní pomoci při vymáhání některých finančních pohledávek, ve znění pozdějších předpisů a Prováděcího Nařízení komise (EU) č. 1189/2011 ze dne 18. 11. 2011, kterým se stanoví prováděcí pravidla k některým ustanovením směrnice Rady 2010/24/EU, o vzájemné pomoci při vymáhání pohledávek vyplývajících z daní, poplatků, cel a jiných opatření. Poskytování mezinárodní pomoci se vztahuje pouze k pohledávkám ve vztahu k členským státům EU, nebo ke státům, s nimiž ČR uzavřela smlouvu o spolupráci při vymáhání pohledávek veřejných rozpočtů. V roce 2021 přijala celní správa v rámci mezinárodní pomoci při vymáhání finančních pohledávek, uskutečněné na základě článku 10 směrnice 2010/24/EU – Článek 27 Úmluvy EU – Norsko, celkem 6 žádostí s celkovou dlužnou částkou 0,7 mil. Kč, a odeslalo 23 žádostí s celkovou dlužnou částkou 27,9 mil. Kč. Ze žádostí odeslaných v letech 2004–2021 vymohly dožadující státy EU pro celní správu v roce 2021 celkem 1 993 427 Kč. Celní správa v roce 2021 vymohla ze žádostí přijatých v letech 2004 – 2021 pro dožadující státy EU celkem 1,3 mil. Kč. Nejvíce žádostí přijala celní správa v roce 2021 od německé a švédské celní správy (celkem 4 žádosti), a odeslala polské celní správě (celkem 9 žádostí).

9. Informační technologie

9.1 Bezpečnost informačního systému celní správy

V průběhu roku 2021 byla v oblasti kybernetické bezpečnosti implementována řada organizačních a technických bezpečnostních opatření.

Jednalo se zejména o navýšení kapacity nástroje LOGmanageru jako centrálního úložiště bezpečnostních logů, rozšíření předmětu služby SOC se zaměřením na vyhodnocování bezpečnostních událostí a návrh na přijetí nezbytných opatření, a to zejména za použití dohledových nástrojů SIEM (Sentinel MS Azure) a LOGmanager. V několika etapách byly realizovány externí penetrační testy ISCS, byla provedena revize a rozšíření prvku rozsahu prvku KII a byly určeny významné informační systémy CS. Dále se pokračovalo v implementaci směrnice v oblasti aplikační bezpečnosti ISCS (Bezpečný vývoj a provoz aplikací), realizovalo se doplňkové praktické školení uživatelů ISCS v oblasti kybernetické bezpečnosti za využití nástroje PSAT, čímž je zajišťováno zvyšování bezpečnostního povědomí uživatelů ISCS. Na úrovni komunikační infrastruktury byly realizovány další dílčí technické projekty s cílem zvýšit kybernetickou bezpečnost ISCS.

Řízení kybernetické bezpečnosti ISCS je trvale zlepšováno ve všech oblastech s ohledem na ustanovení ZKB i normy ISO/IEC 27001. Možno vyzdvihnout vysokou úroveň vnitřních auditů a následnou implementaci doporučených bezpečnostních opatření.

9.2 Oblast programového financování

Přestože dosáhlo čerpání investičních výdajů v roce 2021 pouze necelých 50 %, byla naplněna velká část požadavků útvarů GRČ a kontinuální provoz ISCS nebyl přerušen. Poměrně nízké čerpání plánovaných nákladů je důsledkem komplikované administrativní přípravy nových akcí k financování a složitostí realizace výběrových řízení. Oboje je časově velmi náročné, přesahuje období jednoho rozpočtového roku a v důsledku znamená rozložení čerpání do delšího časového období.

Přes uvedené problémy se dařilo dílčí části investičních akcí zrealizovat. Za nejvýznamnější pokládáme realizaci vývoje, resp. rozvoje klíčových aplikací celního a daňového řízení podle požadavků odborných útvarů, implementaci většiny aktualizovaných požadavků na opatření v oblasti kybernetické bezpečnosti (konkrétně implementaci nástroje pro vzdělávání uživatelů CS, nástrojů pro bezpečnostní dohled a řízení bezpečnostních incidentů) a v neposlední řadě obnovu technologického vybavení informačního centra.

Čerpání neinvestičních/provozních výdajů v roce 2021 probíhalo rovnoměrně v průběhu celého sledovaného období a v číslech je adekvátní potřebám GRČ (94,8 %). Podařilo se tak zajistit bezproblémový provoz informačního systému celní správy a kontinuální poskytování IT služeb. Meziročně se nákladovost provozních výdajů zvýšila, a to i v poměru k investičním výdajům. Je to dáno pokračujícím trendem v oblasti licenční politiky, kdy užívání SW/programového vybavení přechází do formy užívání služby namísto pořizování licencí do majetku. V roce 2021

šlo konkrétně o produkty Microsoft, kde výdaje činily cca 25 % disponibilního rozpočtu běžných výdajů. V porovnání se stejným obdobím roku 2020 byla výše čerpání investičních výdajů srovnatelná.

9.3 Solution architektura

Celní správa si je vědoma svého nevýhodného postavení ve vztahu se současnými dodavateli IT systémů, a proto v roce 2019 zahájila analýzu ICT architektury se zaměřením na integrační prostředí a vzájemné propojení jednotlivých IT systémů. V roce 2021 celní správa v této aktivitě pokračovala a v rámci zjištění začala připravovat základy referenční architektury, jejímž cílem je připravit základy pro otevřenou architekturu, kde bude sníženo riziko vendor-locku, neboli závislosti na jednom dodavateli.

Jedním ze základních kroků je příprava integračního prostředí, které zpřehlední komunikaci mezi jednotlivými částmi informačního systému a také zavedení role „Solution IT architekta“, která zajistí dodržování pravidel stanovených v rámci referenční architektury. Referenční architektura je plně v souladu s pravidly danými koncepcí Digitální Česko.

9.4 Správa a provoz informačního centra

V oblasti Centrálního systému zálohování (dále jen „CSZ“) došlo k dokončení migrace dat zálohovaných prostřednictvím CSZ, které mají povahu dat archivních, do části CSZ realizující zálohu dat s dlouhou retencí a tím byl naplněn cíl uvolnění kapacit CSZ pro zálohování provozních dat s krátkou retencí.

V oblasti Centrálního diskového úložiště (dále jen „CDU“) a virtualizační farmy bylo pokračováno v obměně HW, který je na konci životnosti, a není u něj možno zajistit odpovídající servis v případě jeho poruchy či aktualizace firmware. V oblasti CDU bylo pokračováno migrací dat a diskových boxů od starých kontrolerů diskového úložiště směrem k nově pořízeným kontrolerům.

Pokračovala spolupráce na implementaci nového Personálního informačního systému GINIS a implementaci „rezervačního systému“ spočívající v podpoře dodavatele na implementaci bezpečnostních standardů CS a umístění systému v Informačním centru. V oblasti monitoringu došlo k pořízení nástroje na aplikační performance monitoring, pilotní provoz tohoto nástroje bude pokračovat v roce 2022.

V oblasti ECR brány (jednotné rozhraní pro komunikaci s deklarantskou veřejností) byla realizována příprava ECR brány, resp. celého prostředí na spuštění podání pro zásilky malé hodnoty, což zahrnovalo navýšení kapacity ECR brány (druhá ECR pro zásilky malé hodnoty), přímé propojení s Českou poštou, s. p. a připojení klienta pro elektronická celní prohlášení, umožňující nepodnikajícím fyzickým osobám podávat zvláštní celní prohlášení na odbavení zásilek e-commerce (zásilky do 150 € nebo dar do hodnoty 45€) (dále jen „eCeP“).

V oblasti datového skladu CS, byly započaty činnosti spojené s tvorbou nového obecného dotazovacího nástroje nad datovou základnou CS (dále jen „QDS“). Nejedná se v pravém

významu slova o zcela novou aplikaci, co se realizované funkcionality týče, ale o aplikaci, která bude realizovat používanou funkcionalitu za použití aktuálních technologických SW platforem. V oblasti CCN brány došlo k obměně HW zařízení zajišťujících síťovou komunikaci její šifrování, a k rozšíření o řadu aplikací jako jsou např. aplikace IECA – Information Exchange Converter Application, CRMS2 Community Risk Management System2, FATCA – Foreign Account Tax Compliance Act, IMP – Import One-Stop-Shop.

V nelehké situaci následných vln COVID-19 byly zajišťovány všechny požadavky na Informační centrum CS ze strany aplikací ISCS, a spolupracujících odborných útvarů. Díky vysokému nasazení pracovníků se dařilo zajistit provoz všech služeb ISCS a činností nezbytných pro chod těchto systémů, jako je průběžné vylepšování provozovaných systémů v reakci na provozní situace, realizovat značný objem požadavků směřujících na oddělení v požadovaných termínech, realizovat přípravné práce migrace systémů na nové OS a databázové servery nebo zajistit profylaktické prohlídky všech součástí IC včetně SW aktualizací.

Dařilo se také zajistit dodávky elektrické energie pro potřeby GŘC i při výpadcích jejich dodávek z centrálního systému zálohovaného napětí.

10. Personalistika

10.1 Systemizace a organizace

Limit systemizovaných míst (dále jen „SM“) celní správy byl k 1. 1. 2021 celkem 5 899 SM. Z tohoto počtu bylo v kategorii celník systemizováno 4 435 SM a v kategorii občanský zaměstnanec bylo systemizováno 1 464 SM. Oproti roku 2020 zůstal celkový limit systemizovaných míst stejný. K 31. 12. 2021 činil fyzický stav zaměstnanců 5 357 osob, z toho bylo 3 923 celníků, 1 266 ATZ a 168 dělníků.

10.2 Vývoj v oblasti kvalifikační a věkové struktury zaměstnanců

Trend pozvolného nárůstu vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců pokračoval i v roce 2021. Celkově se navýšil počet zaměstnanců s vysokoškolským vzděláním o 0,5 % a o stejné procento se snížil počet středoškolsky vzdělaných zaměstnanců. Stav zaměstnanců se základním vzděláním se nezměnil.

Věková struktura zaměstnanců odráží nábor nových zaměstnanců, kde se jemně zvýšil podíl zaměstnanců do 34 let. Věková kategorie 35-54 let se snížila o 1,8 %. Stárnutí kmenových zaměstnanců a následný přesun mezi kategoriemi vidíme mezi kategorií 45-54 let, která se snížila o 0,9 % a současně narostla kategorie 55-64 let o 1,1 %. Průměrný věk zaměstnanců v porovnání s rokem 2020 zůstal stejný.

Struktura zaměstnanců podle délky pracovního/služebního poměru odráží odchody zaměstnanců v roce 2021. Nejvýraznější je změna u zaměstnanců, kteří odpracovali více než 20 let. Jejich pokles je o 2 %, ale i tak tvoří nejpočetnější skupinu zaměstnanců. Druhou nejpočetnější skupinou jsou zaměstnanci s méně než 5 lety v pracovním/služebním poměru. Nejvyšší nárůst počtu zaměstnanců je v kategorii 5-9 let, a to o 2,5 %. Téměř 65,8 % zaměstnanců pracuje u celní správy víc než 10 let.

Tabulka č. 41: Struktura zaměstnanců celní správy

k 31. 12. příslušného roku

	2017	2018	2019	2020	2021
Evidenční stav k 1. 1.	5 445	5 625	5 770	5 485	5 550
Evidenční stav k 31. 12.	5 646	5 776	5 500	5 568	5 357
z toho: ženy	34,4 %	35,3 %	37,0 %	37,5 %	39,1 %
Obměna zaměstnanců					
nově přijatí	7,8 %	7,6 %	5,4 %	5,8 %	6,0 %
odchody	4,9 %	5,5 %	10,4 %	4,4 %	9,8 %
Vzdělání					
vysokoškolské	41,1 %	41,5 %	41,9 %	42,7 %	43,2 %
středoškolské	58,6 %	57,8 %	57,3 %	56,5 %	56,0 %
základní	0,3 %	0,8 %	0,8 %	0,8 %	0,8 %
Věková struktura					
méně než 25 let	2,4 %	2,8 %	2,5 %	2,3 %	2,7 %

	2017	2018	2019	2020	2021
25-34	13,8 %	14,9 %	15,7 %	16,1 %	16,5 %
35-44	31,4 %	28,9 %	28,0 %	26,0 %	25,1 %
45-54	40,1 %	40,4 %	39,7 %	39,9 %	39,0 %
55-64	11,4 %	12,2 %	13,1 %	14,5 %	15,6 %
65 a více	0,9 %	0,9 %	1,0 %	1,1 %	1,1 %
průměr	44,2	44,7	44,7	45,1	45,1
Zaměstnanci v pracovním a služebním poměru					
méně než 5 let	19,8 %	21,3 %	22,5 %	23,6 %	23,9 %
5-9 let	10,0 %	7,7 %	7,2 %	7,8 %	10,3 %
10-19 let	26,1 %	22,5 %	24,0 %	22,4 %	21,6 %
více než 20 let	44,1 %	48,6 %	46,3 %	46,2 %	44,2 %
Počet systemizovaných míst skutečnost k 31. 12.	6 259	6 303	6 154	5 899	5 899
Průměrný měsíční plat v Kč					
Civilní zaměstnanec	31 532	33 096	33 417	35 345	35 600
Celník	45 349	48 970	48 345	51 227	50 654

10.3 Vzdělávání

Vzdělávání v celní správě v roce 2021 probíhalo prezenční nebo distanční formou studia, případně bylo zcela pozastaveno, a to v reakci na pandemickou situaci a v souladu s vládními nařízeními. Tato opatření se týkala jak profesního vzdělávání, tak i služební přípravy.

V době lockdownu byla služební příprava pozastavena, vyjma základní služební přípravy, která byla realizována pro nově přijaté příslušníky celní správy za přísného dodržování hygienických opatření a ve zkráceném režimu z důvodu jejich plného nasazení do výkonu služby. Po rozvolnění vládních opatření se služební příprava realizovala za dodržování hygienických opatření jimi stanovených.

V rámci profesní přípravy bylo realizováno celkem 45 vzdělávacích akcí, z toho prezenční formou 31 a distanční formou 14.

V celní správě je vstupní vzdělávání realizováno e-learningovou formou, část úvodního vzdělávání absolvovalo 238 zaměstnanců, část následného pak 239 zaměstnanců. Základní profesní přípravu složenou z nástupní služební přípravy a navazujícího základního celního kurzu absolvovalo v 9 bězích 211 celníků, z nichž 191 úspěšně složilo do konce roku 2021 základní celní zkoušku. Odbornou profesní přípravu absolvovalo v 17 bězích 370 celníků. Specializační profesní přípravu úspěšně absolvovalo 465 zaměstnanců. Dalších 177 zaměstnanců celní správy úspěšně absolvovalo některou z ostatních profesních – odborně zaměřených – vzdělávacích akcí.

Jazyková příprava pro zaměstnance celní správy probíhá buď ve skupině, nebo individuálně v prostorách celní správy. Rovněž je také zajištěna účast zaměstnanců celní správy v intenzivní výuce jazyků na vyšších policejních školách Ministerstva vnitra, která sice probíhala, ale v omezeném počtu kurzů vzhledem k pandemické situaci. Jazykovou přípravu úspěšně absolvovalo 76 zaměstnanců. Ostatní profesní přípravy nezařazené do výše uvedených

se zúčastnilo 242 zaměstnanců. Od minulého roku také probíhá intenzivní jazyková příprava pro vybrané zaměstnance celní správy v souvislosti s přípravami celní správy na předsednictví ČR v EU.

V roce 2021 bylo vyhlášeno 5 termínů služebních zkoušek, do kterých bylo přihlášeno 170 celníků, kteří služební zkoušku úspěšně složili. Celkově se různých forem profesní přípravy zúčastnilo 2 188 zaměstnanců CS.

11. Hospodaření

Schválený rozpočet příjmů GŘC na rok 2021 ve výši 3 683,3 mil. Kč nebyl v průběhu roku 2021 upraven. Na příjmový účet GŘC byly převedeny prostředky v celkové výši 4,8 mil. Kč (z rezervního fondu ve výši 4,6 mil. Kč a z fondu kulturních a sociálních potřeb ve výši 0,2 mil. Kč), o které bylo možné překročit rozpočet, takže celková povinnost plnění příjmů činila 3 688 mil. Kč. Skutečné příjmy byly vykázány ve výši 4 746,6 mil. Kč, což znamená plnění rozpočtu na 128,9 %. Celková povinnost plnění příjmů byla splněna na 128,7 %. Ve srovnání s rokem 2020 byly příjmy vykázány v roce 2021 vyšší o 1 281,7 mil. Kč zejména vlivem meziročního nárůstu podílu na clech o 689,8 mil. Kč a sankčních plateb o 582,5 mil. Kč.

Tabulka č. 42: Přehled plnění základních ukazatelů rozpočtu příjmů a výdajů

v mil. Kč

Ukazatele	Schválený rozpočet 2021	Rozpočet po změnách k 31. 12. 2021	Skutečnost k 31. 12. 2021	% plnění rozp. po změnách
Souhrnné ukazatele				
Příjmy celkem	3 683,3	3 683,3	4 746,6	128,9
Výdaje celkem	6 168,5	6 241,5	6 285,2	100,7
Specifické ukazatele – příjmy				
Daňové příjmy ¹⁾	38	38	34,4	90,5
Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti	798,1	798,1	768,3	96,3
v tom: pojistné na důchodové pojištění	714,0	714,0	687,3	96,3
pojistné na nemocenské pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti	84,2	84,2	81,0	96,2
Nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem	2 847,2	2 847,2	3 944,0	138,5
v tom: příjmy z rozpočtu EU bez SZP celkem	10,7	10,7	9,6	90,4
ostatní nedaňové příjmy, kapitálové příjmy a přijaté transfery celkem	2 836,5	2 836,5	3 934,3	138,7
Specifické ukazatele – výdaje				
Výdaje na zabezpečení úkolů celní správy	6 166,9	6 239,8	6 285,0	100,7
v tom: sociální dávky	780,4	791,8	782,9	98,9
výdaje na činnost celní správy	5 386,5	5 448,0	5 502,1	101,0
Výdaje spojené s předsednictvím ČR v Radě EU	1,7	1,7	0,2	13,1
Průřezové ukazatele				
Platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci	3 169,6	3 170,2	3 098,3	97,7
Povinné pojistné placené zaměstnavatelem ²⁾	1 071,3	1 071,3	1 045,5	97,6
Převod fondu kulturních a sociálních potřeb	63,2	63,2	61,8	97,7
Platy zaměstnanců v pracovním poměru vyjma zaměstnanců na služebních místech	610,7	610,7	609,2	99,8
Platy zaměstnanců bezpečnostních sborů a ozbrojených sil ve služebním poměru	2 550,0	2 550,0	2 479,4	97,2
Výdaje spolufinancované zcela nebo částečně z rozpočtu EU bez SZP celkem	14,5	14,6	18,9	129,4
v tom: ze státního rozpočtu	3,9	3,9	4,5	113,5

Ukazatele	Schválený rozpočet 2021	Rozpočet po změnách k 31. 12. 2021	Skutečnost k 31. 12. 2021	% plnění rozp. po změnách
podíl rozpočtu EU	10,7	10,7	14,4	135,3
Výdaje vedené v informačním systému programového financování EDS/SMVS celkem	280,6	280,6	447,8	159,6

¹⁾ Bez příjmů z povinného pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti.

²⁾ Povinné pojistné na sociální zabezpečení a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti a pojistné na veřejné zdravotní pojištění.

Skutečné výdaje celní správy za období od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 dosáhly celkové výše 6 285,2 mil. Kč, tj. 90,5 % celkového rozpočtu (100,7 % upraveného rozpočtu). Z toho kapitálové výdaje celkem byly čerpány ve výši 448 mil. Kč, tj. 51,3 % celkového rozpočtu (159,6 % upraveného rozpočtu), a běžné výdaje celkem byly čerpány ve výši 5 837,4 mil. Kč, tj. 96,2 % celkového rozpočtu (97,9 % upraveného rozpočtu). V porovnání s výsledky za rok 2020 jsou skutečné výdaje celní správy za rok 2021 vyšší o 207 mil. Kč, tj. o 3,4 %.

11.1 Plnění příjmů

Tabulka č. 43: Plnění příjmů

k 31. 12. 2021 v mil. Kč

Příjmová třída dle rozpočtové skladby	Rozpočet			skutečnost k 31. 12. 2021	% plnění k celkovému rozpočtu
	schválený	po změnách	celkový		
Daňové příjmy	836,1	836,1	836,1	802,7	96,0
Nedaňové příjmy	2 791,0	2 791,0	2 791,0	3 871,2	138,7
Kapitálové příjmy	0,5	0,5	0,5	4,8	950,4
Přijaté transfery	55,7	55,7	60,4	68,0	112,5
Příjmy celkem	3 683,3	3 683,3	3 688,0	4 746,6	128,7

Celkový rozpočet = celková povinnost plnění rozpočtu = rozpočet po změnách + zapojené mimorozpočtové prostředky + pojistné plnění.

11.1.1 Daňové příjmy

Daňové příjmy realizované k 31. 12. 2021 ve výši 802,7 mil. Kč, tj. 96,0 % rozpočtu, byly ve srovnání s rokem 2020 vyšší o 25,5 mil. Kč z důvodu změny druhového zatřídění poplatků za využívání zdroje přírodní minerální vody z nedaňových do daňových příjmů k 1. 1. 2021. Daňové příjmy tvořily příjmy z poplatku za využívání zdroje přírodní minerální vody (nově), ze správních poplatků, příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a příslušenství k pojistnému.

Příjmy z poplatku za využívání zdroje přírodní minerální vody byly naplněny ve výši 31,8 mil. Kč (93,6 % rozpočtu, meziroční zvýšení o 4,5 mil. Kč). Meziroční zvýšení těchto příjmů souvisí se zvýšením poplatků za využívání zdroje minerální vody nařízením vlády č. 19/2020 z 6 Kč na 12 Kč za 1 m³ od 1. 7. 2020.

Příjmy ze správních poplatků byly vykázány ve výši 2,6 mil. Kč (65,0 % rozpočtu, meziroční snížení o 0,3 mil. Kč). Jedná se o poplatky za správní úkony a správní řízení, jehož výsledkem jsou vydaná povolení, rozhodnutí apod. Výše příjmů závisí na požadavcích jednotlivých subjektů. Důvodem nenaplnění rozpočtu je situace způsobená pandemií COVID-19

a prominutí velké části správních poplatků na základě rozhodnutí ministryně financí podle § 260 zákona č. 280/2009 Sb., daňový řád, ve znění pozdějších předpisů.

Tabulka č. 44: Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na SPZ

k 31. 12. 2021 v mil. Kč

Pojistné	Částka
Na důchodové pojištění	687,3
z toho: pojistné na důchodové pojištění od zaměstnavatele	527,6
pojistné na důchodové pojištění od celníků	159,7
Na nemocenské pojištění a příspěvky na SPZ	81,0
z toho: pojistné na nemocenské pojištění od zaměstnavatele	51,5
příspěvky na státní politiku zaměstnanosti	29,5
CELKEM	768,3

Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na SPZ se vztahují k průměrnému přepočtenému počtu 4 079 celníků. Plnění příjmů z pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti v roce 2021 činilo 96,3 % rozpočtu. Hlavním důvodem nižšího plnění příjmů pojistného na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti jsou neobsazená funkční místa v kategorii celníků.

11.1.2 Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery

Plnění nedaňových příjmů ve výši 3 871,2 mil. Kč představovalo 138,7 % rozpočtu. Ve srovnání s rokem 2020 byly nedaňové příjmy v roce 2021 vyšší o 1 258,4 mil. Kč, zejména vlivem vyšších příjmů z podílu na clech a sankčních plateb. Od 1. 1. 2021 došlo ke změně druhového třídění příjmů z poplatku za využívání zdroje přírodní minerální vody z příjmů nedaňových do daňových.

Rozpočet příjmů z přijatých sankčních plateb byl naplněn ve výši 1 440,5 mil. Kč (146,2 % rozpočtu, meziroční zvýšení o 582,5 mil. Kč). Příjmy z pokut v řízení správním byly vykázány ve výši 1 070,1 mil. Kč (178,4 % rozpočtu), ostatní sankční platby ve výši 350,6 mil. Kč (100,2 % rozpočtu) a příjmy z pokut uložených podle zákona č. 112/2016 Sb., o evidenci tržeb, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, ve znění pozdějších předpisů, ve výši 19,6 mil. Kč (55,9 % rozpočtu). V rámci příjmů z přijatých sankčních plateb jsou dále vykázány nerozpočtované přijaté sankční platby, které činily 0,2 mil. Kč. Jedná se o pokuty za porušení obecně nebo místně závazných předpisů, zejména o kázeňské tresty uložené celníkovi za přestupek proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu.

Příjmy sdílené s EU ve výši 2 335,8 mil. Kč, tj. 135,0 % rozpočtu, tvořil podíl ČR na vybraných clech, který je určen k pokrytí nákladů na jejich výběr prováděný ve prospěch rozpočtu EU. Výše příjmů z podílu na clech je přímo úměrná k výši vybraného cla a k poměru rozdělení vybraného cla mezi EU a členské státy EU. Příjmy z podílu na clech zahrnují odvody podílu na clech za listopad 2020 – říjen 2021. Platný poměr rozdělení vybraného cla pro období listopad 2020 – březen 2021 byl 80 % cla do EU a 20 % podílu na clech pro členské státy EU. S novým rozhodnutím Rady č. 2020/2053/EU, Euratom o systému vlastních zdrojů EU platné

od 1. 6. 2021 a v souvislosti s navazujícím Informačním sdělením pro tradiční vlastní zdroje členských států, Ref. Ares (2021) 3623235-02/06/2021, došlo od 1. 6. 2021 ke změně parity odvodů z poměru 80/20 na 75/25. Nárok za měsíc duben 2021, realizovaný v červnu 2021, odpovídal již nové paritě. Meziročně se příjmy z podílu na clech zvýšily o 689,8 mil. Kč, tj. o 41,9 %.

Příjmy z vlastní činnosti činily 67,2 mil. Kč (126,9 % rozpočtu, meziroční zvýšení o 11,2 mil. Kč). Objemově nejvýznamnější položkou jsou příjmy z prodeje kontrolních pásek na značení lihu (63 mil. Kč, meziroční zvýšení o 12,9 mil. Kč). Výše těchto příjmů je přímo úměrná k počtu odebraných kontrolních pásek registrovanými osobami a k výši prodejní ceny kontrolní pásky. V roce 2021 bylo odebráno 135,1 mil. kusů kontrolních pásek na značení lihu, tj. o 22,4 mil. kusů více než v roce 2020. K 1. 1. 2021 došlo ke zvýšení ceny kontrolní pásky na značení lihu z 0,44 Kč na 0,46 Kč za kus. Dalšími příjmy z vlastní činnosti byly příjmy ze služeb občanům, které činily 2,4 mil. Kč, tj. 131,7 % rozpočtu (zejména příjmy za využívání objektů celní správy zaměstnanci k rekreačním a sportovním účelům), příjmy z realizace zboží, které činily 1,2 mil. Kč, tj. 167,4 % rozpočtu (výtěžky z veřejných dražeb lihu, minerálních olejů, vína a peněz zabavených v rámci kontrolních akcí a následně propadlých ve prospěch státu) a náhrady nákladů z činnosti celních orgánů, které činily celkem 0,5 mil. Kč, tj. 109,4 % rozpočtu (náhrady nákladů při řízení mimo celní prostor, náhrady nákladů podle zákona č. 355/2014 Sb., o působnosti orgánů Celní správy ČR v souvislosti s vymáháním práv duševního vlastnictví, náhrady nákladů podle zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele a náhrady nákladů správního řízení při projednávání celních přestupků fyzických a právnických osob – všechny uvedené zákony ve znění pozdějších předpisů).

Příjmy z pronájmu majetku ve výši 0,7 mil. Kč (104 % rozpočtu, meziroční snížení o 0,04 mil. Kč) tvořily především platby od nájemníků užívajících služební byty a dále platby nájemného z pronajatých prostor CS ČR podnikatelským subjektům.

Ostatní nedaňové příjmy dosáhly výše 26,9 mil. Kč, tj. 12,6 % rozpočtu. Proti roku 2020 došlo ke zvýšení těchto příjmů o 2,2 mil. Kč. Na plnění příjmů podseskupení se podílely zejména příjmy z vymáhání pro úřady práce, které ve sledovaném období činily 20,6 mil. Kč (128,5 % rozpočtu, meziroční zvýšení o 2,1 mil. Kč). Dalšími významnými ostatními příjmy byly příjmy z vyúčtování záloh placených v předchozím roce dodavatelům plynu, vody, tepla, elektrické energie, z vyúčtování záloh karet CCS pro nákup pohonných hmot, které dosáhly celkové výše 1,3 mil. Kč (102,4 % rozpočtu, meziroční zvýšení o 0,07 mil. Kč), příjmy z přijatých příspěvků a náhrad od zaměstnanců celní správy za služby uskutečněné v závěru roku 2020, z vyúčtování záloh za služby spojené s nájmem v roce 2020, splátky náhrad mzdy za poskytnuté pracovní volno ke studiu od zaměstnanců, kteří odcházejí od celní správy a vratky přeplatků výsluhových příspěvků, které vznikají z důvodu pozdního nahlášení přiznání plného invalidního, částečného invalidního nebo starobního důchodu příjemcem výsluhového příspěvku, v celkové výši 3,4 mil. Kč (90,3 % rozpočtu, meziroční zvýšení o 1,4 mil. Kč), náhrady za škody způsobené fyzickými osobami ve výši 0,2 mil. Kč, přijaté pojistné náhrady od pojišťoven vztahující se k pojistným událostem předchozího roku v celkové výši 0,1 mil. Kč, příjmy z výher

kontrolních pracovníků při provádění dozoru nad dodržováním zákona č. 186/2016 Sb., o hazardních hrách, ve znění pozdějších předpisů, ve výši 0,06 mil. Kč a dosud nerozpočtované náhrady nákladů spojených se správním vyhoštěním cizince v souladu se zákonem č. 326/1999 Sb., zákon o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů ve výši 1,2 mil. Kč (nová kompetence celní správy, která bude dále rozšířena o další typy vymáhání nákladů, související s vyhoštěním a pobytem cizinců).

Tabulka č. 45: Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery

k 31. 12. 2021 v mil. Kč

	Částka
Nedaňové příjmy	3 871,2
podíl na clech	2 335,8
přijaté sankční platby	1 440,5
z toho: pokuty ve správním řízení	1 070,1
ostatní sankční platby	350,6
pokuty v oblasti hazardu a EET	19,6
ostatní	0,2
příjmy z vlastní činnosti	67,2
z toho: příjmy z prodeje kontrolních pásek na značení lihu	63,0
příjmy ze služeb občanům	2,4
příjmy z realizace zboží	1,2
náhrady nákladů z činnosti celní správy	0,5
příjmy z pronájmu majetku	0,7
ostatní nedaňové příjmy	26,9
z toho: z vymáhání pro ÚP	20,6
z vyúčtování záloh	1,3
z přijatých příspěvků a náhrad	3,4
náhrady za škody způsobené fyzickými osobami	0,2
pojistné náhrady od pojišťoven	0,1
z výher kontrolních pracovníků	0,06
související s vyhoštěním a pobytem cizinců	1,2
Kapitálové příjmy	4,8
Přijaté transfery	68
převody z vlastních fondů OSS	12,6
z toho: rezervní fond	4,6
FKSP	0,2
depozitní účet	7,8
neinvestiční transfery přijaté ze zahraničí	47,2
investiční transfery z EU	8,2
CELKEM	3 944,00

Rozdíly v součtech mohou být způsobeny zaokrouhlením.

Kapitálové příjmy činily 4,8 mil. Kč (950,4 % rozpočtu, proti roku 2020 byly tyto příjmy vyšší o 2,1 mil. Kč). Jedná se o příjmy z prodeje vyřazených služebních motorových vozidel.

Přijaté transfery celkem činily 68 mil. Kč (112,5 % celkové povinnosti plnění příjmů z přijatých transferů), z toho *převody z vlastních fondů OSS* činily celkem 12,6 mil. Kč (nerozpočtují se). Tato částka zahrnuje převod prostředků z rezervního fondu ve výši 4,6 mil. Kč, převod z depozitního účtu ve výši 7,8 mil. Kč (zůstatek prostředků, které byly v prosinci převedeny z výdajů na úhradu mezd za prosinec, včetně prostředků na pojistné a přiděl do FKSP) a převod z fondu kulturních a sociálních potřeb (FKSP) ve výši 0,2 mil. Kč.

Celková částka, o kterou bylo možno překročit rozpočet, činila 4,8 mil. Kč. Jedná se o prostředky, které poskytly tabákové společnosti Japan Tobacco International, British American Tobacco a Imperial Tobacco Limited na opatření v oblasti potírání tabákové kriminality na území EU (3,7 mil. Kč), prostředky z rozpočtu EU na realizaci projektu „Analytický nástroj pro hlasovou analýzu“ z komunitárního programu HERCULE (0,8 mil. Kč), prostředky z rozpočtu EU na realizaci expertních týmů z komunitárního programu CUSTOMS 2020 (0,08 mil. Kč) a prostředky z FKSP na realizaci investiční akce v rekreačním zařízení Kytlice (0,2 mil. Kč).

V rámci přijatých transferů jsou dále vykázané neinvestiční přijaté transfery ze zahraničí v celkové výši 47,2 mil. Kč (103,3 % rozpočtu, meziroční zvýšení o 10,8 mil. Kč). Toto podseskupení zahrnuje neinvestiční přijaté transfery od cizích států a neinvestiční přijaté transfery od EU.

Neinvestiční přijaté transfery od cizích států činily 46,7 mil. Kč (103,7 % rozpočtu, meziroční zvýšení o 10,3 mil. Kč). Zahrnují prostředky přijaté na základě Úmluvy o centralizovaném celním řízení týkající se přerozdělení nákladů na výběr cla, které si členské státy ponechávají při odvádění vlastních tradičních zdrojů do rozpočtu EU na základě povolení pro centralizované celní řízení k propuštění zboží do volného oběhu. Úmluvou je stanoveno, že polovina z nárokového národního podílu vybraného cla za zboží dovezené cizími firmami z třetích zemí v tomto případě do ČR a propuštěné administrativním úkonem provedeným v jiném členském státu, a který připadá podle předpisu EU tomuto členskému státu k úhradě nákladů spojených s výběrem cla, bude zasílána po předepsání cla tímto členským státem celní správě. Platný poměr rozdělení vybraného cla pro období listopad 2020 až březen 2021 byl 80 % cla do EU a 20 % podílu na clech pro členské státy EU, tj. 10 % pro ČR. S novým rozhodnutím Rady č. 2020/2053/EU, Euratom o systému vlastních zdrojů Evropské unie platné od 1. 6. 2021 a v souvislosti s navazujícím Informačním sdělením pro tradiční vlastní zdroje členských států, Ref. Ares (2021) 3623235-02/06/2021, došlo od 1. 6. 2021 ke změně parity odvodů z poměru 80/20 na 75/25, tj. 12,5 % pro ČR. Transfery z Belgie za zboží dovezené firmou Toyota činily 11,1 mil. Kč (74,1 % rozpočtu), za zboží dovezené firmou VF Europe B. V. B. A. činily 34,8 mil. Kč (116,1 % rozpočtu) a za zboží z Holandska dovezené firmou DENSO EUROPE B.V. ve výši 0,7 mil. Kč (nebylo rozpočtováno).

Neinvestiční přijaté transfery od EU činily 0,6 mil. Kč (79,9 % rozpočtu, meziroční zvýšení o 0,6 mil. Kč) a zahrnují refundaci běžných výdajů za období 1. 5. 2020–31. 7. 2021 v rámci projektu „Posílení techniky k odhalování nebezpečných látek“ z Fondu pro vnitřní bezpečnost (ISF). Vyšší plnění rozpočtu je způsobeno posunem realizace projektů z rozpočtu EU a plateb

v rámci refundací projektů z operačních programů a vyúčtování projektů z komunitárních programů.

Investiční přijaté transfery ze zahraničí zahrnují investiční přijaté transfery od EU ve výši 8,2 mil. Kč (82,1 % rozpočtu, meziroční zvýšení o 5,4 mil. Kč). Jedná se o refundaci kapitálových výdajů za období 1. 11. 2020 – 31. 7. 2021 v rámci projektu „Posílení techniky k odhalování nebezpečných látek“ z ISF ve výši 8,1 mil. Kč a refundaci kapitálových výdajů za období 1. 7.–31. 12. 2020 v rámci projektu „Výcvik služebních psů“ z ISF ve výši 0,03 mil. Kč. Vyšší plnění rozpočtu je způsobeno posunem realizace projektů z rozpočtu EU a plateb v rámci refundací projektů z operačních programů a vyúčtování projektů z komunitárních programů.

Dílčí specifický ukazatel příjmy z rozpočtu Evropské unie bez společné zemědělské politiky činil 9,6 mil. Kč, tj. 90,4 % rozpočtu. Oproti roku 2020 byly tyto příjmy o 2,2 mil. Kč vyšší. Meziroční rozdíl je způsoben posunem realizace projektů z rozpočtu EU. Inkasovaná částka zahrnuje refundaci výdajů za období 1. 5. 2020–31. 7. 2021 v rámci projektu „Posílení techniky k odhalování nebezpečných látek“ z ISF ve výši 8,7 mil. Kč, refundaci výdajů za období 1. 7.–31. 12. 2020 v rámci projektu „Výcvik služebních psů“ z ISF ve výši 0,03 mil. Kč a uvolněné prostředky z rezervního fondu na realizaci projektu „Analytický nástroj pro hlasovou analýzu“ z komunitárního programu HERCULE ve výši 0,8 mil. Kč a na realizaci expertních týmů z komunitárního programu CUSTOMS 2020 ve výši 0,08 mil. Kč.

11.2 Hospodaření s rozpočtem výdajů

11.2.1 Celkové výdaje za rok 2021

Schválený rozpočet výdajů GŘC ve výši 6 168,5 mil. Kč, z něhož kapitálové výdaje činily 280,6 mil. Kč a běžné výdaje činily 5 887,9 mil. Kč, byl do 31. 12. 2021 rozpočtovými opatřeními v souhrnu navýšen o 73 mil. Kč, a to v oblasti běžných výdajů. V upraveném rozpočtu k 31. 12. 2021 tak činily běžné výdaje celkem 5 960,9 mil. Kč. Realizovány byly další úpravy rozpočtu výdajů, které měly vliv na jeho celkovou výši, a to prostřednictvím rozpočtových opatření.

Dále, podle § 25a zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů bylo provedeno vázání prostředků státního rozpočtu na služební příjmy, služební platy nebo platy, včetně pojistného na sociální zabezpečení, pojistného na veřejné zdravotní pojištění a přidělu do fondu kulturních a sociálních potřeb, které odpovídají volným místům finančních prostředků. Podle tohoto paragrafu byly vázány finanční prostředky za první čtvrtletí celkem ve výši 19,6 mil. Kč, za druhé čtvrtletí celkem ve výši 28,6 mil. Kč, za třetí čtvrtletí ve výši 28,2 mil. Kč a za čtvrté čtvrtletí (říjen, listopad) ve výši 21,4 mil. Kč. Celkem bylo k 31. 12. 2021 vázáno 97,8 mil. Kč.

Do konečného rozpočtu programových výdajů byla dále k 31. 12. 2021 zapojena částka 0,2 mil. Kč z fondu kulturních a sociálních potřeb GŘC. Jedná se o prostředky určené pro stavební úpravy v rekreačním zařízení GŘC Kytlice. Tyto prostředky byly v roce 2021 vyčerpány.

Celkový rozpočet výdajů celní správy v roce 2021 činil, po provedených úpravách schváleného rozpočtu a po zapojení mimorozpočtových prostředků ve výši 4,8 mil. Kč, z toho ze zdroje FKSP 0,2 mil. Kč, a zapojení nároků z nespotřebovaných výdajů ve výši 794 mil. Kč a po snížení o vázané prostředky ve výši 97,8 mil. Kč podle §25a zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů celkem 6 942,4 mil. Kč. Z celkového rozpočtu výdajů GŘC k 31. 12. 2021 činily kapitálové výdaje celkem 872,6 mil. Kč a běžné výdaje 6 069,8 mil. Kč.

Skutečné výdaje celní správy za období od 1. 1. 2021 do 31. 12. 2021 dosáhly celkové výše 6 285,2 mil. Kč, tj. 90,5 % celkového rozpočtu (100,7 % upraveného rozpočtu). Z toho kapitálové výdaje celkem byly čerpány ve výši 447,8 mil. Kč, tj. 51,3 % celkového rozpočtu (159,6 % upraveného rozpočtu), a běžné výdaje celkem byly čerpány ve výši 5 837,4 mil. Kč, tj. 96,2 % celkového rozpočtu (97,9 % upraveného rozpočtu). V porovnání s výsledky za rok 2020 jsou skutečné výdaje CS ČR za rok 2021 vyšší o 207 mil. Kč, tj. o 3,4 %.

11.2.2. Kapitálové výdaje

Rozpočet kapitálových výdajů celní správy pro rok 2021 byl schválen ve výši 280,6 mil. Kč. Povolené překročení rozpočtu kapitálových výdajů o zapojené profilující nároky z nespotřebovaných výdajů v částce 587,3 mil. Kč a o mimorozpočtové prostředky celkem v částce 4,7 mil. Kč představovalo celkem 592 mil. Kč. Z celkového rozpočtu kapitálových výdajů v částce 872,6 mil. Kč činilo k 31. 12. 2021 poměrné čerpání polovinu 448 mil. Kč, tj. 51,3 %.

Tabulka č. 46: Skutečné kapitálové výdaje

k 31. 12. 2021 v mil. Kč

GŘC	KV celkem	PG 01221	PG 01222
Pořízení nehmotného investičního majetku	158	81	77
Pořízení hmotného investičního majetku	290	240	50
v tom: rekonstrukce budov, objektů a dokončení nových objektů	117	113	4
pořízení strojů, přístrojů a zařízení	82	61	21
nákup dopravních prostředků	36	16	20
pořízení výpočetní techniky	55	50	5
Nákup pozemků	0	0	0
Ostatní (převody zúčtování programů)			
CELKEM	448	321	127

Z hlediska druhového třídění rozpočtové skladby vynaložila celní správa k 31. 12. 2021 v programech reprodukce majetku na pořízení a obnovu nehmotného investičního majetku částku 158 mil. Kč z celkového objemu realizovaných kapitálových výdajů. Skutečné výdaje na pořízení hmotného investičního majetku ve sledovaném období činily 290 mil. Kč celkem. Pro program 012V21 Rozvoj a obnova materiálně-technického zabezpečení celní správy byl schválen rozpočet roku 2021 pouze pro předfinancování EU projektu Hercule, a to celkem ve výši 11,1 mil. Kč. Rozpočet programu byl v posledním čtvrtletí posílen o 33 mil. Kč přesunem

z programu 012V22 pro zajištění dokončení stavební akce Rekonstrukce Karlovy Vary na upravený rozpočet 44,1 mil. Kč. GŘC bylo v programu oprávněno překročit rozpočet výdajů programového financování z titulu nároků z nespotřebovaných výdajů o 466,3 mil. Kč a o mimorozpočtové prostředky ve výši 1,8 mil. Kč. Z celkového rozpočtu 512,2 mil. Kč byly čerpány prostředky celkem ve výši 321 mil. Kč, tj. 728,6 % k upravenému rozpočtu a 62,7 % k rozpočtu celkovému.

Pro program 012V22 Rozvoj a obnova MTZ celní správy byl schválen rozpočet roku 2021 celkem 269,6 mil. Kč kapitálových výdajů, který byl upraven na částku 236,6 mil. Kč, součástí je rovněž předfinancování realizace jednoho EU projektu. GŘC bylo v programu oprávněno překročit rozpočet výdajů programového financování z titulu nároků z nespotřebovaných výdajů o 121 mil. Kč a o mimorozpočtové prostředky ve výši 2,9 mil. Kč. Z celkového rozpočtu 360,5 mil. Kč bylo čerpáno celkem 126,8 mil. Kč, tj. 53,6 % k upravenému rozpočtu a 35,2 % k rozpočtu celkovému. Rozpočtové prostředky určené pro předfinancování projektů spolufinancovaných EU byly v hodnoceném období čerpány celkem ve výši 17,8 mil. Kč.

Výše čerpání za rok 2021 je srovnatelná s čerpáním za rok 2020, v programech reprodukce majetku bylo v roce 2021 čerpáno o částku 35,2 mil. Kč více, tj. o 8,5 %. Významný nepoměr celkového čerpání za rok 2021 byl opět ovlivněn zpožděním realizace akcí v důsledku mimořádného nouzového stavu (způsobeného COVID-19) v měsících, kdy se realizace investic po začátku roku vždy rozjíždí. Zpomalení realizace investic rovněž ovlivnil náročný proces registrování nových investičních akcí v novém programu 012V22, a to především v oblasti ICT, a dále komplikace a průtahy v procesu výběrového řízení.

11.2.3 Běžné výdaje

Schválený rozpočet celkových běžných výdajů celní správy ve výši 5 887,9 mil. Kč byl v průběhu roku 2021 navýšen celkem o 72,9 mil. Kč. Upravený rozpočet běžných výdajů celní správy tak činil 5 960,9 mil. Kč a byl dále v průběhu roku navýšen o nároky z nespotřebovaných výdajů ve výši 206,7 mil. Kč a o prostředky uvolněné z rezervního fondu ve výši 0,08 mil. Kč a dále byl snížen o vázané prostředky ve výši 97,8 mil. Kč, tzn., že celkový rozpočet běžných výdajů k 31. 12. 2021 činil 6 069,8 mil. Kč.

Největší podíl na celkových běžných výdajích celní správy měly *osobní výdaje*, tj. výdaje na platy, ostatní platby za provedenou práci, pojistné, příděl FKSP a sociální dávky. V průběhu roku 2021 bylo na uvedené výdaje vynaloženo úhrnem 4 988,5 mil. Kč, tj. 79,4 % celkových výdajů, resp. 85,5 % běžných výdajů. Ve srovnání se stejným obdobím roku 2020 bylo v roce 2021 na osobní výdaje vynaloženo o 78,7 mil. Kč více, tj. o 1,6 %.

Tabulka č. 47: Čerpání běžných výdajů

k 31. 12. 2021 v mil. Kč

Osobní výdaje	Částka
Platy zaměstnanců celkem	3 088,6
z toho: služební příjmy celníků	2 479,4
platy zaměstnanců	609,2
Ostatní osobní výdaje	9,7
Povinné pojistné plac. zaměstnavatelem	1 045,5
Převod FKSP	61,8
Sociální dávky celkem	782,9
CELKEM	4 988,5

Rozdíly v součtech mohou být způsobeny zaokrouhlením.

Rozpočet prostředků na platy zaměstnanců a ostatní platby za provedenou práci (OPPP) byl v průběhu roku navýšen v úhrnu o 0,5 mil. Kč na 3 170,2 mil. Kč. Do rozpočtu na úhradu platů a OPPP byly zapojeny nároky z nespotřebovaných výdajů ve výši 5,1 mil. Kč a mimorozpočtové prostředky ve výši 0,06 mil. Kč, dále bylo provedeno vázání prostředků podle § 25a ve výši 72 mil. Kč, konečný rozpočet k 31. 12. 2021 činil 3 103,3 mil. Kč. Skutečné výdaje představovaly 3 098,3 mil. Kč, tj. 99,8 % konečného rozpočtu a 97,7 % rozpočtu po změnách. Ve srovnání s rokem 2020 byly výdaje na platy a OPPP nižší o 25,5 mil. Kč, tj. o 0,8 %.

Na platy zaměstnanců v pracovním poměru bylo určeno 610,7 mil. Kč, tato částka byla v průběhu roku navýšena o zapojené nároky z nespotřebovaných výdajů ve výši 5 mil. Kč a snížena o vázání podle § 25a zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů ve výši 6,5 mil. Kč, celkový rozpočet činil 609,2 mil. Kč. K 31. 12. 2021 bylo na platy zaměstnanců v pracovním poměru vynaloženo 609,2 mil. Kč, tj. 100,0 % konečného rozpočtu a 99,8 % upraveného rozpočtu. Průměrný přepočtený počet zaměstnanců v pracovním poměru činil 1 425,9 zaměstnanců. Průměrný plat pracovníků v této kategorii byl 35 600 Kč (o 253 Kč více než v roce 2020).

Na platy zaměstnanců bezpečnostních sborů a ozbrojených sil ve služebním poměru byl schválen rozpočet ve výši 2 550 mil. Kč, v průběhu roku nedošlo k jeho navýšení. Rozpočet byl dále snížen o vázané prostředky dle § 25a zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů ve výši 65,5 mil. Kč. Čerpáno bylo ve výši 2 479,4 mil. Kč, tj. 99,8 % konečného rozpočtu a 97,2 % schváleného rozpočtu. Skutečný průměrný přepočtený počet celníků činil 4 079,0 a jejich průměrný plat představoval 50 654 Kč (o 576 Kč nižší než v roce 2020).

Schválený rozpočet na ostatní platby za provedenou práci (OPPP) ve výši 9 mil. Kč byl zvýšen na 9,5 mil. Kč. Na posílení rozpočtu byly dále zapojeny nároky z nespotřebovaných výdajů ve výši 0,1 mil. Kč a o mimorozpočtové prostředky ve výši 0,06 mil. Kč. Konečný rozpočet tak činil 9,7 mil. Kč. Skutečné výdaje na OPPP byly vykázány ve výši 9,7 mil. Kč,

tj. 99,9 % celkového rozpočtu a 101,8 % upraveného rozpočtu. Nevyčerpano zůstalo 0,01 mil. Kč.

Výdaje na pojistné (sociální zabezpečení hrazené zaměstnavatelem a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti) byly schváleny ve výši 1 071,3 mil. Kč, jejich rozpočet byl posílen o zapojení nároků z nespotřebovaných výdajů ve výši 1,7 mil. Kč a o mimorozpočtové prostředky ve výši 0,02 mil. Kč a dále snížen vázáním prostředků ve výši 24,4 mil. Kč podle § 25a, konečný rozpočet činil 1 048,7 mil. Kč. Výdaje na pojistné byly čerpány ve výši 1 045,5 mil. Kč a jejich čerpání odpovídalo čerpání mzdových prostředků. Ve srovnání s rokem 2020 bylo čerpání o 10,3 mil. Kč nižší, tj. 1,0 %.

Čerpání prostředků na *příděl do FKSP* ve výši 61,8 mil. Kč představuje 99,8 % celkového a 97,7 % upraveného rozpočtu. Ve srovnání s rokem 2020 bylo čerpání o 0,5 mil. Kč nižší, tj. o 0,8 %.

Tabulka č. 48: Čerpání rozpočtových prostředků na sociální dávky celníků

k 31. 12. 2021 v mil. Kč

Položka	Čerpání za rok 2020	Upravený rozpočet 2021	Čerpání za rok 2021	Plnění v %	Podíl skut. 2021/2020 v %
54101 - Nemoc. pro celníky = § 4121	15,4	13,4	13,1	97,2	84,8
54102 - Vyr. přísp. v mateř. = § 4123	0	0,01	0,002	15,9	0,0
54103 - Pen. pomoc v mateř. = § 4124	6,4	9,3	9,1	98,0	142,2
54104 - Dávky nemoc. j.n. = § 4125	0,5	0,8	0,7	90,9	151,2
54104 - Dávky nemoc. j.n. = § 4126	0,04	0,3	0,1	56,7	321,92
Mezisoučet k §§ 412	22,3	23,8	23,0	96,8	103,1
54105 - Odchodné = § 4151	32,3	110,4	106,6	96,5	330,5
54106 – Výsluhový příspěvek = § 4152	611,1	655,1	652,2	99,6	106,7
54107 - Úmrtné = § 4153	2,3	2,5	1,2	46,0	49,6
Mezisoučet k §§ 415	645,6	768,0	759,9	99,0	117,7
5410 - Sociální dávky celkem	668,0	791,8	782,9	98,9	117,2

Výdaje na sociální dávky byly v roce 2021 čerpány ve výši 782,9 mil. Kč, tj. 98,9 % celkového, a i upraveného rozpočtu. V porovnání s rokem 2020 tak došlo k navýšení výdajů o 17,2 %, tj. o 115,0 mil. Kč. Z rozpočtu nebylo v roce 2021 vyčerpano 8,9 mil. Kč, které podle rozpočtových pravidel nejsou součástí nároků z nespotřebovaných výdajů. Faktické čerpání výdajů na sociální dávky je závislé zejména na počtu osob, u kterých ve sledovaném období nastanou skutečnosti rozhodné pro vznik nároku na příslušnou dávku a dále na výši rozhodného příjmu (vyměřovacího základu) pro výpočet dávky u osoby, které vznikne nárok na výplatu příslušné dávky.

V porovnání s rokem 2020 je čerpání výdajů na sociální dávky v roce 2021 vyšší o 115,0 mil. Kč, tj. o 17,2 %.

Celkové čerpání rozpočtových prostředků za pododdíl 412 - Dávky nemocenského pojištění v roce 2021 činilo 23 mil. Kč, což představuje oproti roku 2020 zvýšení čerpání o 3,1 %. Nejvyšší tempo růstu v rámci pododdílu 412 zaznamenala podpoložka 54104 - Dávky nemocenského pojištění j. n., a to zvýšení o 66,4 %, v absolutním objemu 0,3 mil. Kč. Hlavním faktorem ovlivňujícím čerpání v roce 2021 byla pokračující epidemie. Na pododdílu 415 - Zvláštní sociální dávky příslušníků ozbrojených sil a bezpečnostních sborů při skončení služebního poměru bylo v roce 2021 čerpáno 760 mil. Kč. V porovnání s rokem 2020 tak došlo ke zvýšení výdajů o 17,7 %, tj. o 114,3 mil. Kč. Největší změna čerpání v porovnání s rokem 2020 byla vykázána u podpoložky 54105 - Odchodné, kde došlo ke zvýšení výdajů o 230,5 %, v absolutní částce o 74,4 mil. Kč. Dále došlo ke snížení výdajů na podpoložce 54107 - Úmrtné o 50,4 %, v absolutní částce o 1,2 mil. Kč. Zvýšení výdajů na pododdílu 415 bylo ovlivněno zejména valorizací výše přiznaných výsluhových příspěvků s účinností od 1. 1. 2021 a vysokým počtem ukončených služebních poměrů v roce 2021. Počet osob pobírajících výsluhový příspěvek se v roce 2021 zvýšil ze 4 518 osob k 31. 12. 2020 na 4 630 osob k 31. 12. 2021, tj. nárůst o 112 nově vyplácených výsluhových příspěvků. Celkové výdaje na výsluhové příspěvky v roce 2021 činily 652,2 mil. Kč a bylo vyplaceno 54 804 dávek. Průměrný výsluhový příspěvek v roce 2021 činil 11 900 Kč. Současně bylo v roce 2021 vyplaceno odchodné 322 bývalým celníkům v celkovém objemu 106,6 mil. Kč, přičemž průměrná výše odchodného dosáhla částky 331 075 Kč.

Schválený rozpočet pro *ostatní běžné výdaje* GŘC ve výši 803,4 mil. Kč byl v průběhu roku 2021 navýšen rozpočtovými opatřeními o 61 mil. Kč, dále byl navýšen o uvolněné nároky z nespotřebovaných výdajů v celkové výši 199,8 mil. Kč, tzn., že celkový rozpočet pro tento ukazatel k 31. 12. 2021 činil 1 064,1 mil. Kč.

K 31. 12. 2021 bylo z těchto zdrojů skutečně vyčerpáno celkem 849 mil. Kč, tj. 79,8 % celkového rozpočtu a 98,2 % upraveného rozpočtu. Čerpání proběhlo v rámci ostatních běžných výdajů GŘC mimo program. Ve srovnání s rokem 2020 došlo v roce 2021 k vyššímu čerpání těchto výdajů o 93,1 mil. Kč, tj. o 12,3 %.

Největší podíl ostatních běžných výdajů GŘC mimo program představovaly výdaje za nákup služeb ve výši 444,2 mil. Kč, tj. 91,5 % z celkového a 109,7 % z upraveného rozpočtu. Do zdrojů pro podseskupení 516 byly zapojeny i nároky z nespotřebovaných výdajů ve výši 80,6 mil. Kč. Nejvyšší čerpání vykázala položka zpracování dat a služby související s informačními a komunikačními technologiemi, kde bylo čerpáno na služby servisní, technické a systémové podpory všem provozovaným aplikacím, dále na technickou podporu ke komunikační infrastruktuře, na revize zabezpečovací signalizace, protipožárních systémů, kamerových systémů apod. Druhý objemově nejvýznamnější podíl ostatních věcných výdajů GŘC představovaly výdaje na nákup materiálu ve výši 133,2 mil. Kč, tj. 82,5 % celkového a 116,0 % upraveného rozpočtu těchto výdajů na rok 2021. Do zdrojů pro podseskupení 513 byly zapojeny i nároky z nespotřebovaných výdajů ve výši 46,6 mil. Kč. Ve srovnání s výdaji za stejné období roku 2020 došlo v roce 2021 k nižšímu čerpání o 31,6 mil. Kč, tj. o 19,2 %. Nejvíce čerpanou položkou tohoto podseskupení je položka nákupy prádla, oděvů a obuvi, kde bylo

čerpáno především na nákupy stejnokrojových součástek pro celníky, konkrétně např. na nákup softshellových bund, termoprádla, svetrů, košilí, polokošilí, sak, kalhot, rozet, brigadýrek, kravat nebo nákrčníků.

Další objemově nejvýznamnější podíl ostatních věcných výdajů celní správy představovaly výdaje na ostatní nákupy celkem 89,5 mil. Kč, tj. 44,8 % celkového rozpočtu a 49,05 % upraveného rozpočtu těchto výdajů. Do zdrojů pro podseskupení 517 byly zapojeny nároky z nespotřebovaných výdajů ve výši 17,5 mil. Kč. V porovnání se stejným obdobím roku 2020 se výdaje na ostatní nákupy snížily o 3,4 mil. Kč, tj. o 3,6 %. Objemově největší položku čerpání za ostatní nákupy představovaly výdaje na opravy a udržování, a to ve výši 40,7 mil. Kč, čerpáno bylo především na běžné a havarijní opravy a na údržbu objektů celní správy, na opravy podlahových krytin, střechy, vodoinstalace, odvodnění a opravu dlažby, terasy nebo parkoviště a dalšího vybavení.

Výdaje na ostatních položkách běžných výdajů k 31. 12. 2021 činily celkem 95,5 mil. Kč. Největšími výdaji byl nákup kolků ve výši 58,7 mil. Kč, poskytnuté náhrady ve výši 5,6 mil. Kč, náhrady zvýšených výdajů spojených s výkonem funkce v zahraničí styčného celního úředníka ve Spolkové republice Německo a styčného celního důstojníka v instituci Europol v Nizozemsku celkem ve výši 5,8 mil. Kč, kdy na výdaje styčného celního důstojníka byly zcela využity i účelové prostředky poskytnuté z kapitoly 398 – VPS (kód účelu 143980028). Dalšími většími výdaji byly náhrady mezd v době nemoci ve výši 5,5 mil. Kč, u kterých je výše čerpání ovlivněna probíhající epidemií COVID-19, dále pak úhrada členských příspěvků WCO a FCTC ve výši 2,1 mil. Kč a vyplacení náborového příspěvku podle § 135a zákona č. 361/2003 Sb., o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, ve znění pozdějších předpisů, ve výši 4,6 mil. Kč, aj.

Tabulka č. 49: Čerpání ostatních běžných výdajů

k 31. 12. 2021 v mil. Kč

	Částka
Nákup služeb	444,2
poštovní	17,4
nájemné	59,5
elektronické komunikace	21,0
zpracování dat	226,0
ostatní	120,3
Nákup materiálu	133,2
prádlo, oděv, obuv	63,2
ochranné pomůcky	3,2
drobný hmotný dlouhodobý majetek	16,4
ostatní	50,4
Ostatní nákupy	89,5
opravy a udržování	40,7
programové vybavení	2,3
cestovné	35,0
pohoštění	0,4

	Částka
ostatní nákupy j.n.	11,2
Nákup vody, paliv a energie	86,6
pohonné hmoty	21,6
elektrické energie	29,9
teplo	19,1
plyn	8,1
voda	7,7
ostatní paliva a energie	0,2
Ostatní položky	95,5
náhrady mezd v době nemoci	5,5
nákup kolků	58,7
členské příspěvky WCO	2,1
náhrady nákladů styčného celního úředníka ve Spolkové republice Německo a styčného celního důstojníka v instituci Europol v Nizozemsku	5,8
vyplacení náborového příspěvku	4,6
poskytnuté náhrady	5,6
ostatní	13,2

12. Interní audit a vnitřní kontrolní činnost

12.1 Interní audit

Plán činnosti interního auditu na rok 2021 vycházel zejména z vyhodnocení strategických cílů, hodnocení rizik, střednědobého plánu interního auditu nebo požadavků EK, národní legislativy a vedení celní správy. Zvýšená pozornost byla věnována zejména oblasti vnitřního kontrolního systému.

V roce 2021 bylo uskutečněno 5 standardních interních auditů, z nichž vyplynulo celkem 45 doporučení pro služební funkcionáře auditovaných a metodických útvarů.

V rámci interního auditu nebyly zjištěny nedostatky, jež by měly zásadní nepříznivý vliv na činnost CS a byly překážkou při plnění stanovených cílů. Avšak byly zjištěny některé skutečnosti, které mají charakter ovlivňující činnost jednotlivých útvarů. Závěry interního auditu byly projednány s odpovědnými funkcionáři, kteří k jednotlivým doporučením přijímali vhodná opatření, a o celkovém výsledku provedeného interního auditu byl následně informován generální ředitel GŘC.

12.2 Vnější kontrolní činnost

V roce 2021 bylo orgány veřejné správy ČR a dalšími institucemi oprávněnými v celní správě provádět kontrolní, revizní, dohlídkovou nebo akreditační činnost, provedeno či zahájeno 8 kontrol (do tohoto počtu nejsou započteny 3 kontroly zahájené a zaevidované v předchozích obdobích).

Nejvyšší kontrolní úřad zahájil v roce 2021 kontrolní akci č. 21/23 „Správa majetku zajištěného, zastaveného, zabraného, propadlého a prodaného v trestním a daňovém řízení“, která nebyla dosud ukončena. EK i v roce 2021 pokračovala v kontrole zaměřené na spolehlivost účtů A a B, kontrolní strategii v oblasti celní hodnoty a následná opatření, a na kontrolní strategii v oblasti elektronického obchodu. Kontrola nebyla dosud ukončena. Ministerstvo financí provedlo tematickou dohlídku „Dodržování právních předpisů upravujících vedení spisu podle § 64 a násl. daňového řádu, ve znění pozdějších předpisů, v roce 2019 a v roce 2020“, kterou v rámci předmětu kontroly nebyly zjištěny nedostatky. Ministerstvo financí dále zahájilo kontrolu „Vybrané kontroly týkající se problematiky spotřební daně z minerálních olejů, konkrétně vrácení spotřební daně z minerálních olejů osobám užívajícím tyto oleje pro výrobu tepla, provedené GŘC u celních úřadů za rok 2021“, která nebyla dosud ukončena. Ministerstvo vnitra provedlo na GŘC kontrolu projektu „Výcvik služebních psů“, reg. č. ISF/3/02. Kontrola identifikovala pochybení příjemce, který jako zadavatel jedné veřejné zakázky neumožnil ex-ante kontrolu odpovědného orgánu před podpisem smlouvy s vybraným dodavatelem a současně ani před uzavřením dodatků ke smlouvě. Toto pochybení nezakládá podezření na porušení rozpočtové kázně a je bez finančního dopadu. Finanční úřady provedly kontroly na třech celních úřadech a ukončily kontrolu jednoho celního úřadu zahájenou v roce 2020. Kontroly byly zaměřeny na výkon správy správních poplatků a nebyly jimi zjištěny nedostatky.

Kontrola finančního úřadu se zaměřením na ověření, zda nevznikla odvodová povinnost porušením rozpočtové kázně podprogramu, jež byla zahájena v roce 2020, nebyla dosud ukončena. TUV NORD Czech, s. r. o. provedl kontrolu na provoz Celně technické laboratoře včetně odběru a manipulace se vzorky bez zjištěných nedostatků. Na základě výsledků vnější kontrolní činnosti bylo přijato jedno opatření k nápravě zjištěných nedostatků.

12.3 Vnitřní kontrolní a inspekční činnost

V celní správě bylo v roce 2021 provedeno celkem 5 607 kontrol. Z tohoto počtu bylo odbornými útvary CS provedeno 289 plánovaných a operativních kontrol a služebními funkcionáři na všech úrovních řízení bylo provedeno 5 318 plánovaných a operativních kontrol výkonu práce nebo služby podřízených zaměstnanců.

Kontrolní činnost odborných útvarů směřovala zejména na CÚ, a to sestupně do agend celního řízení, ostatních činností společných pro všechny služební funkcionáře, vedoucí pracovníky nebo útvary, dále do agend správy daní, daňových kontrol, kontrol po propuštění zboží, zajištěného zboží a majetku státu, vymáhání, kontrol Intrastatu a nedaňových kontrol. Kontrolní činnost služebních funkcionářů směřovala především do ostatních činností společných pro všechny služební funkcionáře, vedoucí pracovníky nebo útvary, dále do agend celního řízení, správy daní, správy příjmů, kontrol po propuštění zboží, vymáhání, mobilního dohledu, správního trestání, daňových kontrol a správních činností. Z celkového počtu provedených kontrol odborným útvarem byly zjištěny nedostatky převážně v agendách CÚ celního řízení, správy daní, zajištěného zboží a majetku státu, kontrol Intrastatu, v ostatních činnostech společných pro všechny služební funkcionáře, vedoucí pracovníky nebo útvary, a dále v agendě CÚ kontrol po propuštění zboží. U provedených kontrol služebním funkcionářem byly zjištěny nedostatky především v ostatních činnostech společných pro všechny služební funkcionáře, vedoucí pracovníky nebo útvary na GRČ a CÚ, dále v agendách CÚ spisové služby, kontrol po propuštění zboží, správního trestání, správy daní a celního řízení. Nejvíce kontrol provedených odbornými útvary a zejména kontrol provedených služebními funkcionáři bylo zakončeno s negativním zjištěním. Na základě výsledků kontrol provedených odbornými útvary bylo přijato 155 náležitých opatření k nápravě zjištěných nedostatků. K výsledkům kontrol provedených služebními funkcionáři bylo přijato 233 opatření k odstranění nedostatků.

V roce 2021 bylo formou inspekční činnosti zahájeno prověřování 10 podnětů zaměřených na prošetření podezření z protiprávního jednání zaměstnanců celní správy. Tato inspekční činnost byla zaměřena zejména do oblastí hospodaření s prostředky státu, zajišťování vybraných výrobků, vedení místního šetření, vedení daňového řízení u daňového subjektu, využívání přiděleného služebního motorového vozidla, výkonu služby a jejího vykazování příslušníkem, poskytování zvýšeného základního tarifu příslušníkovi a oprávněnosti přístupů do aplikací a evidencí s ohledem na možný únik informací. Na základě výsledků inspekční činnosti bylo přijato 14 opatření organizačního a personálního charakteru.

12.4 Vyřizování stížností, petic, podnětů a oznámení

V roce 2021 orgány celní správy zaevidovaly a vyřídily 45 stížností, přičemž 7 bylo dále napadeno žádostí o přešetření způsobu vyřízení stížnosti, 7 stížností nebylo dosud vyřízeno. Z celkového počtu stížností jich 36 směřovalo do daňové oblasti a bylo vyřizováno podle daňového řádu, 9 stížností bylo vyřizováno v souladu se správním řádem. Z celkového počtu vyřízených stížností bylo 7 stížností shledáno důvodných nebo částečně důvodných, což činí 16 % z celkového počtu vyřízených stížností. Důvodné nebo částečně důvodné stížnosti směřovaly v 6 případech proti nesprávnému postupu orgánů celní správy a v 1 případě proti nesprávnému postupu a zároveň chování orgánů celní správy. V roce 2021 orgány celní správy zaevidovaly a vyřídily 24 podnětů podle § 12 zákona č. 17/2012 Sb., o Celní správě ČR, ve znění pozdějších předpisů, z toho 1 podnět nebyl dosud vyřízen. Z celkového počtu vyřízených podnětů byly 4 podněty shledány důvodné nebo částečně důvodné, což činí 17 % z celkového počtu vyřízených podnětů. Důvodné nebo částečně důvodné podněty směřovaly ve 3 případech proti nesprávnému postupu orgánů celní správy a v 1 případě proti nesprávnému postupu a zároveň chování orgánů celní správy. V roce 2021 nebyla orgány celní správy přijata ani vyřizována žádná petice.

Tabulka č. 50: Souhrnné ukazatele z agendy vnitřních činností

za období 2017–2021

Rok	2017	2018	2019	2020	2021
Vnější kontrolní činnost (provedená orgány veřejné správy ČR a EU v celní správě)	35	27	31	14	8
Vnitřní kontrolní činnost	4 798	5 388	5 082	4 751	5 607
z toho: kontroly provedené odbornými útvary	406	363	373	326	289
kontroly provedené služebními funkcionáři	4 392	5 025	4 709	4 425	5 318
Inspekční činnost	28	25	18	14	10
Přijátá opatření na základě výsledků vnitřní kontrolní a inspekční činnosti	807	716	540	351	402
Vyřízené stížnosti a petice	83	53	60	53	45
z toho: důvodné a částečně důvodné	8	2	5	7	7

Ze strany veřejnosti bylo v roce 2021 na bezplatné protikorupční telefonní lince č. 800 232 222 registrováno 17 volání, na protikorupční emailovou adresu korupce@cs.mfcr.cz bylo doručeno 30 relevantních podání a prostřednictvím elektronického formuláře pro oznámení korupčního jednání publikovaného na webových stránkách celní správy byla učiněna 3 podání. U žádného podání nebylo zaznamenáno podezření na korupční jednání celníka nebo občanského zaměstnance. Většina doručených podání upozorňovala na podezření z porušování zákona u fyzických nebo právnických osob ve vztahu ke kompetencím celní správy. Zbývající část podání směřovala do oblasti poradenství nebo ověření správnosti postupu vůči orgánům celní správy.

Zaměstnanci celní správy nebylo v roce 2021 podáno žádné oznámení obsahující informace získané v rámci pracovního nebo služebního poměru o možném protiprávním jednání, které

má znaky trestného činu nebo přestupku nebo porušuje právní předpis nebo předpis EU upravující oblasti podle čl. 2 odst. 1 směrnice Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/1937 o ochraně osob, které oznamují porušení práva Unie.

13. Oblast bezpečnosti

13.1 Bezpečnostní politika

V rámci bezpečnostní politiky celní správy byly stanoveny nové cíle pro roky 2021-2022, a to v oblasti ochrany osobních údajů, zvyšování úrovně objektové bezpečnosti a zvýšení úrovně skladování nebezpečných a hořlavých látek. V průběhu roku 2021 se přitom podařilo úspěšně splnit již celkem 4 z 8 vytyčených opatření k dosažení těchto stanovených cílů.

Dále byla v uplynulém roce v součinnosti s jednotlivými útvary participujícími na procesu Řízení bezpečnosti zpracována nová Bezpečnostní politika celní správy, která v sobě promítá současnou podobu procesního modelu a zároveň reflektuje aktuální změny a požadavky v oblasti zajišťování bezpečnosti.

13.2 Ochrana utajovaných informací

V roce 2021 byla v návaznosti na nové potřeby sekce Pátrání a připravované změny několika prováděcích vyhlášek provedena aktualizace problematiky ochrany utajovaných informací v rámci odborné profesní přípravy Patrag. Tato i většina ostatní metodických a kontrolních činností byla v uplynulém roce realizována distanční formou, a to v souvislosti s nepříznivou epidemiologickou situací.

V oblasti administrativní bezpečnosti došlo ke zvýšení celkového počtu evidovaných utajovaných dokumentů oproti roku 2020, a to jak národních, tak dokumentů ostatních cizích mocí. U dokumentů EU byl naopak zaznamenán mírný pokles jejich počtu.

Oproti roku 2020 zároveň došlo k mírnému nárůstu počtu držitelů osvědčení stupně utajení Tajné. Stejně tak došlo k navýšení počtu držitelů bezpečnostních prověrek pro stupně utajení Důvěrné a Vyhrazené. V tomto případě je důvodem příprava na využívání krycích dokladů celními úřady.

V roce 2021 byl zároveň finalizován záměr modernizace IS/V LAN CS – sloučení specializovaných pracovišť CS, kdy tato modernizace je nezbytná pro zajištění činnosti ISCS v režimu ochrany utajovaných informací a jako taková byla schválena ze strany NÚKIB. V souvislosti s odložením uvedeného záměru z důvodu epidemiologické situace pak byla na počátku roku 2022 realizována nová certifikace IS/V-S3 jako sloučení dříve užívaných samostatných IS/V LAN CS objektů VILA3 a POVEL s platností do ledna 2027.

13.3 Krizové řízení

V roce 2021 bylo v oblasti krizového řízení zcela zásadní prioritou zajištění chodu jednotlivých pracovišť celní správy, a to v souvislosti s přetrvávající epidemiologickou situací. Jednotlivá pracoviště krizového řízení v průběhu celého roku zajišťovala nejen adaptaci mimořádných opatření Ministerstva zdravotnictví do podmínek celní správy, ale zároveň vydávání svých vlastních protiepidemických opatření, a to na úrovni GŘC a jednotlivých celních úřadů. Všem zaměstnancům celní správy byla zároveň po celou dobu trvání epidemiologické situace poskytována nezbytná informační podpora.

V průběhu roku 2021 byla všechna pracoviště krizového řízení zároveň vybavena rádiovou sítí PEGAS, čímž došlo k výraznému zlepšení připravenosti celní správy na případné mimořádné a krizové situace.

13.4 Objektová bezpečnost

V roce 2021 byl v rámci objektové bezpečnosti novelizován vnitřní předpis upravující provádění bezpečnostních posouzení, který současně stanovuje kategorie a standardy zabezpečení objektů celní správy. Provedená novelizace vycházela ze získaných poznatků z praxe, především pak ze soustavně prováděných bezpečnostních posouzení jednotlivých objektů. Veškeré provedené změny přitom směřují k efektivnějšímu zabezpečení objektů celní správy při současném zohlednění ekonomických požadavků, které jsou s tímto zabezpečením spojeny. V uplynulém roce celní správa zároveň nadále pokračovala v systematickém zvyšování úrovně objektové bezpečnosti, a to zaváděním organizačních i technických opatření na svých stávajících i nově vzniklých objektech.

13.5 Zpracování a ochrana osobních údajů

V oblasti zpracování a ochrany osobních údajů byly v roce 2021 nadále realizovány další dílčí činnosti s cílem úspěšně dokončit plnění Plánu implementace GDPR do podmínek celní správy, a to zejména v oblasti technických úprav vybraných informačních systémů tak, aby tyto splňovaly veškeré požadavky na ochranu osobních údajů stanovené příslušnými právními předpisy.

V roce 2021 zároveň došlo oproti předchozímu roku k zásadnímu nárůstu počtu žádostí subjektů údajů, jejichž obsahem bylo uplatnění práva na přístup k osobním údajům. Celní správa za uplynulý rok přijala a úspěšně vyřídila celkem 36 těchto žádostí.

14. Vztahy s veřejností

14.1 Svobodný přístup k informacím

Celní správa v postavení povinného subjektu zajišťuje agendu poskytování informací v souladu se zákonem č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“). GŘC poskytuje informace prostřednictvím oddělení vztahů k veřejnosti, celní úřady prostřednictvím agendy právní. V roce 2021 bylo v rámci celní správy přijato a zaevidováno celkem 399 písemných žádostí o poskytnutí informace dle informačního zákona. Žádná ústní žádost podána nebyla. Poskytnuta byla informace v případě 289 žádostí, ve 3 případech bylo poskytnutí informace podmíněno úhradou správního poplatku. Ve 28 případech bylo poskytnutí informace rozhodnutím odmítnuto zcela, v 11 částečně. V 66 případech bylo poskytnutí informace sdělením odloženo zcela, v 9 částečně.

14.2 Vztahy s laickou veřejností

Prezentace celní správy je nejčastěji zajišťována prostřednictvím vydaných tiskových sdělení, která jsou zveřejňována na internetu a sociálních sítích. Využívají se kontakty s českými i zahraničními médii. V důsledku celosvětové pandemie COVID-19 byly omezeny prezentační akce. Celní správa se účastnila 58 akcí na regionální i celostátní úrovni. Mezi nejvýznamnější patřily např. Dny NATO v Mošnově, Den otevřených dveří MF, Mezinárodní veletrh obranné a bezpečnostní techniky IDET, Den zdraví a Dny IZS. Přednášky pro vyšší odborné a vysoké školy se letos uskutečnily ve velmi omezeném množství.

V roce 2021 zveřejnila celní správa 269 tiskových zpráv. Nejčastěji (69,9 %) byla celní správa prezentována v internetových médiích, téměř ve 12 % na sociálních sítích, v 9 % v tištěných médiích a 9 % zaujímal prostor v rozhlasovém a televizním vysílání. Zveřejňována jsou nejčastěji sdělení z oblasti pátrání, celního řízení, dohledu a dalších novinek vztahujících se ke kompetencím organizace. Celní správa je veřejností vnímána ve více než 60 % pozitivně, 35 % procent sdělení je neutrálního charakteru a v necelém procentu negativně. Celní správa se na sociálních sítích prezentuje kromě Facebooku také na Twitteru, Instagramu a Youtube. V průměru bylo na všech sociálních sítích využíváných celní správou zveřejněno 54 příspěvků měsíčně. V roce 2021 vzrostl počet sledujících na Facebooku oproti roku 2020 o 2 100 (tj. o 29 %), na Instagramu o 950 (o 76 %), na Twitteru o 273 (tj. o 47 %). Sdíleny jsou převážně informace z výkonu služby, historie a praktického charakteru pro veřejnost. Nově byl zařazen i kvíz z oblasti zkoumaných vzorků Celně technickou laboratoří GŘC a série videí představujících jednotlivé kompetence celní správy ze Dnů NATO. V roce 2021 bylo vyřízeno 1 445 dotazů veřejnosti došlých na podatelnu GŘC. Oproti roku 2020 je evidován nárůst počtu dotazů o 120 %.

14.3 Poskytování informací Poradenským a informačním centrem

Pracovníci centra zpracovali více než 5 100 písemných dotazů, což je nárůst o 79 % oproti loňskému roku a vyřídili téměř 8 500 telefonických dotazů. Komunikace s celní správou

je možná ústně přes centrální kontaktní telefonní číslo, nebo písemně přes e-mailovou adresu informace@cs.mfcr.cz, popřípadě přes on-line formulář umístěný na webových stránkách stránek, či elektronickou podatelnu celní správy. Žadateli o poskytnutí informací byly jak fyzické, tak i právnické osoby. Nejčastěji se žádosti týkaly podmínek dovozu a vývozu zboží včetně informací na dovoz poštovních zásilek nízké hodnoty, sazebního zařazení zboží, stanovení celních sazeb, problematiky spotřebních daní, DPH.

15. Závěr

Kromě důsledného plnění standardních kompetencí celní správy byl v roce 2021 kladen důraz zejména na realizaci projektů. A to projekt „Výcvik služebních psů“ s cílem zefektivnit úroveň ochrany zejména vnějších hranic ČR v oblasti nelegální přepravy finanční hotovosti, omamných a psychotropních látek. Prostředkem k dosažení cíle bylo zavedení systému výcviku služebních psů určených pro kontrolu nelegální přepravy finančních prostředků a zvýšení kvality výcviku pro oblast kontroly omamných a psychotropních látek. Realizací projektu „Mobilní zavazadlový rentgen ke kontrole na mezinárodních letištích“ došlo ke zmírnění nedostatku technického vybavení při vykonávání kontrolně-dohledových činností na malých mezinárodních letištích a dalších vytipovaných místech pro mobilní kontrolu za pomoci mobilního RTG skeneru, který používá neinvazivní metodu kontroly. Projektem „Odhalování nelegální přepravy nebezpečných látek“ byla posílena stávající systémová a technická opatření v podmínkách celní správy při odhalování nelegální činnosti v oblasti přepravy nebezpečných, zejména omamných a psychotropních látek. Prostředkem pro dosažení tohoto cíle bylo pořízení speciálního vozidla vybaveného pro detekci a kontrolu v oblasti nebezpečných látek a pořízení detekčních prostředků a ochranných pomůcek. Tím se zvýšila technická a technologická úroveň vybavení útvarů mobilního dohledu, pátrání a pracoviště CTL a úroveň v oblasti osobních ochranných pracovních prostředků. Posledním projektem „eCeP klient“ bylo umožněno fyzickým osobám/neplátcům DPH prostřednictvím nově vytvořené aplikace podat jednoduchým způsobem elektronické celní prohlášení s redukováným počtem údajů k propuštění do režimu volný oběh pro poštovní zásilky do hodnoty 150 €, a to bez nutnosti volby celního zástupce nebo osobního jednání na pracovišti celní pošty. Aplikace rovněž umožňuje i jednoduchou a rychlou platbu poplatků spojených s dovozem zboží prostřednictvím QR kódu. Prostřednictvím aplikace lze předložit i elektronické celní prohlášení s omezeným počtem údajů k propuštění zboží, které je obsažené v zásilkách odesílaných soukromou osobou ze třetí země jiné soukromé osobě na celním území Unie, do volného oběhu. Zde se jedná o případ dovozu neobchodního zboží s maximální vlastní hodnotou do 45 € pro osobní potřebu příjemce, které je dováženo příležitostně a bezúplatně, je osvobozeno od dovozního cla a DPH, ale podléhá povinnosti podání celního prohlášení.

Odborné útvary intenzivně spolupracovaly na změnách legislativy s příslušnými ministerstvy, což se promítlo např. do změny způsobu vykazování údajů v Intrastatu, vymáhání pravomocně uložených pokut za nezaplacené dopravní přestupky, zvýšení sazeb daně z tabákových výrobků a zahříváných tabákových výrobků či přijetí nových kontrolních postupů v některých agendách. Zásadní byl také přechod z nalepovacích dálničních kupónů na elektronické známky.

Dále se celní správa soustředila na naplňování cílů vládní Koncepce boje proti organizovanému zločinu na období let 2018–2023 nebo na detekci a potírání nelegálního obchodu s tabákem a tabákovými výrobky. Celní správa je rovněž vázána úkoly spojenými s naplňováním vládních strategií, konkrétně Národní protidrogové strategie na období let 2019–2027 a také Strategie prevence a potírání trestné činnosti související s odpady na období let 2021–2023.

Celní správa si je vědoma toho, že budoucnost veřejné správy je v digitalizaci. Budoucí hlavní komunikační kanál pro digitální služby CS „cPortál“ je v současnosti zprovozněn pro dvě služby. Služba „Moje přeplatky a nedoplatky“, kde klient CS získá informace o svých přeplatcích a nedoplatcích a možnostech úhrady nedoplatků, a současně má možnost elektronicky podat „Žádost o potvrzení o stavu osobního daňového účtu“ nebo „Žádost o vrácení/použití/převod vratitelného přeplatku“.

Celní správa bude v roce 2022 pokračovat v PR kampani, jejímž cílem je informovat veřejnost o implementaci nových opatření v rámci účinnosti zásadních celních a daňových změn pro oblast e-commerce. Současně se bude celní správa podílet na tvorbě národní legislativy a úpravě systému vykazování statistických údajů Intrastat na základě nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2019/2152.

V příštím roce se bude celní správa i nadále věnovat přípravám a následné realizaci nadcházejícího předsednictví ČR v Radě EU v druhé polovině roku 2022.

SEZNAM ZKRATEK

ADR	Evropská dohoda o mezinárodní silniční přepravě nebezpečných věcí
AEO	Oprávněný hospodářský subjekt
ATZ	Administrativně technický zaměstnanec
CCN	Společná sdělovací síť
CCWP	Pracovní skupiny pro celní spolupráci
CDU	Centrální diskové úložiště
CITES	Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a rostlin
CLEN	Projektová skupina celních laboratoří
CP	Celní prohlášení
CS	Celní správa České republiky
CSZ	Centrálního systému zálohování
CTL	Celně technická laboratoř
CÚ	Celní úřad
ČIZP	Česká inspekce životního prostředí
ČR	Česká republika
ČSN EN ISO	Certifikát normy jakosti
DG BUDGET	Generální ředitelství pro rozpočet Evropské komise
DG TAXUD	Generální ředitelství pro daně a celní unii
DPH	Daň z přidané hodnoty
ECR	Elektronické celní řízení
EDS/SMVS	Evidenční dotační systém/správa majetku ve vlastnictví státu
EET	Elektronická evidence tržeb
EK	Evropská komise
EMCS	Elektronický systém pro dopravu a sledování výrobků podléhajících spotřební dani
ESA	Státy východní a jižní Afriky
EU	Evropská unie
EZISZ	Elektronický systém závazných informací o sazebním zařazení zboží
FAÚ	Finanční analytický úřad
FKSP	Fond kulturních a sociálních potřeb
FS	Finanční správa
GFŘ	Generální finanční ředitelství
GŘC	Generální ředitelství cel
HW	Hardware
ICT	Informační a komunikační technologie
ISCS	Informační systém celní správy
IT	Informační technologie
LAN	Místní počítačová síť
MA zpráva	Zpráva vzájemné spolupráce
MF	Ministerstvo financí

MPO-LS	Ministerstvo průmyslu a obchodu – Licenční správa
MŽP	Ministerstvo životního prostředí
NKÚ	Nejvyšší kontrolní úřad
NNV	Nároky z nespotřebovaných výdajů
NÚKIB	Národní úřad pro kybernetickou a informační bezpečnost
OLAF	Evropský úřad proti podvodům
OPL	Omamné a psychotropní látky
PČR	Police České republiky
REX	Registrovaní vývozci
SM	Systematizované místo
SOD	Státní odborný dozor
SPD	Spotřební daň
SPZ	Státní politika zaměstnanosti
SR	Státní rozpočet
SSZ	Stanoviska k sazebnímu zařazení zboží
SW	Software
SZPI	Státní zemědělská a potravinářská inspekce
UCC	Celní kodex Unie
UV	Usnesení vlády
ÚZSVM	Úřad pro zastupování státu ve věcech majetkových
V4	Visegrádská skupina
VPS	Všeobecná pokladní správa
VV	Vybrané výrobky
ZIC	Záložní informační centrum
ZIPZ	Závazná informace o původu zboží
ZISZ	Závazná informace o sazebním zařazení zboží
ZKB	Zákon č. 181/2014 Sb., o kybernetické bezpečnosti a o změně souvisejících zákonů (zákon o kybernetické bezpečnosti), ve znění pozdějších předpisů